

**RAPALA  
VMC**



**CORP.**

**TILINPÄÄTÖS 2015**

# RAPALA VMC OYJ

## TILINPÄÄTÖS 2015

Hallituksen toimintakertomus	2
Tilintarkastuskertomus	7
Konsernitilinpäätös, IFRS	
Konsernin tuloslaskelma	8
Konsernin laaja tuloslaskelma	8
Konsernin tase	9
Konsernin rahavirtalaskelma	10
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	11
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	12
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	
Toiminnan laajuus ja kannattavuus	46
Osakekohtaiset tunnusluvut	47
Tunnuslukujen laskentakaavat	48
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	
Emoyhtiön tuloslaskelma	49
Emoyhtiön tase	49
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	50
Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	50
Emoyhtiön liitetiedot	51
Riskienhallinta	57
Osakkeet ja osakkeenomistajat	59
Hallitus ja johto	61
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	62
Hallituksen toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen allekirjoitus	63

# HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

## MARKKINATILANNE JA MYYNTI

Rapala-konsernilla on jakeluliiketoimintaa 35:ssä eri maassa eri puolilla maailmaa, ja markkinatilanne eri alueilla vaihteli vuoden aikana. Yhdysvalloissa talous ja sääolosuhteet pysyivät hyvin vakaina koko vuoden, mikä loi erinomaisen perustan hyvälle liike-toiminnalle. Myös monissa Euroopan maissa kesän sääolosuhteet olivat suosiolliset, mikä nosti kesäkauden kalastusvälinemyyntejä. Toisaalta Pohjoismaissa kesän kylmät ja sateiset säät laskivat myyntejä. Myöhäinen talven alkaminen hidasti talvikalastustuotteiden myyntiä vuoden viimeisellä neljänneksellä Pohjois-Amerikassa ja Pohjoismaissa.

Venäjän ja Ukrainan poliittinen ja taloudellinen epävakaus heijastui erittäin negatiivisesti maiden markkinatilanteeseen. Useiden valuuttojen kurssit vaihtelivat vuoden aikana, ja Yhdysvaltain dollarin vahvistumisella oli kaikkein suurin vaikutus konsernin liike-toimintaan. Vahva dollari tuki positiivista kehitystä Yhdysvalloissa, mutta samaan aikaan heikensi kannattavuutta muissa maissa.

Epävakaasta toimintaympäristöstä huolimatta konsernin myynti pysyi vakaana ja vertailukelpoinen kannattavuus parani.

## TUNNUSLUKUJA

MILJ. EUR	2015	2014	2013
Liikevaihto	<b>278,2</b>	273,2	286,6
Voitto ennen poistoja (EBITDA)	<b>28,1</b>	30,0	33,6
Liikevoitto	<b>21,0</b>	22,9	26,1
Voitto ennen veroja	<b>14,2</b>	15,7	20,6
Tilikauden voitto	<b>8,1</b>	10,2	16,1
Osakekohtainen tulos	<b>0,17</b>	0,24	0,32
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	<b>68,4</b>	65,6	64,0
Henkilöstö keskimäärin, henkilöä	<b>3 078</b>	2 716	2 428
Tutkimus- ja kehityskulut suhteessa liikevaihtoon, %	<b>2,1</b>	2,0	1,6
	<b>0,8</b>	0,7	0,6
Liiketoiminnan nettorahavirta <sup>1)</sup>	<b>15,6</b>	21,7	15,9
Investointien nettorahavirta <sup>1)</sup>	<b>8,6</b>	8,1	10,7
Korollinen nettovelka kauden lopussa	<b>108,2</b>	99,9	96,3
Omavaraisuusaste kauden lopussa, %	<b>44,7</b>	44,1	44,5
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa, %	<b>77,3</b>	73,2	71,2
Oman pääoman tuotto, %	<b>5,9</b>	7,5	11,8

<sup>1)</sup> Oikaistu, ks. liitetieto 1

## LIIKETOIMINTAKATSAUS

Konsernin liikevaihto kasvoi 2 % viime vuodesta. Valuuttakurssien muutokset kasvattivat liikevaihtoa noin 6,2 milj. euroa. Yhdysvaltain dollarin vahvistuminen ja Venäjän ruplan heikkeneminen netottivat toistensa vaikutusta. Vertailukelpoisin muuntokurssien koko vuoden liikevaihto oli viime vuoden tasolla.

### Pohjois-Amerikka

Vuosi 2015 oli kokonaisuutena positiivisen vakaa Yhdysvalloissa. Menestyksekkäät uusien tuotteiden lanseeraukset ja myönteinen

kehitys konsernibrändien uistinten ja muiden kalastusvälineiden myynnissä paransivat liikevaihtoa. Kasvua kuitenkin rasitti kolmannen osapuolen talvikalastustuotteiden jakelusopimuksen päättyminen, mistä aiheutui 5 MUSD:n vuosimyyntin menetys, sekä lämmin syksy, joka vähensi talvikalastustuotteiden myyntiä. Vahva Yhdysvaltain dollari ja alhaiset polttoainehinnat tukivat liiketoiminnan kehitystä Yhdysvalloissa, mutta vertailukelpoisilla valuuttakursseilla Pohjois-Amerikan liikevaihto laski hieman viime vuodesta. Taloudelliset haasteet Kanadan-markkinassa laskivat liikevaihtoa.

### Pohjoismaat

Pohjoismaiden myynti kasvoi viime vuodesta. Myönteistä kehitystä tukivat uusi metsästysvälineiden edustus Suomessa sekä kalastus- ja metsästysvälineiden myynnin kasvu Ruotsissa. Talviurheiluvälineiden myynti parani ensimmäisellä ja viimeisellä vuosineljänneksellä. Kylmä ja sateinen kesä laski kesäkalastusvälineiden kysyntää erityisesti Norjassa. Lämmin viimeinen vuosineljännes laski talvikalastusvälineiden myyntiä ja täydennysmyyntejä. Tanskassa liiketoimintaympäristö oli haasteellinen koko vuoden.

### Muu Eurooppa

Taloudelliset vaikeudet Venäjällä jatkuvat, ja ne vaikuttavat merkittävästi liiketoimintaan. Vaikka konsernin toiminta Venäjällä on edelleen tervettä ja kannattavaa, myynti on laskenut viimeisen kahden vuoden aikana puoleen kriisiä edeltävään aikaan verrattuna. Näin ollen Muun Euroopan myynti laski viime vuodesta. Venäjän ja Ukrainan vaikutus pois lukien alueen vertailukelpoinen myynti kasvoi haastavasta markkinatilanteesta huolimatta 3 % viime vuodesta. Myyntiä veti kasvuun Ranskan vahva liiketoiminta. Espanja on kärsinyt taloudellisesta kriisistä pitkään, mutta on viimein elpymässä. Konserni laajensi metsästysvälineiden jakelutoimintaansa Espanjaan ja Baltian maihin, joista saatiin jo kasvua.

### Muu maailma

Muun maailman myynnit vaihtelivat maantieteellisesti. Positiivisinta myynnin kehitys oli Etelä-Afrikassa. Myynti kasvoi myös Malesiasa, Etelä-Koreassa, Chilessä ja Meksikossa. Talouden kehitys ja markkinatilanne Brasiliassa oli vaikea. Myös Australiassa, Japanissa ja Indonesiassa toimintaympäristö oli haastava. Valuuttakurssit vaikuttivat muun maailman myyntiin, mutta niistä huolimatta liikevaihto kasvoi viime vuodesta.

## ULKOINEN LIIKEVAIHTO ALUEITTAIN

MILJ. EUR	2015	2014	MUUTOS %	VERTAILUKELPOINEN MUUTOS %
Pohjois-Amerikka	<b>99,2</b>	86,1	+15 %	-1 %
Pohjoismaat	<b>56,2</b>	54,9	+2 %	+4 %
Muu Eurooppa	<b>86,9</b>	98,7	-12 %	-4 %
Muut maat	<b>35,9</b>	33,5	+7 %	+3 %
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>278,2</b>	<b>273,2</b>	<b>+2 %</b>	<b>0 %</b>

## TALOUDELLINEN TULOS JA KANNATTAVUUS

Vertailukelpoinen (ilman kertaluonteisia eriä ja realisoitumattomia valuuttajohdannaissopimusten markkina-arvostuksia) liikevoitto nousi huomattavasti viime vuodesta. Valuuttojen muuntokurssien muutokset, erityisesti Venäjän rupla, rasittivat liikevoittoa noin 1,4 milj. euroa. Vertailukelpoisen muuntokurssien vertailukelpoinen liikevoitto nousi 5,9 milj. euroa.

Vertailukelpoisen liikevoittomarginaali oli 9,1 % (7,6). Kannattavuutta tukivat konsernituotteiden hyvä myynti Yhdysvalloissa sekä Aasian valmistustoiminnan parempi kannattavuus. Kannattavuutta heikensi vahvan Yhdysvaltain dollarin negatiivinen vaikutus kolmansilta osapuolilta ostettaviin tuotteisiin sekä myynnin lasku Venäjällä.

Raportoitu liikevoitto laski. Konsernin raportoitu liikevoittomarginaali oli 7,6 % (8,4). Raportoituun liikevoittoon sisältyi kertaluonteisia kuluja 2,3 milj. euroa (1,8) koostuen rahavirtaan vaikuttamattomista alaskirjauksista, jotka liittyvät Kiinan-valmistustoiminnan siirtoon Indonesiaan, sekä Norjan-varaston sulkemiseen liittyvistä kertaluonteisista kuluista. Operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten realisoitumattomilla markkina-arvostuksilla oli merkittävä vaikutus raportoituun liikevoittoon viime vuoteen verrattuna. Vaikutus oli 2,1 milj. euroa negatiivinen (3,8 positiivinen).

Kokonaisrahoituskulut (netto) olivat 6,8 milj. euroa (7,2). Rahoituskuluihin vaikutti rahoituserien valuuttakurssitappio (netto), joka oli 3,3 milj. euroa negatiivinen (3,4 negatiivinen). Korke- ja muut rahoituskulut (netto) laskivat viime vuodesta ollen 3,5 milj. euroa (3,8).

Tilikauden voitto jäi viime vuoden tasosta. Osakekohtainen tulos oli 0,17 euroa (0,24). Operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten realisoitumattomat negatiiviset markkina-arvostukset rasittivat tilikauden voittoa ja osakekohtaista tulosta merkittävästi enemmän kuin viime vuonna. Vuosineljänneksen tuloveroihin vaikutti positiivisesti muutos laskennallisissa veroissa. Tappiolliset yksiköt nostivat koko vuoden veroastetta. Lisäksi viime vuoden tilikauden voittoon sisältyi 1,0 milj. euron suuruinen positiivinen verovaikutus liittyen Suomen veroviranomaisten kanssa solmittuun sopimukseen. Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta nousi viime vuoteen verrattuna ollen 1,4 milj. euroa (1,0).

## JOHDON ANALYYSI

MILJ. EUR	2015	2014
<b>Raportoitu liikevaihto</b>	<b>278,2</b>	273,2
<b>Raportoitu voitto ennen poistoja (EBITDA)</b>	<b>28,1</b>	30,0
Kertaluonteiset erät	2,1	1,8
Realisoitumattomien johdannaisten markkina-arvostukset	2,1	-3,8
Vertailukelpoinen EBITDA <sup>2)</sup>	<b>32,3</b>	28,0
<b>Raportoitu liikevoitto</b>	<b>21,0</b>	22,9
Raportoitu liikevoitto-%	7,6	8,4
Kertaluonteiset erät	2,3	1,8
Realisoitumattomien johdannaisten markkina-arvostukset	2,1	-3,8
Vertailukelpoinen liikevoitto <sup>2)</sup>	<b>25,3</b>	20,9
Vertailukelpoinen liikevoitto-%	<b>9,1</b>	7,6

<sup>2)</sup> Ilman kertaluonteisia eriä ja realisoitumattomien operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten markkina-arvostuksia.

## SEGMENTTIKATSAUS

### Konsernin tuotteet

Konsernituotteiden myyntiin vaikuttivat laskevasti talvikalastustuotteiden huono menekki ja puolestaan positiivisesti talviurheilutuotteiden kasvanut myynti. Onnistuneet kampanjat ja uusien tuotteiden lanseeraukset Yhdysvalloissa sekä vahvistunut Yhdysvaltain dollari paransivat Rapala-uisinten ja VMC-koukkujen myyntiä. Venäjän heikentynyt rupla ja maan talouskriisi vaikuttivat merkittävästi konsernin tuotteiden myynnin laskuun koko vuoden ajan.

Konsernin tuotteiden liikevoitto kasvoi viime vuodesta kasvaneiden myyntien ja Yhdysvaltojen-jakeluyhtiön parantuneen kannattavuuden myötä. Aasian-valmistustoiminnan kannattavuus parani merkittävästi vuoden toisella puoliskolla.

### Kolmansien osapuolien tuotteet

Kolmansien osapuolien tuotteiden myynti laski. Kolmansien osapuolien tuotteiden ja erityisesti talvikalastustuotteiden myynti oli viimevuotista alemmalla tasolla eräiden kolmannen osapuolen talvikalastustuotteiden jakelusopimuksen päätyttyä Yhdysvalloissa. Metsästystuotteiden myynti kasvoi koko vuonna Suomessa ja Ruotsissa. Venäjän ja Ukrainan taloudellinen epävarmuus oli syynä suurimpaan osaan kolmansien osapuolien tuotteiden myynnin laskusta viime vuonna.

Kolmansien osapuolien tuotteiden liikevoitto laski viime vuodesta johtuen pienentyneistä myynneistä ja valuuttakurssien epäsuotuisasta vaikutuksesta ostoihin.

## LIKEVAIHTO TOIMINTASEGMENTEITTÄIN

MILJ. EUR	2015	2014	MUUTOS %	VERTAILUKELPOINEN MUUTOS %
Konsernin tuotteet	<b>184,7</b>	171,3	+8 %	+2 %
Kolmansien osapuolien tuotteet	<b>93,5</b>	102,0	-8 %	-4 %
Segmenttien välinen liikevaihto	<b>0,0</b>	0,0		
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>278,2</b>	<b>273,2</b>	<b>+2 %</b>	<b>0 %</b>

## LIKEVOITTO TOIMINTASEGMENTEITTÄIN

MILJ. EUR	2015	2014	MUUTOS %
Konsernin tuotteet	<b>18,1</b>	15,0	21%
Kolmansien osapuolien tuotteet	<b>2,9</b>	7,9	-63%
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>21,0</b>	<b>22,9</b>	<b>-8 %</b>

## TALOUDELLINEN ASEMA

Liiketoiminnan rahavirta laski viime vuodesta ja oli 15,6 milj. euroa (21,7). Rahavirtaa rasitti erityisesti ostovelkojen ajoituksesta aiheutuva käyttöpääoman negatiivinen nettomuutos. Käyttöpääoman nettomuutos oli -3,3 milj. euroa (1,5).

Varastot kasvoivat 2,4 milj. euroa joulukuusta 2014 ollen 116,2 milj. euroa (113,8), josta noin 0,5 milj. euroa aiheutuu valuuttakurssien muutoksista. Varastoja nostivat ennen kaikkea tuotannon siirto Kiinasta Indonesian Batamille sekä haastavien toimintaympäristöjen vuoksi hidastunut myynti useissa maissa, minkä johdosta varastotasojen alentamistavoitteita ei saavutettu.

Investointien rahavirta oli viime vuoden tasolla ollen 8,6 milj. euroa (8,1). Operatiiviset investoinnit olivat 9,1 milj. euroa (8,5). Investointien rahavirtaan sisältyi 1,1 milj. euroa (1,0) vuonna 2011 toteutuneeseen lahjatarvike- ja liiketoiminnan luovutukseen liittyviä vuosittaisia tuloja sekä viimeinen 0,9 milj. euroa (0,8) maksu Suffix-tuotemerkin hankinnasta.

Konsernin maksuvalmius oli hyvä. Käyttämättömät sitovat pitkäaikaiset luottolimitit olivat 79,9 milj. euroa joulukuun lopussa. Korollinen nettovelka ja velkaantumistaso nousivat ja omavaraisuusaste parani hieman viime vuodesta. Konsernin alhaisemman raportoidun käyttökatteen ja korkeamman nettovelan suhteen vuoksi konserni on sopinut pankkiensa kanssa tähän liittyen korkeamman kovenanttitason vuoden 2015 viimeiselle vuosineljännekselle sekä vuoden 2016 ensimmäiselle vuosineljännekselle. Konserni uskoo täyttävänsä nämä kovenanttitasot.

MILJ. EUR	2015	2014	MUUTOS %
Liiketoiminnan nettorahavirta <sup>3)</sup>	15,6	21,7	-28 %
Korollinen nettovelka kauden lopussa	108,2	99,9	8 %
Velkaantumistaso (netto) kauden lopussa, %	77,3	73,2	
Omavaraisuusaste kauden lopussa, %	44,7	44,1	

<sup>3)</sup> Oikaistu, ks. liitetieto 1

## STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

Rapala-konsernin strategia perustuu kolmeen kulmakiveen: brändit, tuotanto ja jakeluverkosto, joita tukee vahva yrityskulttuuri. Vuoden 2015 aikana strategian toteuttaminen jatkui useilla eri alueilla.

Vuoden kolmannella neljänneksellä tiedotettiin muutoksista konsernin organisaatiossa ja johdon vastuualueissa. Uusi organisaatorakenne lisää johdon fokusta konsernin liiketoiminta-alueiden kokonaisvaltaiseen johtamiseen ja kannattavuuden parantamiseen, keskittää maantieteellisten alueiden johtamista sekä lisää koordinaatiota konsernin brändien välillä. Globaalin toimitusketjun roolia vahvistetaan, jotta konserni pystyy saavuttamaan merkittävän vähennyksen sitoutuneessa käyttöpääomassa. Uusien toimien suunnittelu ja käytäntöönpano aloitettiin vuoden lopulla kannattavan kasvun strategian vauhdittamiseksi ja pääomatehokkuuden parantamiseksi.

Konserni on vuoden 2015 aikana keskittänyt merkittävästi voimavaroja Indonesian Batamilla sijaitsevan uuden uistinvalmistusyksikön liiketoiminnan ja operaatioiden kehittämiseen tehtaan vahvuksien tarjoamien hyötyjen saavuttamiseksi. Yksikön operatiivinen toiminta ja kannattavuus paranivat merkittävästi vuoden aikana ja positiivisen kehityksen voidaan odottaa jatkuvan tuotannon tehokkuuden, laadun ja uusien valmistustekniikoiden osalta. Batamin-yksikkö luo vahvan perustan konsernin Storm, Luhr Jensen, Blue Fox ja Williamson -uistimien tulevaisuuden kasvulle.

Konserni hakee kasvumahdollisuuksia myös yrityskaupoilla ja yhteistoimintahankkeilla, ja näitä koskevia keskusteluja ja neuvotteluja käytiin myös vuoden 2015 aikana.

## TUOTEKEHITYS

Tuotekehitys ja kyky luoda jatkuvasti uutta ovat konsernin ydinosaamista ja ne ovat myös keskeisiä tekijöitä konsernin brändien arvostukselle ja kaupalliselle menestykselle. Tämä huomioitiin myös uudessa organisaatiossa nimittämällä tuotekehitysjohtaja koordinoimaan konsernin uistinliiketoiminnan kehitystyötä ja innovaatiota globaalisti.

Vuoden 2015 merkittävin tuotelanseeraus oli Rapala Shadow Rap -vaappu, joka palkittiin Rapalan tarvikkeiden ja Suffix-siimojen ohella eurooppalaisilla kalastusalan ammattimiesuilla. Tulevan kauden Rapala-uistinuutuusien valmistus on jo alkanut, ja ne lanseerataan Pohjois-Amerikan markkinoille vuoden 2016 alussa. Rapala-uistinten lisäksi konserni panostaa merkittävästi myös Batamin-tehtaalla valmistettaviin Storm-uistimiin.

Tutkimus- ja kehityskulut olivat 2,1 milj. euroa (2,0).

## HENKILÖSTÖ

Konsernin henkilöstömäärä oli keskimäärin 3 078 (2 716) koko vuoden aikana. Henkilöstömäärän kasvu johtui pääosin uistinvalmistuksen laajentamisesta Batamilla sekä alihankinnan vähentämisestä Kiinassa. Henkilöstömäärä joulukuun lopussa oli 3 159 (2 822).

Rapala VMC Oyj:n hallitus teki 24.9.2015 konsernin johtoryhmään nimityksiä ja muutoksia, jotka astuivat voimaan välittömästi. Jussi Ristimäki nimitettiin konsernin varatoimitusjohtajaksi. Aku Valta ja Cyrille Viellard nimitettiin uusiksi jäseniksi konsernin johtoryhmään.

## YMPÄRISTÖASIAT, YHTEISKUNTAVASTUU

Konsernin toimintaa kehitetään jatkuvasti kestävämpään suuntaan puhtaamman ympäristön edistämiseksi. Tuotteita, valmistusmenetelmiä ja toimintatapoja kehitetään siten, että niiden ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman vähäisiä tuotteiden elinkaaren aikana. Konserni tutkii tapoja korvata nykyisiä raaka-aineita luontoystävällisemmällä materiaaleilla – niin että tuotteiden



halutut ominaisuudet säilyvät. Konserni kehittää ympäristöasioiden seurantaa ja raportointia.

Vuonna 2015 konserni kehitti yritysvastuujärjestelmiään ja konsernissa julkaistiin ja implementoitiin globaalit toimintaohjeet (Code of Conduct).

Rapala-konsernin ympäristöasioista sekä taloudellisesta ja sosiaalisesta yhteiskuntavastuusta kerrotaan tarkemmin konsernin internetsivujen Yritysvastuu-osiossa ([www.rapalavmc.com](http://www.rapalavmc.com)).

### RISKIENHALLINTA

Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea konsernin strategian ja liiketoiminnan tavoitteiden toteuttamista. Hallitus arvioi konsernin taloudellisia, toiminnallisia ja strategisia riskejä säännöllisesti ja vahvistaa näihin liittyviä periaatteita ja ohjeita konsernijohdon toteutettavaksi ja koordinoitavaksi. Vuoden 2015 aikana konserni kehitti sisäisiä kontrolliprosesseja, jatka implementoitiin. Konsernin riskienhallinnan pääperiaatteet on kuvattu konsernitilinpäätöksen Riskienhallinta-osiossa.

### HALLINTO JA OSAKETIEDOT

Hallitus päivitti ja vahvisti selvityksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä, joka on saatavilla konsernin internetsivuilla.

Tietoa osakkeista, osakkeenomistajista, osakepalkkiojärjestelmästä ja hallituksen valtuutuksista on esitetty osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat. Lähipiiritapahtumat ja ylimmän johdon palkkiot on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 28.

### LÄHIAJAN NÄKYMÄT JA RISKIT

Konsernin näkymät vuodelle 2016 ovat vakaat.

Uusien tuotteiden lanseerauksien ja matalien polttoainehintojen odotetaan tukevan kuluttajien kalastusvälineistöjä suurimmalla markkina-alueella Yhdysvalloissa. Vastaavasti näkymät Venäjän-markkinalla ovat erittäin epävarmoja. Kilpailutilanteen Euroopassa odotetaan tiukentuvan.

Talviurheiluvälineiden ja talvikalastusvälineiden myynti on riippuvainen sääoloista, ja kausi 2015/2016 on käynnistynyt hieman epäsuotuisissa olosuhteissa.

Rapala-uistinten 80-vuotisjuhlaa juhlistetaan erityisin myynti- ja markkinointikampanjoin.

Batamin-tehtaan toiminta on vakiintunut, ja sen odotetaan tukevan konsernin kannattavuutta entistä paremmin. Varastojen ja kiinteiden kulujen hallinta tulee olemaan konsernin erityishuomion

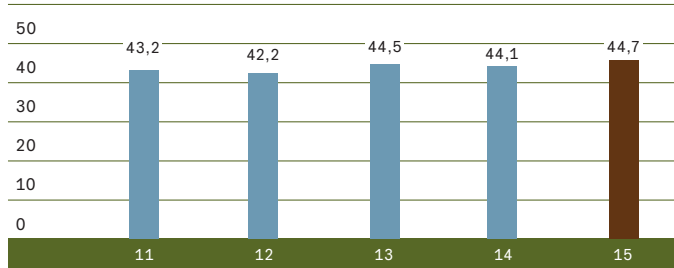
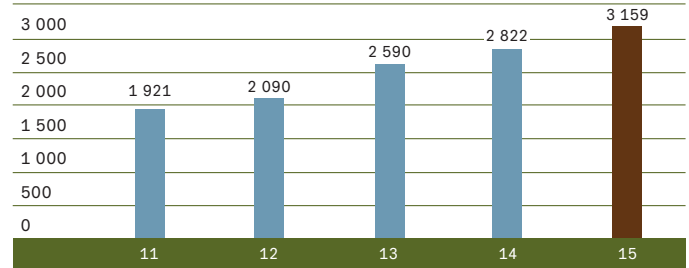
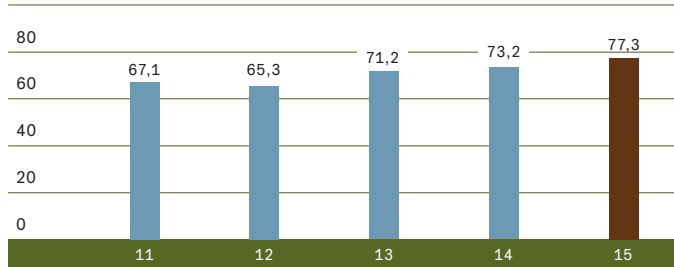
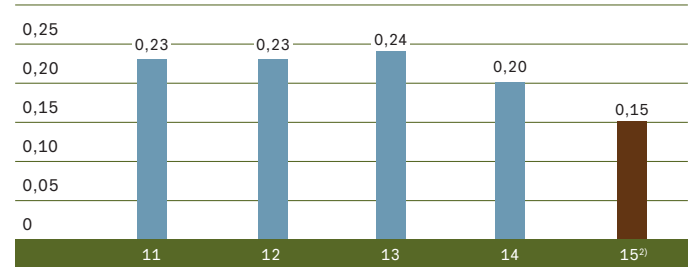
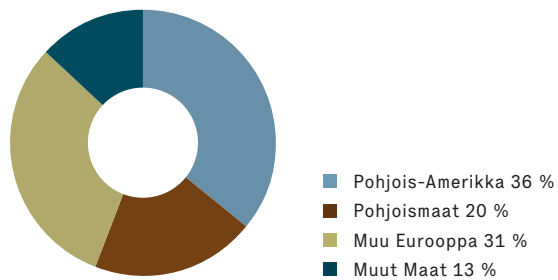
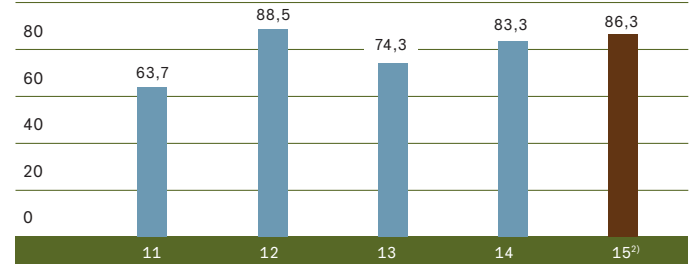
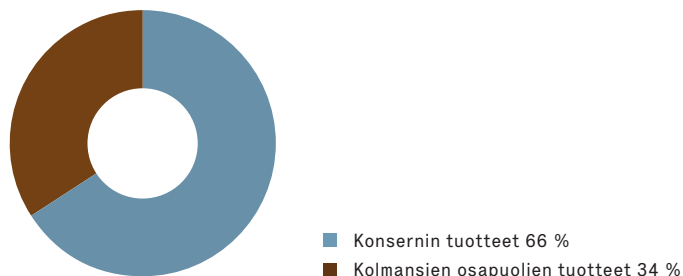
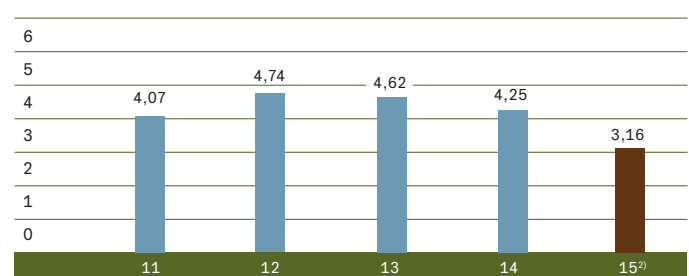
kohteena vuonna 2016

Konsernin vuoden 2016 liikevaihdon ja vertailukelpoisen liikevoiton (ilman kertaluonteisia eriä ja realisoitumattomien valuuttajohdannaisten markkina-arvostuksia) odotetaan ylittävän vuoden 2015 tason olettaen, että valuuttojen muuntokurssit pysyvät vertailukelpoisina.

### ESITYS VOITONJAKOKELPOISTEN VAROJEN KÄYTÖSTÄ

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,15 euroa (0,20) osakkeelle tilikaudelta 2015 ja että loppuosa jakokelpoisista varoista siirretään voittovarojen tilille. Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2015 olivat 29,2 milj. euroa.

Konsernin taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikauden päättymisen jälkeen. Konsernin maksuvalmius on hyvä, ja hallituksen näkemyksen mukaan ehdotetun suuruinen osingonjako ei heikennä konsernin maksuvalmiutta.

**OMAVARAISUUSASTE %****HENKILÖSTÖ KAUDEN LOPUSSA****VELKAANTUMISASTE (NETTO) %****OSINKO <sup>1)</sup>/OSAKE, EUR****MYynti MYyjäYHTIÖN SIJAINTIMAAN MUKAAN****OSINKO <sup>1)</sup>/TULOS, %****MYynti SEGMENTEITTÄIN****EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO, % <sup>3)</sup>**

1) Tilikaudelta

2) Hallituksen esitys

3) Osakkeen hinta 31.12.

# TILINTARKASTUSKERTOMUS

## RAPALA VMC OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Olemme tilintarkastaneet Rapala VMC Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

## HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VASTUU

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

## TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnitella ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllystyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

## LAUSUNTO KONSERNITILINPÄÄTÖKSESTÄ

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

## LAUSUNTO TILINPÄÄTÖKSESTÄ JA TOIMINTAKERTOMUKSESTA

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 3. maaliskuuta 2016

## Ernst & Young Oy

KHT-yhteisö

## Mikko Ryttilahti

KHT

Ernst & Young Oy, Alvar Aallon katu 5 C, 00100 Helsinki



# KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

## KONSERNIN TULOSLASKELMA

MILJ. EUR	2015	2014	LIITETIETO
<b>Liikevaihto</b>	<b>278,2</b>	<b>273,2</b>	2
Liiketoiminnan muut tuotot	1,0	1,0	4
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	2,2	2,8	
Valmistus omaan käyttöön	0,2	0,1	
Materiaalit ja palvelut	-133,2	-131,0	6
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-68,4	-65,6	7
Liiketoiminnan muut kulut	-52,3	-50,8	5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,4	0,2	13
<b>Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia</b>	<b>28,1</b>	<b>30,0</b>	
Poistot ja arvonalentumiset	-7,1	-7,1	11, 12
<b>Liikevoitto</b>	<b>21,0</b>	<b>22,9</b>	
Rahoitustuotot ja -kulut	-6,8	-7,2	9
<b>Voitto ennen veroja</b>	<b>14,2</b>	<b>15,7</b>	
Tuloverot	-6,1	-5,5	10
<b>TILIKAUDEN VOITTO</b>	<b>8,1</b>	<b>10,2</b>	
<b>Jakautuminen</b>			
Emoyhtiön omistajille	6,7	9,2	
Määräysvallattomille omistajille	1,4	1,0	14
<b>Osakekohtainen tulos</b>			30
Osakekohtainen tulos, EUR	0,17	0,24	
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,17	0,24	
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	38 366	38 506	
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	38 366	38 506	

## KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

MILJ. EUR	2015	2014
<b>Tilikauden voitto</b>	<b>8,1</b>	<b>10,2</b>
<b>Muut laajan tuloksen erät, verovaikutus huomioitu <sup>1)</sup></b>		
Muuntoerot <sup>2)</sup>	5,5	4,7
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet	0,1	-0,2
<b>Rahavirran suojauksista <sup>2)</sup></b>		
Muutokset kauden aikana	-0,3	-0,6
Luokittelun muutokset	0,7	0,8
<b>Rahavirran suojauksista yhteensä</b>	<b>0,4</b>	<b>0,2</b>
<b>Nettosijoituksista ja niiden suojauksista <sup>2)</sup></b>		
Muutokset kauden aikana	-2,9	0,1
<b>Nettosijoituksista ja niiden suojauksista yhteensä</b>	<b>-2,9</b>	<b>0,1</b>
<b>Muut laajan tuloksen erät yhteensä <sup>1)</sup></b>	<b>3,2</b>	<b>4,8</b>
<b>TILIKAUDEN LAAJA TULOS</b>	<b>11,3</b>	<b>15,1</b>
<b>Jakautuminen</b>		
Emoyhtiön omistajille	11,0	15,3
Määräysvallattomille omistajille	0,3	-0,2

<sup>1)</sup> Jokaiseen laajan tuloksen erään liittyvä verovaikutus on esitetty liitetiedossa 10.

<sup>2)</sup> Erä, joka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi.

## KONSERNIN TASE

MILJ. EUR	2015	2014	LIITETIETO
<b>VARAT</b>			
<b>Pitkäaikaiset varat</b>			
Liikearvo	50,1	47,9	11
Tavaramerkit	25,6	22,4	11
Asiakassuhteet	1,1	1,4	11
Muut aineettomat hyödykkeet	1,4	2,7	11
Maa-alueet	2,0	1,8	12
Rakennukset ja rakennelmat	8,8	7,3	12
Koneet ja kalusto	14,4	16,0	12
Muut aineelliset hyödykkeet	7,5	5,4	12
Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1,1	1,5	12
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	1,5	1,0	13
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,3	0,3	15
Korolliset saamiset <sup>1)</sup>	2,8	3,0	16
Korottomat saamiset	0,7	1,4	16
Laskennalliset verosaamiset	9,4	8,7	10
<b>Pitkäaikaiset varat yhteensä</b>	<b>126,7</b>	<b>120,8</b>	
<b>Lyhytaikaiset varat</b>			
Vaihto-omaisuus	116,2	113,8	17
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	55,4	60,9	16
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	2,7	1,4	
Korolliset saamiset <sup>1)</sup>	1,0	1,1	16
Rahavarat <sup>1)</sup>	11,4	12,2	18
<b>Lyhytaikaiset varat yhteensä</b>	<b>186,7</b>	<b>189,4</b>	
<b>VARAT YHTEENSÄ</b>	<b>313,4</b>	<b>310,3</b>	

MILJ. EUR	2015	2014	LIITETIETO
<b>OMA PÄÄOMA JA VELAT</b>			
<b>Oma pääoma</b>			
Osakepääoma	3,6	3,6	
Ylikurssirahasto	16,7	16,7	
Arvonmuutosrahasto	-0,7	-1,1	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4,9	4,9	
Omat osakkeet	-5,4	-5,2	
Edellisten tilikausien voitto	105,7	100,3	
Tilikauden voitto	6,7	9,2	
<b>Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma</b>	<b>131,5</b>	<b>128,3</b>	19
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	8,5	8,2	14
<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>140,0</b>	<b>136,5</b>	
<b>Pitkäaikaiset velat</b>			
Korolliset velat <sup>1)</sup>	58,6	72,3	24
Korottomat velat	1,4	2,0	25
Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet	2,3	2,3	20
Laskennalliset verovelat	9,7	9,0	10
<b>Pitkäaikaiset velat yhteensä</b>	<b>72,0</b>	<b>85,5</b>	
<b>Lyhytaikaiset velat</b>			
Korolliset velat <sup>1)</sup>	64,8	43,9	24
Ostovelat ja muut korottomat velat	34,9	42,2	25
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1,7	1,4	
Varaukset	0,0	0,6	21
<b>Lyhytaikaiset velat yhteensä</b>	<b>101,5</b>	<b>88,2</b>	
<b>OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ</b>	<b>313,4</b>	<b>310,3</b>	

<sup>1)</sup> Sisältyvät korolliseen nettovelkaan.

## KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

MILJ. EUR	2015	2014 OIKAISTU <sup>1)</sup>	LIITETIETO
<b>Tilikauden voitto</b>	<b>8,1</b>	<b>10,2</b>	
<b>Oikaisuerät</b>			
Tuloverot	6,1	5,5	10
Rahoitustuotot ja -kulut	6,8	7,2	9
Ei-rahamääräisten erien oikaisu			
Poistot ja arvonalentumiset	7,1	7,1	11, 12
Kurssierot	2,8	-3,5	9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-0,4	-0,2	13
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot	0,1	0,5	
Muut oikaisut	-0,6	0,6	
<b>Oikaisuerät yhteensä</b>	<b>21,8</b>	<b>17,1</b>	
<b>Rahoituserät</b>			
Maksetut korot	-3,5	-2,9	
Saadut korot	0,2	0,4	
Maksetut verot	-7,7	-3,7	
Muut rahoituserät, netto	-0,1	-0,9	
<b>Rahoituserät yhteensä</b>	<b>-11,1</b>	<b>-7,1</b>	
<b>Käyttöpääoman muutos</b>			
Saamisten muutos	5,0	4,3	
Vaihto-omaisuuden muutos	-1,6	-4,9	
Velkojen muutos	-6,7	2,0	
<b>Käyttöpääoman muutos yhteensä</b>	<b>-3,3</b>	<b>1,5</b>	
<b>Liiketoiminnan nettorahavirta</b>	<b>15,6</b>	<b>21,7</b>	
<b>Investointien rahavirta</b>			
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-0,4	-0,7	11
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	0,2	0,4	12
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-8,7	-7,9	12
Suffix-tuotemerkin hankinta	-0,9	-0,8	3
Muut tytäryritysten hankinnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-0,2	3
Willtech Giftin luovutus, rahavaroilla vähennettynä	1,1	1,0	3
Korollisten saamisten muutos	0,0	0,0	
<b>Investointien rahavirta yhteensä</b>	<b>-8,6</b>	<b>-8,1</b>	

MILJ. EUR	2015	2014 OIKAISTU <sup>1)</sup>	LIITETIETO
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Maksetut osingot emoyhtiön osakkeenomistajille	-7,7	-9,2	
Maksetut osingot määräysvallattomille omistajille		-3,6	
Omien osakkeiden hankinta	-0,2	-0,9	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0,0	40,0	
Lyhytaikaisten lainojen nostot	121,7	130,1	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1,7	-10,0	
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-120,0	-164,2	
Rahoitusleasingvelkojen maksut	0,0	-0,1	
<b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>	<b>-7,8</b>	<b>-17,9</b>	
Rahavarojen muutos	-0,9	-4,2	
Rahavarat tilikauden alussa	12,2	16,9	
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,1	-0,5	
<b>RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA</b>	<b>11,4</b>	<b>12,2</b>	<b>18</b>

<sup>1)</sup>Oikaistu, ks. liitetieto 1

## LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

MILJ. EUR	EMOYHTIÖN OMISTAJILLE KUULUVA PÄÄOMA							MÄÄRÄYS- VALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ
	OSAKE- PÄÄOMA	YLIKURSSI- RAHASTO	ARVON- MUUTOS- RAHASTO	SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO	OMAT OSAKKEET	MUUNTOEROT	KERTYNEET VOITTOVARAT		
<b>Oma pääoma 1.1.2014</b>	<b>3,6</b>	<b>16,7</b>	<b>-1,4</b>	<b>4,9</b>	<b>-4,4</b>	<b>-12,5</b>	<b>116,2</b>	<b>12,0</b>	<b>135,1</b>
Tilikauden voitto							9,2	1,0	10,2
Muut laajan tuloksen erät <sup>1)</sup>									
Muuntoerot						6,0		-1,3	4,7
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet							-0,2		-0,2
Rahavirran suojaus			0,2						0,2
Nettosijoitukset ja niiden suojaus						0,1			0,1
<b>Tilikauden laaja tulos</b>			<b>0,2</b>			<b>6,1</b>	<b>9,0</b>	<b>-0,2</b>	<b>15,1</b>
Omien osakkeiden hankinta					-0,9				-0,9
Osingonjako							-9,2	-3,6	-12,8
<b>OMA PÄÄOMA 31.12.2014</b>	<b>3,6</b>	<b>16,7</b>	<b>-1,1</b>	<b>4,9</b>	<b>-5,2</b>	<b>-6,5</b>	<b>116,0</b>	<b>8,2</b>	<b>136,5</b>
Tilikauden voitto							6,7	1,4	8,1
Muut laajan tuloksen erät <sup>1)</sup>									
Muuntoerot						5,9		-0,3	5,5
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet							0,1		0,1
Rahavirran suojaus			0,4						0,4
Nettosijoitukset ja niiden suojaus						-2,0		-0,8	-2,9
<b>Tilikauden laaja tulos</b>			<b>0,4</b>			<b>3,8</b>	<b>6,7</b>	<b>0,3</b>	<b>11,3</b>
Omien osakkeiden hankinta					-0,2				-0,2
Osingonjako							-7,7		-7,7
<b>OMA PÄÄOMA 31.12.2015</b>	<b>3,6</b>	<b>16,7</b>	<b>-0,7</b>	<b>4,9</b>	<b>-5,4</b>	<b>-2,6</b>	<b>115,0</b>	<b>8,5</b>	<b>140,0</b>

<sup>1)</sup> Verovaikutus huomioitu

# KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

## 1 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

### PERUSTIEDOT

Rapala VMC Oyj (”yhtiö”) on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Asikkala. Yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1998 lähtien. Emoyhtiö Rapala VMC Oyj ja sen tytäryhtiöt (yhdessä ”konserni”) toimivat noin 40 maassa ja yhtiö on yksi maailman johtavia kalastustarvikeyhtiöitä.

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Yhtiön hallitus on kokouksessaan 8.2.2016 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös yhtiökokouksessa, joka pidetään tilinpäätöksen julkistamisen jälkeen. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa konsernin internetsivuilta [www.rapalavmc.com](http://www.rapalavmc.com) tai osoitteesta Mäkelänkatu 91, 00610 Helsinki.

### KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2015 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardia sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY 1606/2002) säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt ja standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konserni ei ole, ennen niiden pakollista voimaantuloa, soveltanut uusia, uudistettuja tai muutettuja standardeja tai tulkintoja, jotka eivät ole vielä voimassa.

Tilinpäätöstiedot perustuvat alkuperäisiin hankintameneihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottua.

### SOVELLETUT UUDET JA MUUTETUT STANDARDIT SEKÄ TULKINNAT

Konserni on soveltanut 1.1.2015 alkaen seuraavia uudistettuja tai muutettuja standardeja.

- IAS 19 Työsuhde-etuudet – Työntekijöiden maksusuoritukset (muutos). Muutos selventää kirjanpitokäsittelyä koskien palvelukseen liittyvien järjestelyiden johdosta työntekijöiltä tai kolmansilta osapuolilta saatuja maksusuorituksia. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Lisäksi IFRS-standardien vuosittaisen kehityshankkeen tuomat muutokset, jotka on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa, on otettu huomioon konsernitilinpäätöksessä.

### UUSIEN JA MUUTETTUIJEN STANDARDIEN JA TULKINTOJEN SOVELTAMINEN 2016–2019

Konserni aloittaa seuraavien uusien, uudistettujen tai muutettujen standardien ja tulkintojen soveltamisen vuonna 2016:

- IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen – Disclosure Initiative (muutos). Muutos velvoittaa arvioimaan esitettävien liitetietoja olennaisuutta sekä niiden ryhmittelyä. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja IAS 38 Aineettomat hyödykkeet – Selvennys hyväksyttävien poisto- ja vähennysmetodeihin (muutos). Muutokset määrittävät ettei tuloihin pohjautuva laskentamenetelmä ole riittävä peruste kulumisasteen määrittämiselle ja poistosuunnitelman laatimiselle. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 16 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja IAS 41 Maatalous – Tuottava kasvillisuus (muutos). Muutos tuo tuottavan kasvilisuuden IAS 16:sta alaisuuteen. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 27 Erillistilinpäätös – Pääomaosuusmenetelmä erillistilinpäätöksissä (muutos). Muutos palauttaa mahdollisuuden käyttää pääomaosuusmenetelmää tytäryritysten sekä osakkuus- ja yhteisyritysten kirjanpitokäsittelyssä erillistilinpäätöksessä. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt – Yhteisen toiminnon hankinnan yhdistely konsernitilinpäätökseen (muutos). Muutos tarkentaa käsittelyä ja standardin suhdetta IFRS 3 -standardiin ja muihin relevantteihin standardeihin hankittaessa osuutta yhteisessä toiminnossa joka täyttää liiketoiminnan tunnusmerkit. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 10 Konsernitilinpäätös, IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä ja IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksissä – Sijoitusyhteisöt: yhdistelypoikkeuksien soveltaminen (muutos). Muutos selventää yhdistelypoikkeuksien soveltamista tietyissä tilanteissa. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Konserni aloittaa seuraavien uusien, uudistettujen tai muutettujen standardien ja tulkintojen soveltamisen vuonna 2017 tai myöhemmin:

- IAS 7 Rahavirtalaskelmat – Disclosure Initiative (muutos, voimaan 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos lisää rahoituksen rahavirtaan sisältyvien velkojen muutoksista annettavien liitetietojen määrää. Konserni arvioi standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 12 Tuloverot – Laskennallisen verosaamisen kirjaaminen realisoitumattomista tappioista (muutos, voimaan 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos harmonisoi laskennallisen verosaamisen kirjauskäytännön liittyen velkainstrumenteista kirjattaviin realisoitumattomiin tappioihin. Konserni arvioi standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (uusi, voimaan 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi tulee vaiheittain korvaamaan kokonaan nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. Konserni arvioi standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 15 Myyntituotot asiakkasopimuksista (uusi, voimaan 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi

asettaa viitekehysten, jonka mukaan yhteisön tulee esittää asiakkasopimuksista johtuvien myyntituottojen ja rahavirtojen luonteesta, ajoittumisesta ja epävarmuudesta informaatiota. Muutoksella ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IFRS 16 Vuokrasopimukset (uusi, voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi määrittää kuinka vuokrasopimukset tulee kirjata, arvostaa ja esittää konsernitilinpäätöksessä. Standardi vaikuttaa vuokratulujen, pitkäaikaisen varojen ja korollisten velkojen kirjauskäytäntöihin. Konserni arvioi standardin tarkempaa vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

## KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös sisältää yhtiön ja sen tytäryhtymien joissa sillä on määräysvalta. Määräysvalta perustuu joko suoraan tai välillisen osakkeiden tuomaan määräysvaltaan ja/tai muilla tavoin toteutamaan määräysvaltaan. Tytäryhtymien tilinpäätökset on laadittu samalle tilikaudelle samojen laatimisperiaatteiden mukaisesti.

Hankitut tytäryhtymät sisällytetään tilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttäen, jonka mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä. Hankinnasta syntyy liikearvoa, jos hankintameno ylittää hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos hankintameno alittaa konsernin hankinnan nettovarallisuuden käyvän arvon, näiden erotus kirjataan suoraan konsernin tuloslaskelmaan. Liikearvoista ei tehdä poistoja vaan liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vuosittain. Hankintameno sisältää mahdollisen ehdollisen kauppahinnan käyvän arvon. 1.1.2010 asti hankintamenoon sisällytettiin myös hankintaan liittyvät välittömät menot. Tilikauden aikana hankitut yhtiöt on konsolidoitu hankintahetkestä alkaen ja myydyt yhtiöt myyntihetkeen asti.

Osakkuusyhtymät ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 %:n osuus äänivallasta ja/tai huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Yhteisyhtymät ovat yrityksiä, joissa konserni käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä, sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa. Tällä hetkellä osakkuus- ja yhteisyhtymät on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyhtymien tuloksesta sisällytetään konsernin tuloslaskelmaan ennen liikevoittoa.

Osakkuus- ja yhteisyhtymien kirjanpitoarvo kuvastaa konsernin osuutta osakkuus- ja yhteisyhtymien nettovarallisuudesta lisättyinä hankinnassa syntyneellä liikearvolla ja vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Mahdolliset realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuus- tai yhteisyhtymien välillä eliminoidaan konsernin omistusoosuuden mukaisesti. Osakkuus- ja yhteisyhtymien tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernin laskentaperiaatteita. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyhtymien tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, osakkuus- tai yhteisyhtymien osakkeet merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita velvoitteita näihin yrityksiin liittyen.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Konsernin kaikki sisäiset liiketapahtumat kuten saamiset, velat ja sisäinen osingonjako sekä realisoitumattomat varaston ja aineellisten hyödykkeiden sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus on erotettu tuloksesta ja esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa määräysvallattomien omistajien omistusoosuuden mukaisesti. Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutukset on kirjattu omaan pääomaan, kun emoyhtymien määräysvalta säilyy. Mikäli määräysvalta tytäryhtymässä menetetään, jäljellä oleva sijoitus arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

## ULKOMAANRAHANMÄÄRÄISET TAPAHTUMAT

Kukin tytäryhtiö määrittelee oman toiminnallisen valuuttansa ja kaikki sen tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan siinä valuutassa ("toiminnallinen valuutta").

Ulkomaanrahanmääräiset liiketapahtumat muunnetaan toiminnalliseen valuuttaan käyttäen tapahtumapäivän valuuttakursseja. Ulkomaanrahanmääräiset monetaariset saamiset ja velat muunnetaan toiminnalliseksi valuutaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaanrahanmääräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu toiminnallisen valuutan määräisiksi käyttäen arvostuspäivän valuuttakursseja. Muutoin ei-monetaariset erät on muunnettu toiminnalliseen valuuttaan käyttämällä tapahtumapäivän kurssia. Liiketapahtumien kurssierot kirjataan vastaaville tuloslaskelmatileille liikevoiton yläpuolelle. Kurssierot ulkomaanrahanmääräisten korollisten saamisten ja velkojen muuntamisesta kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kirjataan tuloslaskelmaan, kun kyseisestä yksiköstä luovutaan.

Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on yhtiön toiminnallinen ja raportointivaluutta. Tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen ja raportointivaluutta on muu kuin euro, tuloslaskelmat muunnetaan konsernin raportointivaluuttaan tilikauden keskikurssiin. Näiden tytäryhtiöiden taseet muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssilla. Muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään kertyneissä muuntoeroissa omassa pääomassa. Ulkomaisten tytäryhtymien hankintamenojen eliminoimista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot ja näitä tehokkaasti suojaavien lainojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryhtiö, jonka toiminnallinen ja raportointivaluutta on muu kuin euro, myydään, mahdolliset valuuttakurssierot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten tytäryhtymien hankinnasta syntyvät liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut on käsitelty kyseisten ulkomaisten tytäryhtiöiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kursseja käyttäen. Ennen 1.1.2004 tapahtuneiden hankintojen liikearvot ja käypien arvojen oikaisut on kirjattu euromääräisenä.

## TULOUTUSPERIAATE

Liikevaihto sisältää myynnistä saadut tuotot vähennettynä välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisten myyntien kurssieroilla. Suoritteiden myynti tuloutetaan, kun myyjien tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä konsernilla ole enää merkittävää epävarmuutta liittyen myynnin laskutukseen, kustannuksiin tai siihen liittyen, että asiakas palauttaisi tavaran. Tuotteiden lähettämisestä ja jakelusta aiheutuneet kulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu.

Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. Rojalituottojen tuloutus tapahtuu sopimuksen sisällön mukaisesti. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

## TULOVEROT

Konsernin tuloveroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutos. Muihin laajan tulokseen eriin kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan



verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta, ja se sisältää siten verovaiikutuksen.

Laskennalliset verot lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassa olevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, etuuspuhaisista järjestelyistä, varastoista ja muista varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Väliaikaisista eroista kirjataan laskennallinen verosaaminen siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

### TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnasta syntyneet kulut kirjataan kuluksi toteutumishetkellä, lukuun ottamatta kuluja, jotka kohdistuvat selvästi tietyt kriteerit täyttäviin kehityshankkeisiin. Tällaisiin hankkeisiin liittyvät kehityskulut on aktivoitu, jos ne ovat selvästi erotettavissa ja jos kehitetyt tuotteet on arvioitu teknisesti toteutuskelpoisiksi ja kaupallisesti kannattaviksi. Kulujen aktivoinnin edellytyksenä on, että odotettavat tuotot kattavat kertyneet ja tulevat kehitys- ja tuotantokulut sekä myynti- ja hallintokulut. Lisäksi projektin loppuun saattamiseksi tulee olla käytettävissä tarvittavat resurssit. Aktivoidut kehitysmenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoita enää myöhemmin.

Hyödykkeistä kirjataan poistot siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen osalta. Kehityskulut jaksotetaan enintään viidelle vuodelle ja poistetaan tasapoistoina taloudellisena vaikutusaikanaan.

### LIKEARVO

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksen hankintahetken nettovarallisuuden käyvästä arvosta. 31.12.2009 asti hankintamenoon sisällytettiin muut välittömästi hankinnasta johtuvat menot, kuten asiantuntijoiden palkkiot. Sen sijaan 1.1.2010 jälkeen tehtyjen hankintojen osalta välittömästi hankinnasta johtuvat menot on kirjattu kuluksi. Ennen 1.1.2004 hankittujen liiketoimintojen yhdistämisen liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumistestillä. Tätä tarkoitusta varten liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon, vähennettynä arvonalentumistappiolla. Liikearvosta ei tehdä poistoja.

### AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomiin hyödykkeisiin lasketaan asiakassuhteet, tavaramerkit, aktivoidut tuotekehitysmenot, patentit, tekijänoikeudet, lisenssit ja ohjelmistojen käyttöoikeudet. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva

odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yhtiön hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, joka vaihtelee kolmesta viiteentoista vuoteen.

Tavaramerkkien ja muiden aineettomien hyödykkeiden, joiden taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Useimmista tavaramerkeistä ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Tavaramerkit on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumistappiolla. Aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Yrityskaupoissa hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvoista, poistoajoja muutetaan vastaavasti.

### AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon, vähennettynä arvonalentumistappiolla ja poistetaan tasapoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Yrityskaupoissa hankittuihin aineellisiin hyödykkeisiin sovelletaan käypää arvoa hankintahetkellä. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan määrittelemätön taloudellinen pitoaika.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–25 vuotta
Koneet ja kalusto	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvoista, poistoajoja muutetaan vastaavasti. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- tai perusparannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, ja poistetaan tasapoistoin niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusaikana. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot tai tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja kirjanpitoarvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineellisten hyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

### VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot aktivoidaan osana ehdot täyttävän hankittavan tai valmistettavan omaisuuserän hankintamenoa. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

## JULKISET AVUSTUKSET

Valtiolta tai muilta tahoilta saadut avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin systemaattisella tavalla samoille tilikausille kuin ne kulut, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tuloutetaan tasaerin omaisuuden taloudellisena käyttöaikana silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että aineellisten hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Taseessa avustukset vähennetään niihin liittyvän aineellisen hyödykkeen arvosta. Avustukset kirjataan oikaisemaan poistoja omaisuuden taloudellisena käyttöaikana. Tällä hetkellä konsernin kaikki avustukset on tuloutettu tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin.

## AINEELLISTEN JA AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISET

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen arvo on alentunut. Jos viitteitä on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi merkittävät muutokset markkinatilanteesta ja myyntihinnoissa, päätökset huomattavista uudelleenjärjestelyistä sekä muutokset kannattavuudessa.

Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan joka tapauksessa vuosittain. Arvonalennustesta varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa.

Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumisen määrä lasketaan vertaamalla omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaavan omaisuuserän kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla on saatavissa. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aikaisemmin tehty arvonalentumiskirjaus perutaan, jos kerrytettävissä olevassa rahamäärässä on tapahtunut muutos. Arvonalentumiskirjauksen peruuttaminen ei kuitenkaan saa johtaa korkeampaan kirjanpitoarvoon, kuin mikä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu. Liikearvoon tehtyä arvonalentumista ei peruuteta.

## MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä

nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon arvioiduilla myynnistä syntyvillä menoilla vähennettynä. Kun omaisuuserä on luokiteltu myytävänä olevaksi omaisuuseräksi tai kuuluu luovutettavien erien ryhmään, siitä ei tehdä poistoja. Mikäli luokittelukriteeri ei täyty, perutaan luokittelu ja omaisuuserä arvostetaan luokittelua edeltäneeseen tasearvoon vähennettynä poistoilla ja arvonalennuksilla tai sitä alempaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Myytävänä olevaksi luokiteltu pitkäaikainen omaisuuserä sekä myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä.

## VOOKRASOPIMUKSET

### Konserni vuokralle ottajana

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joilla konsernille siirtyä olennainen osa omistamiselle ominaisista eduista ja riskeistä, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimukset merkitään taseeseen sopimuksen alkaessa varoiksi määrään, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamishetkellä, tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon.

Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoituskuluun ja velan vähennyksen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vastaavat leasingvuokravastuut sisältyvät rahoituskustannuksilla vähennettynä korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko-osuus kirjataan tuloslaskelmaan leasing-sopimuksen aikana. Rahoitusleasingillä vuokratut aineelliset hyödykkeet poistetaan joko suunnitelman mukaan taloudellisena käyttöaikana tai sitä lyhyemmän leasing-sopimuksen keston aikana.

Aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa vuokranantajalle jää kaikki omistamiselle ominaiset edut ja riskit, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokrat merkitään kuluksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrasta hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Tällä hetkellä konsernilla ei ole muita järjestelyitä, jotka sisältävät vuokrasopimuksen.

### Konserni vuokralle antajana

Ne vuokrasopimukset, joissa konserni toimii vuokralle antajana, on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi. Tällöin vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseeseen luonteensa mukaisesti aineellisiin hyödykkeisiin. Ne poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kuten vastaavat omassa käytössä olevat aineelliset hyödykkeet. Vuokratuotot kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

## RAHOITUSVARAT

Konserni luokittelee rahoitusvarat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, eräpäivään asti pidettäviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sekä suojauslaskennan alaisiin johdannaisiin, jotka täyttävät tehokkuusvaatimukset. Konserni tekee rahoitusvarojen luokitteluun liittyvät päätökset ostohetkellä ja arvioi luokitusta

vuosittain. Rahoitusvaroja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin varoihin ja ne voivat olla korollisia ja korottomia.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään kuuluvat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sekä rahoitusvarat, jotka luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi (käyvän arvon vaihtoehdon soveltaminen). Konsernilla ei ole rahoitusvaroja, joissa olisi sovellettu käyvän arvon vaihtoehdot. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat tarkoitettu myytäväksi lyhyellä aikavälillä. Konsernin kaikki valuuttajohdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat ovat sellaisia johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät makusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka yhtiöllä on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan hankintamenoa efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määriteltävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenoa käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Mahdolliset transaktiokulut sisällytetään alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla. Tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan kun kyseiset lainat ja muut saamiset kirjataan pois taseesta, arvon alentuessa ja normaalin lyhennysprosessin myötä.

Muut rahoitusvarat luokitellaan myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää ja soveltuvia arvonmääritysmalleja. Ne listaamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, kirjataan hankintamenoa arvonalennuksilla oikaistuna. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään muista laajan tuloksen eristä tuloslaskelmaan silloin, kun rahoitusvara myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että rahoitusvarasta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevien sijoitusten ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

## JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Konsernilla on rahoitusmarkkinariskejä erityisesti valuuttakursiriskiä ja korkoriskiä liittyen. Rahoitusriskien suojaamiseen käytetään ajoittain johdannaisia. Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, rahavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmääritysmalleihin. Instrumenttien käyvät arvot lasketaan Bloombergin markkinatietotyökalun avulla tai saadaan vastapuolena olevalta pankilta. Konsernilla ei ole kytkettyjä johdannaisia.

Osa johdannaisista voidaan määritellä suojausinstrumenteiksi ja tällöin niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojaustavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Suojaus-

dokumentointi sisältää suojausinstrumentin, suojaustavan erän tai liiketoimen määrittämisen, suojausriskin kuvauksen sekä arvion suojaussuhteiden tehokkuudesta. Suojaussuhteiden odotetaan kumoavan suojaustavasta riskistä johtuvat käyvän arvon ja rahavirtojen muutokset erittäin tehokkaasti ja suojaus arvioidaan jatkuvasti tilikauden aikana sen todentamiseksi, että suojaus on ollut erittäin tehokas niiden tilikauden ajan, joille suojaus on ollut määritettyä. Suojauslaskentaa sovellettaessa suojausinstrumentin kirjanpidollinen käsittely riippuu suojaussuhteesta.

Rahavirran suojauslaskennan soveltamiskriteerit täyttävien johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin siltä osin kuin suojaus on tehokas. Suojaus tehottomaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattujen johdannaisen kertyneet voitot tai tappiot uudelleen luokitellaan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojaus kohde kirjataan tuloslaskelmaan. Tuloslaskelmassa käyvän arvon muutokset kohdennetaan tuloslaskelmaan suojausinstrumentin luonteesta riippuen joko liiketoiminnan kuluihin, jos ne suojaavat liiketoimintaan liittyviä eräitä, tai rahoituskulujen ryhmään, jos ne suojaavat korollisia rahoituseriä.

Käyvän arvon suojaus ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti yhdessä suojaus kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutosten kanssa suojatun riskin osalta.

Käyvän arvon muutokset johdannaisista, jotka on tehty suojaustarkoituksessa, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kohdennetaan tuloslaskelmaan instrumentin luonteesta riippuen joko liiketoiminnan kuluihin, jos ne suojaavat liiketoimintaan liittyviä valuuttamääräisiä transaktioita, tai rahoituskulujen ryhmään, jos ne suojaavat korollisia rahoituseriä.

Taseessa johdannaisten käyvät arvot esitetään pääsääntöisesti sopimuksen maturiteetin perusteella lyhyt - tai pitkäaikaisissa korottomissa saamisissa tai veloissa. Käyvän arvon suojaus ehdot täyttävien, suojauslaskennassa olevien monetaarisia erä suojaavien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään taseessa samassa korollisten saamisten tai velkojen ryhmässä, jossa suojaettava instrumenttikin esitetään.

Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten konsolidoinnissa syntyvää muuntoeroa vastaan tehtyjen valuuttasuojauksien käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyviin muuntoeroihin ja tehoton osuus tuloslaskelman rahoituseriin. Nettosijoituksen suojauksesta laajan tuloksen muuntoeroihin kirjattavat voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelmaan silloin, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

## RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: suojauslaskennan alaiset johdannaiset, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat (sisältäen muut johdannaiset) sekä jaksotettuun hankintamenoa kirjattavat velat. Rahoitusvelat merkitään alun perin käypään arvoon lisättyinä transaktiokustannuksilla. Seuraavina tilikausina rahoitusvelat johdannaisvelkoja lukuun ottamatta esitetään jaksotettuun hankintamenoa käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Myös yritystodistukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoa. Tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan kun kyseinen velka kirjataan pois taseesta, arvon alentuessa ja normaaliin velkalyhennysten myötä.

Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin ja ne

voivat olla korollisia ja korottomia. Yrityshankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvat lisävastikkeet luokitellaan korottomiksi rahoitusveloiksi.

### **RAHOITUSERIEN KIRJAAMINEN TASEeseen JA TASEESTA POIS KIRJAAMINEN**

Rahoitusvarat ja -velat, paitsi johdannaiset, sekä myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan selvityspäivänä. Rahoitusvarat ja -velat kirjataan taseeseen vain silloin, kun konsernista tulee rahoitusinstrumenttia koskevien sopimusehtojen osapuoli.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta vain silloin, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai kun konserni siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle niin, että omistamiseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin siirtyvät toiselle osapuolelle. Konserni poistaa rahoitusvelan tai osan rahoitusvelasta taseesta vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

### **RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISET**

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappio lasketaan omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappio lasketaan hankintamenon ja tarkasteluhetken käyvän arvon erotuksena, vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tuloslaskelmaan kirjatulla arvonalentumistappioilla. Sellaisen noteeraamattoman oman pääoman ehtoisen instrumentin, jota ei merkitä taseeseen käypään arvoon, koska sen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, arvonalentumistappio määritetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjanpitoarvon ja vastaavanlaisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tarkasteluhetken markkinatuotolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena.

Kaikki arvonalentumiskirjaukset kirjataan tuloslaskelmaan.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt tappio siirretään tuloslaskelmaan luokittelusta johtuvana oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun arvonalentuminen on pysyvä.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio voidaan peruuttaa, mikäli peruutuksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan. Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavien rahoitusvarojen ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien arvonalentumistappiot perutaan tuloslaskelman kautta. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentumistappioiden peruuntuminen kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Sellaisen noteeraamattoman oman pääoman ehtoisen instrumentin, jota ei merkitä taseeseen käypään arvoon, koska sen käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, arvonalentumistappiota ei saa peruuttaa.

### **VAIHTO-OMAISUUS**

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon tai sitä alempan

nettorealisoituarvoon. Hankintamenu määritetään FIFO-menetelmää (first-in, first-out) käyttäen tai vaihtoehtoisesti painotetun keskihinnan menetelmällä, mikäli se johtaa likimain samaan lopputulokseen kuin FIFO-menetelmä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenuon sisällytetään raaka-aineiden hankintakulut, välittömät valmistuspalkat, poistot, muut välittömät valmistuskulut sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista, mutta ei vieraan pääoman kuluja. Nettorealisoituarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteiden valmiiksi saattamisesta johtuvilla menoilla ja arvioituilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä menoilla.

### **MYYNTISAAMISET**

Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun realisoituarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä luottotappiovarauksilla. Myyntisaamisista tehdään luottotappiovaraus kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet perintätoimenpiteet tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydelle), että kaikkia saamia ei saada alkuperäisin ehdoin. Arvio ja päätös luottotappiovarauksista tehdään yksiköissä tapauskohtaisesti.

### **RAHAVARAT**

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Pankeista saadut tililiuot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin korollisiin lainoihin.

### **OMAT OSAKKEET**

Konsernin hankkimat omat osakkeet niihin suoraan liittyvine menoineen kirjataan konsernitilinpäätöksessä oman pääoman vähennykseksi kaupankäyntipäivänä. Omien osakkeiden hankinta ja luovutus sekä niihin liittyvät kuluerät esitetään oman pääoman muutoksena.

### **VARAUKSET**

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvästä riskistä.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemukseräiseen tietoon takuumenon toteutumisesta. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

## SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKALAITEROMU

Konserni toimii sellaisten sähkö- ja elektroniikkalaitteiden jakelijana, josta on annettu Euroopan unionin direktiivi. Odotetut kustannukset kirjataan muihin liiketoiminnan kuluihin ja lyhytaikaisiin korottomiin velkoihin.

## TYÖSUHDE-ETUUKSET

### Työsuhde-etuuksista johtuvat velvoitteet

Konserniyhtiöillä on useita eläkejärjestelyitä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkekustannukset on laskettu käyttäen ennakoitua etuusoikeyksikköön perustuvaa menetelmää, jossa eläkekustannukset on kirjattu tuloslaskelmaan kuluksi jakamalla kokonaiskustannus työntekijöiden jäljellä olevalle palvelusajalle vakuutusmatemaattikkojen vuosittain laatimien vakuutusmatemaattisten laskelmien mukaisesti. Eläkevastuuna esitetään tulevien arvioitujen eläkemaksujen nykyarvo. Taseeseen kirjattavan eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennetään eläkejärjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuina. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin täysimääräisinä sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan.

### Osakeperusteiset maksut

Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisjakson ajalle ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin. Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset kannustusjärjestelmät uudelleenarvostetaan käypään arvoon jokaisessa tilinpäätöksessä, ja velan käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien tulosvaikutus esitetään tuloslaskelmassa työsuhde-etuuksista aiheutuissa kuluissa.

Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon siitä optioiden tai osakepalkkioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Myöntämispäivä on päivä, jona yhtiö ja vastapuoli sopivat osakeperusteisesta järjestelystä ja jona molemmilla osapuolilla on yhteisymmärrys kaikista järjestelyn ehtoista. Optio-oikeudet arvostetaan käypään arvoon käyttäen Black-Scholes optioiden arvostusmenetelmää. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, mutta ne on otettu huomioon optioiden lukumäärässä, joiden odotetaan toteutuvan. Yhtiö tarkastelee säännöllisin väliajoin tehtyjä oletuksia ja tarkastaa arvioitaan lopullisesta osakeperusteisten palkkioiden määrästä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan tai velkoihin.

Kun osakeoptio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset (mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna) kirjataan sijoitetun vapaan pääoman rahastoon.

## OSINKO

Hallituksen esittämää osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

## OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla kauden tulos kunkin kauden keskimääräisellä osakemäärällä. Jos takaisin ostettuja omia osakkeita on, niiden keskimääräinen määrä on vähennetty ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä.

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu takaisin ostettujen osakkeiden menetelmällä (treasury stock method). Siinä optiot oletetaan käytetyiksi tilikauden alussa tai sen jälkeisenä liikkeeseenlaskupäivänä ja saaduilla varoilla oletetaan ostetun omia osakkeita tilikauden keskimääräisellä markkinahinnalla. Ulkona olevien osakkeiden painotetun keskimääräisen lukumäärän lisäksi jakajaan sisällytetään optioiden oletetusta käytöstä tulevat lisäosakkeet. Osakeoptioiden käyttöä ei oteta huomioon osakekohtaista tulosta laskettaessa, jos optiolle määriteltä merkintähinta ylittää osakkeiden keskimääräisen markkina-arvon kauden aikana. Osakeoptioilla on laimentava vaikutus, jos osakkeiden kauden keskimääräinen markkinahinta ylittää optioille määritetyn merkintähinnan.

## LIKEVOITTO

IAS 1 (Tilinpäätöksen esittäminen) ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: Liikevoitto saadaan lisäämällä liikevaihtoon muut liiketoiminnan tuotot sekä osuudet osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, vähentämällä myynnin suorat kulut oikaistuna varaston muutoksella ja omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kustannuksilla, vähentämällä työsuhde-etuuksiin liittyvät kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumiset sekä muut liiketoiminnan kulut. Kurssierot ja johdannaisien käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon mikäli ne liittyvät liiketapahtumiin, muuten ne kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

## RAHAVIRTUALASKELMA

Konsernin rahavirtalaskelman esittämistapaa päivitettiin 1.1.2015 alkaen paremmin kuvastamaan rahavirran jakautumista toimintojen kesken. Ennen muutosta konsernin sisäisten transaktioiden eliminointeihin liittyvä rahavirtavaikutus esitettiin erikseen rivillä Oikaisuerät. Johdannaisinstrumenttien rahavirtavaikutus puolestaan sisällytettiin kokonaisuudessaan liiketoiminnan nettorahavirtaan. Muutoksen jälkeen konsernin sisäisten transaktioiden eliminointeihin liittyvä rahavirtavaikutus sekä johdannaisinstrumenttien rahavirtavaikutus esitetään luonteensa mukaisesti. Muutoksella oli vaikutus rahavirtoihin toimintojen välillä.

Rahavirtalaskelmassa kuvatut rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Liiketoiminnan rahavirta on esitetty epäsuoraa esittämistapaa noudattaen. Kaikki tilikauden aikana maksetut verot on esitetty liiketoiminnan rahavirrassa, ellei niitä voida erityisesti kohdistaa investointien tai rahoituksen rahavirtoihin. Realisoitumattomat valuuttakurssimuutokset ulkomaanrahan määräisinä pidettävistä rahavaroista on esitetty erillisellä rivillä ennen rahavarojen muutosta, erillään liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista.



Vertailukauden tiedot on oikaistu ja muutokset aikaisemmin raportoituihin lukuihin on esitetty ohessa:

#### Konsernin rahavirtalaskelma

MILJ. EUR	2014 RAPORTOITU	OIKAISU	2014 OIKAISTU
<b>Tilikauden voitto</b>	10,2		<b>10,2</b>
<b>Oikaisuerät</b>			
Tuloverot	5,5		<b>5,5</b>
Rahoitustuotot ja -kulut	7,2		<b>7,2</b>
Ei-rahamääräisten erien oikaisu			
Poistot ja arvonalentumiset	7,1		<b>7,1</b>
Kurssierot	-3,5		<b>-3,5</b>
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-0,2		<b>-0,2</b>
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot	0,5		<b>0,5</b>
Muut oikaisut	0,6		<b>0,6</b>
<b>Oikaisuerät yhteensä</b>	<b>17,1</b>		<b>17,1</b>
<b>Rahoituserät</b>			
Maksetut korot	-2,9		<b>-2,9</b>
Saadut korot	0,4		<b>0,4</b>
Maksetut verot	-3,7		<b>-3,7</b>
Muut rahoituserät, netto	-1,1	0,2	<b>-0,9</b>
<b>Rahoituserät yhteensä</b>	<b>-7,3</b>	<b>0,2</b>	<b>-7,1</b>
<b>Käyttöpääoman muutos</b>			
Saamisten muutos	3,7	0,6	<b>4,3</b>
Vaihto-omaisuuden muutos	-4,9		<b>-4,9</b>
Velkojen muutos	2,7	-0,7	<b>2,0</b>
<b>Käyttöpääoman muutos yhteensä</b>	<b>1,5</b>	<b>-0,1</b>	<b>1,5</b>
<b>Liiketoiminnan nettorahavirta</b>	<b>21,6</b>	<b>0,1</b>	<b>21,7</b>
<b>Investointien rahavirta</b>			
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-0,7		<b>-0,7</b>
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	0,4		<b>0,4</b>
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-7,9		<b>-7,9</b>
Suffix-tuotemerkin hankinta	-0,8		<b>-0,8</b>
Muut tytäryritysten hankinnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-0,2		<b>-0,2</b>
Willtech Giftin luovutus, rahavaroilla vähennettynä	1,0		<b>1,0</b>
Korollisten saamisten muutos	0,1	-0,1	<b>0,0</b>
<b>Investointien rahavirta yhteensä</b>	<b>-8,0</b>	<b>-0,1</b>	<b>-8,1</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Maksetut osingot emoyhtiön osakkeenomistajille	-9,2		<b>-9,2</b>
Maksetut osingot määräysvallattomille omistajille	-3,6		<b>-3,6</b>
Omien osakkeiden hankinta	-0,9		<b>-0,9</b>
Pitkäaikaisten lainojen nostot	40,0		<b>40,0</b>
Lyhytaikaisten lainojen nostot	130,1		<b>130,1</b>
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-10,0		<b>-10,0</b>
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-164,4	0,2	<b>-164,2</b>
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-0,1		<b>-0,1</b>
<b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>	<b>-18,1</b>	<b>0,2</b>	<b>-17,9</b>
Oikaisut	0,3	-0,3	
Rahavarojen muutos	-4,2		<b>-4,2</b>
Rahavarat tilikauden alussa	16,9		<b>16,9</b>
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-0,5		<b>-0,5</b>
<b>RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA</b>	<b>12,2</b>		<b>12,2</b>

#### KERTALUONTEISET ERÄT

Raportointikausien välisen vertailukelpoisuuden vuoksi konserni luokittelee taloudellisessa raportoinnissaan tietyt kulu- ja tuottoerät kertaluonteisiksi. Kertaluonteisina erinä käsitellään pääasiassa konsernin liiketoiminnan uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut ja tuotot, kertaluonteiset arvonalentumiset, yrityshankinnoista syntyvät konsernin ulkopuoliset kulut sekä muut poikkeukselliset kertaluonteiset erät, jotka olennaisesti vääristävät konsernin perusliiketoiminnan kannattavuuden vertailukelpoisuutta.

#### JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöksen laadinta kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaan edellyttää johdon tekevän arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat konsernitilinpäätöksessä ja sen liitetiedoissa raportoituihin eriin. Toteutumat voivat poiketa näistä arvioista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa sovellettaessa tilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Johdon arviot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja tulevaisuuden ennusteisiin, joita arvioidaan jatkuvasti. Mahdolliset arvioiden ja oletusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita tai oletuksia korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat:

#### Yrityshankintojen käyvän arvon määrittäminen

Sekä yhtiö että tarvittaessa ulkopuolinen neuvonantaja ovat arvioineet hankittujen käyttö pääoman ja aineellisten hyödykkeiden käypiä arvoja. Immateriaalioikeuksien (tavara- ja tuotemerkit, patentit ja teknologia) ja asiakassuhteiden ja -tietojen käyvän arvon määrittäminen perustuu hyödykkeiden diskontattuihin kassavirtoihin.

#### Arvonalentumistestaus

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin aineellisen tai aineettoman hyödykkeen arvo on alentunut. Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joilla on määrittelemätön taloudellinen vaikutusaika, ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan vuosittain. Arvonalentumistestausta varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Arvonalentuminen kirjataan, jos kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla on saatavissa. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

#### Verot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten vero saamisten kirjausperiaatteet. Laskennallinen vero lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassa olevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, etuus pohjaisista järjestelyistä, varastoista ja muista varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Väliaikaisista



eroista kirjataan laskennallinen vero siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisten verosaamisten hyödyntämismahdollisuutta arvioidaan ja sitä oikaistaan siltä osin kuin mahdollisuus sen hyödyntämiseen on epätodennäköinen. Konserni arvioi tilinpäätöksen yhteydessä onko tytäryhtiöiden voitonjako sen määräysvallassa ja todennäköistä, ja kirjaa siitä laskennallisen verovelan sen mukaisesti.

#### **Etuspohjaiset veloitteet**

Etuspohjaisissa järjestelyissä kustannukset on laskettu käyttäen ennakoitua etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Työsuhte-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttokorko, palkkatason nousu ja vuotuinen inflaatio. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa toteutuneesta kehityksestä. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutosten vaikutus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tällä voi olla pieni vaikutus konsernin tilikauden laajaan tulokseen.

#### **Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät**

Osakeperusteisten kannustusjärjestelmien myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon siitä optioiden tai osakepalkkioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Optio-oikeudet on arvostettu käypään arvoon käyttäen Black-Scholes optioiden arvostusmenetelmää. Optioiden arvon määrittämisessä käytetään oletuksia kuten odotettu volatiliiteetti, riskitön korko, odotettu option voimassaoloaika ja odotetut henkilöstövähennykset. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, mutta ne on otettu huomioon optioiden lukumäärässä, joiden odotetaan toteutuvan. Yhtiö tarkastelee säännöllisin väliajoin tehtyjä oletuksia ja tarkastaa arvioitaan lopullisesta osakeperusteisten palkkioiden määrästä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

#### **Varaukset**

Varauksen kirjaamisajankohta perustuu johdon arvioon siitä, milloin oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite on syntynyt ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

#### **Hyperinflaatio**

Konsernilla voi olla toimintoja maissa, joissa vaikuttaa hyperinflaatio. Hyperinflaatiomaaksi luokiteltuun maahan rekisteröityjen tytäryritysten tilinpäätökset oikaistaan IAS 29:n (Taloudellinen raportointi hyperinflaatiomaissa) mukaisesti, mikäli oikaisun vaikutus on konsernitilinpäätöksen kannalta olennainen.

#### **LUKUJEN ESITTÄMINEN JA PYÖRISTYS**

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina. Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja lukuja.

Tilinpäätöksessä 0,0 milj. euroa tarkoittaa, että luku on itseisarvoltaan alle 50 000 euroa. Jos nimikkeen määrä on 0 euroa, se esitetään tyhjänä soluna.

## 2 SEGMENTTI- INFORMAATIO

Rapala-konsernia johdetaan yhtenä kokonaisuutena, kalastustarvikkeiden valmistus-, hankinta- ja jakeluyskiköiden yhtenäisenä ketjuna. Johtamisen perusyksikkö on yksittäinen tytäryhtiö, joka toimii yhdellä tai useammalla toimintaketjun osa-alueella. Johtoryhmässä on jokaisen tytäryhtiön ja liiketoiminnan edustaja. Konsernia ei johdeta itsenäisinä divisioonina vaan yhtenä kokonaisuutena. Konsernin toimitusjohtaja, yhdessä hallituksen kanssa on ylin päätöksentekijä.

Konsernin toimintojen integroituneesta luonteesta huolimatta konsernin johdon lähestymistapa eroaa yksiköiden käsittelemien tuotteiden luonteen ja alkuperän mukaan. Eri tuotteiden strateginen ja operatiivinen rooli eroaa riippuen siitä, ovatko myytävät tuotteet konsernin itsensä valmistamia, alihankintana omilla tuotemerkeillä valmistettuja vai kolmansien osapuolien valmistamia ja konsernin edustamia ja jakelemia, tai ovatko tuotteet osa konsernin kalastusliiketoimintaa vai kalastusta tukevia muita tuoteryhmiä. Erot tuotteiden luonteen ja alkuperän välillä muodostavat perustan konsernin toimintasegmenteille.

Konsernin toimintasegmentit ovat Konsernin kalastustuotteet, Konsernin muut tuotteet ja Kolmansien osapuolien tuotteet. Konsernin kalastustuotteet ja Konsernin muut tuotteet muodostavat yhdessä raportoitavan toimintasegmentin Konsernin tuotteet. Konsernin kalastustuotteet ovat konsernin itsensä valmistamia tai alihankkijoiden tuottamia, konsernin omien tuotemerkkien alla myytäviä kalastustarvikkeita. Konsernin kalastustuotteet sisältävät uistimet ja syötit, koudut, siimat ja kalastajan tarvikkeet. Konsernin muut tuotteet sisältävät konsernin omat talviurheilua ja muuhun liiketoimintaan liittyvät tuotteet. Kolmansien osapuolien tuotteet sisältävät konsernin ulkopuoliset kalastus-, metsästy-, ulkoilu- ja talviurheilutuotteet, joihin käytetään samaa jakeluverkostoa kuin Konsernin kalastustuotteisiin ja Konsernin muihin tuotteisiin.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu segmenttien myyntiin, liikevoittoon ja varoihin. Segmentteistä raportoidut luvut ovat yhdenmukaisia IFRS-laskentaperiaatteiden kanssa. Mahdolliset segmenttien väliset liiketapahtumat on hinnoiteltu markkinaehtoisesti.

### TOIMINTASEGMENTIT

#### 2015

MILJ. EUR	KOLMANSIEN KONSERNIN TUOTTEET	OSAPUOLIEN TUOTTEET	SEGMENTTIEN VÄLINEN LIIKEVAIHTO	KONSERNI YHTEENSÄ
Liikevaihto	184,7	93,5	0,0	278,2
Poistot ja arvonalentumiset	-6,0	-1,0		-7,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta (sisältyy liikevoittoon)	0,1	0,3		0,4
<b>Liikevoitto</b>	<b>18,1</b>	<b>2,9</b>		<b>21,0</b>
Rahoituserät				-6,8
<b>Voitto ennen veroja</b>				<b>14,2</b>
Korottomat varat	236,5	60,2		296,7
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,3	1,1		1,4
Kohdistamattomat korolliset varat				15,2
<b>Varat yhteensä</b>				<b>313,4</b>
Investoinnit	7,9	1,2		9,1

#### 2014

MILJ. EUR	KOLMANSIEN KONSERNIN TUOTTEET	OSAPUOLIEN TUOTTEET	SEGMENTTIEN VÄLINEN LIIKEVAIHTO	KONSERNI YHTEENSÄ
Liikevaihto	171,3	102,0	0,0	273,2
Poistot ja arvonalentumiset	-6,2	-0,9		-7,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten voitosta (sisältyy liikevoittoon)	0,0	0,2		0,2
<b>Liikevoitto</b>	<b>15,0</b>	<b>7,9</b>		<b>22,9</b>
Rahoituserät				-7,2
<b>Tulos ennen veroja</b>				<b>15,7</b>
Korottomat varat	230,2	62,7		292,9
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,2	0,9		1,0
Kohdistamattomat korolliset varat				16,3
<b>Varat yhteensä</b>				<b>310,3</b>
Investoinnit	7,6	1,1		8,7

### MAANTIETEELLISET JA KOKO YHTEISÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

Konserni toimii neljällä maantieteellisellä alueella, jotka ovat Pohjois-Amerikka, Pohjoismaat, muu Eurooppa ja muut maat. Ulkoinen liikevaihto ja pitkäaikaiset varat on esitetty eriteltynä maittain, joiden osuus kokonaisuudesta on merkittävä.

Pitkäaikaiset varat sisältävät konsernin pitkäaikaiset varat poislukien rahoitusvarat ja laskennalliset verosaamiset.

Konsernin asiakaskunta koostuu laajasta määrästä asiakkaita useilla markkina-alueilla eikä yhdenkään asiakkaan liikevaihto edusta yksinään merkittävää osaa konsernin liikevaihdosta.

### Ulkoinen liikevaihto myyjäyhtiön sijaintimaan mukaan

MILJ. EUR	2015	2014
Suomi	25,9	23,4
Muut Pohjoismaat	30,3	31,5
<b>Pohjoismaat yhteensä</b>	<b>56,2</b>	<b>54,9</b>
Venäjä	16,8	30,2
Ranska	39,0	36,4
Muut Euroopan maat	31,1	32,0
<b>Muu Eurooppa yhteensä</b>	<b>86,9</b>	<b>98,7</b>
USA	85,3	70,0
Muu Pohjois-Amerikka	13,9	16,2
<b>Pohjois-Amerikka yhteensä</b>	<b>99,2</b>	<b>86,1</b>
<b>Muut maat yhteensä</b>	<b>35,9</b>	<b>33,5</b>
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>278,2</b>	<b>273,2</b>

### Pitkäaikaiset varat sijaintimaan mukaan

MILJ. EUR	2015	2014
Suomi	18,2	15,7
Muut Pohjoismaat	3,7	6,2
<b>Pohjoismaat yhteensä</b>	<b>21,8</b>	<b>21,9</b>
<b>Muu Eurooppa yhteensä</b>	<b>19,2</b>	<b>17,1</b>
USA	32,4	29,9
Muu Pohjois-Amerikka	4,1	4,2
<b>Pohjois-Amerikka yhteensä</b>	<b>36,5</b>	<b>34,0</b>
Kiina (ml. Hongkong)	27,3	25,9
Muut maat	8,7	8,5
<b>Muut maat yhteensä</b>	<b>36,0</b>	<b>34,3</b>
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>113,5</b>	<b>107,4</b>

### 3 YRITYSHANKINNAT JA -LUOVUTUKSET

#### YRITYSHANKINNAT VUONNA 2015

Vuonna 2015 toteutui viimeinen 0,9 milj. euron maksu vuonna 2008 tehdystä Sufix-tuotemerkin hankinnasta.

#### YRITYSHANKINNAT VUONNA 2014

Tammikuussa 2014 Rapala-konserni hankki 100 % ranskalaisen Mystic s.a.r.l.:n osakekannasta ja määräysvallasta. Kauppahinta oli 0,2 milj. euroa. Päätävä tase viimeisteltiin vuoden 2014 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana ja hankinnan perusteella kirjattiin 0,3 milj. euron liikearvo. Hankinnalla ei ollut merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen ja taseeseen. Yhtiö valmistaa onginnassa käytettäviä houkutinaiteita.

Hankinnasta syntynyt 0,3 milj. euron liikearvo perustuu tuotevalikoiman laajentumisesta sekä jakelusta odotettavissa oleviin synergiaetuihin. Kirjattu liikearvo ei ole vähennyskelpoinen verotuksessa. Liikearvo on varmennettu arvonalennustestauksen avulla.

Hankinnat sisällytetään tilinpäätökseen hankintamenomenetelmää käyttäen. Hankittujen immateriaalioikeuksien käypä arvo on määritetty arvioituihin diskontattuihin rojaltimeksiin perustuen. Asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty tuottoerusteisesti perustuen asiakassuhteiden tuottamiin rahavirtoihin niiden jäljellä olevana taloudellisena vaikutusajana.

Vuonna 2014 toteutui myös 0,8 milj. euron maksu vuonna 2008 tehdystä Sufix-tuotemerkin hankinnasta.

#### YRITYSMYYNIT VUONNA 2015

Joulukuussa 2015 toteutui 1,1 milj. euroa vuonna 2011 toteutuneeseen lahjatarvikekauppojen luovutukseen liittyviä vuosittaisia tuloja.

#### YRITYSMYYNIT VUONNA 2014

Vuonna 2011 konserni myi 100 % Willtech Gift Ltd:n ("Willtech Gift") osakekannasta. Osa kauppahinnasta jäi korolliseksi, vakuudelliseksi saamiseksi, joka maksetaan vuoteen 2016 mennessä. Kauppahintasaamisen kolmas erä toteutui sopimuksen mukaisesti joulukuussa 2014. Vaikutus konsernin rahavirtaan oli 1,0 milj. euroa.

### 4 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

MILJ. EUR	2015	2014
Rojaltime tuotteet	0,3	0,3
Vuokratuotteet	0,1	0,1
Romumyynti	0,1	0,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntituotteet	0,0	0,1
Muut tuotot	0,5	0,4
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>1,0</b>	<b>1,0</b>

### 5 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

MILJ. EUR	2015	2014
Myynti- ja markkinointikulut	-12,5	-11,5
Maksetut vuokrat	-8,1	-8,3
Myyntirahdit	-5,9	-5,9
Kunnossapito- ja yleiskustannukset	-6,0	-5,8
Matkakulut	-4,3	-4,3
Myyntikomissiot	-3,9	-3,9
Konsultointikulut	-2,0	-2,0
IT ja tietoliikenne	-2,5	-2,1
Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut	-0,8	-0,9
Valuuttajohdannaiset	2,0	4,8
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntitappiot	-0,1	-0,6
Muut kulut	-8,3	-10,2
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-52,3</b>	<b>-50,8</b>

#### TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT

MILJ. EUR	2015	2014
Tilintarkastuspalkkiot	-0,8	-0,9
Palkkiot veropalveluista	0,0	0,0
Muut palkkiot	0,0	0,0
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-0,8</b>	<b>-0,9</b>

#### LIKEVOITTOON SISÄLTYVÄT KERTALUONTEISET TUOTOT JA KULUT

MILJ. EUR	2015	2014
Kiinan- uistintuotantoyksikön sulkeminen <sup>1)</sup>	-1,7	-1,7
Norjan-varaston sulkeminen	-0,5	
Muut uudelleenjärjestelykustannukset		0,0
Muut kertaluonteiset erät		-0,1
<b>Voittoon ennen poistoja sisältyvät erät yhteensä</b>	<b>-2,1</b>	<b>-1,8</b>
Kertaluonteiset arvonalentumiset	-0,1	
<b>LIKEVOITTOON SISÄLTYVÄT KERTALUONTEISET ERÄT YHTEENSÄ</b>	<b>-2,3</b>	<b>-1,8</b>

<sup>1)</sup> Konserni luokittelee kertaluonteiseksi kaikki valmistustoiminnan lopettamisesta Kiinassa aiheutuvat tuotot ja kulut, jotka ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia. Pääasiassa nämä ovat poikkeuksellisia alaskirjauksia ja uudelleenjärjestelykuluja.

Tuloslaskelmassa kertaluonteiset tuotot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin. Kertaluonteiset kulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin, työsuhde-etuuksista aiheutuviin kuluihin sekä poistoihin ja arvonalentumisiin.

## 6 MATERIAALIT JA PALVELUT

MILJ. EUR	2015	2014
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-131,5	-129,3
Varastojen muutos	-0,3	2,1
Ulkopuoliset palvelut	-1,5	-3,8
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-133,2</b>	<b>-131,0</b>

## 7 TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

MILJ. EUR	2015	2014
Palkat	-54,3	-52,4
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-4,5	-4,2
Eläkekulut - etuusperusteiset järjestelyt	-0,2	-0,2
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	-0,1	-0,2
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiojärjestelyt		
Muut henkilösivukulut	-9,3	-8,7
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-68,4</b>	<b>-65,6</b>

Vuonna 2014 työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut sisälsivät uudelleenjärjestelyistä johtuvia henkilöstökuluja 0,2 milj. euroa. Tarkemmat tiedot ylimmän johdon työsuhde-etuuksista ja mahdollisista osakeperusteisista kannustinjärjestelmistä on esitetty liitetiedoissa 28 ja 29.

## HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

HENKILÖÄ	2015	2014
Pohjois-Amerikka	126	134
Pohjoismaat	377	386
Muu Eurooppa	853	839
Muut maat	1 722	1 357
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>3 078</b>	<b>2 716</b>

## 8 TUTKIMUS- JA KEHITYSKULUT

Tilikauden voittoon sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehityskuluja 2,1 milj. euroa vuonna 2015 (2014: 2,0 milj. euroa). Konserni ei ole aktivoinut kehityskuluja.

## 9 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

MILJ. EUR	2015	2014
<b>Kurssivoitot ja -tappiot</b>		
Rahoitussuamisista	5,8	5,1
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusveloista	-8,0	-9,7
<b>Korko- ja muut rahoitustuotot</b>		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	0,3	0,3
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
<b>Korko- ja muut rahoituskulut</b>		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuihin rahoitusveloista	-2,9	-2,8
Korkojohdannaiset - ei suojauslaskennassa	-0,3	-0,5
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	-1,0	1,2
Muut rahoituskulut	-0,6	-0,9
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-6,8</b>	<b>-7,2</b>

### KIRJATTU MUIHIN LAAJAN TULOSLASKELMAN ERIIN

MILJ. EUR	2015	2014
Suojauslaskennan alaisten korkojohdannaisien arvonmuutokset, verovaikutus huomioituna	0,4	0,2
Voitot ja tappiot nettosijoituksien suojauksista, verovaikutus huomioituna	-2,9	0,1
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-2,4</b>	<b>0,3</b>

### LIIKEVOITTOON KIRJATUT VALUUTTA-KURSSIVOITOT JA -TAPPIOT

MILJ. EUR	2015	2014
Liikevaihtoon sisältyvät	2,2	1,4
Ostoihin sisältyvät	-1,7	-2,7
Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät		
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	2,0	4,8
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>2,5</b>	<b>3,5</b>

Rahavirran suojaukseen määriteltyjen johdannaisinstrumenttien voitot ja tappiot esitetään yhdessä suojattavan instrumentin kanssa: korkokuluihin on kirjattu -0,8 milj. euroa (2014: -0,8 milj. euroa).

Käyvän arvon suojaukseen määriteltyjen johdannaisinstrumenttien voitot ja tappiot esitetään yhdessä suojattavan instrumentin kanssa: valuuttakurssivoittoihin ja -tappioihin on kirjattu +1,3 milj. euroa (2014: +1,6 milj. euroa).

Tilikaudella 2015, IAS 39:n tehokkuusvaatimukset täyttävistä rahavirran suojauksiin määritellyistä korkojohdannaisista kirjattiin tehotonta osuutta -0,1 milj. euroa (2014: 0,0 milj. euroa) tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

## 10 TULOVEROT

### TULOVEROT TULOSLASKELMASSA

MILJ. EUR	2015	2014
Tuloverot	-6,5	-5,5
Laskennalliset verot	0,4	0,0
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-6,1</b>	<b>-5,5</b>

### TULOVEROJEN TÄSMÄYTYKSET

MILJ. EUR	2015	2014
Verot laskettuna Suomen yhtiöverokannalla (20 %)	-2,8	-3,1
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	-2,1	-2,2
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	0,5	1,8
Ulkomaiset lähdeverot	-0,8	-0,4
Tilikauden tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-1,0	-2,5
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,2	1,0
Edellisinä vuosina muodostettujen laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutokset	-0,1	-0,1
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin	0,0	0,0
Muut erät	0,1	0,0

<b>TULOVEROT TULOSLASKELMASSA</b>	<b>-6,1</b>	<b>-5,5</b>
-----------------------------------	-------------	-------------

### MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

#### 2015

MILJ. EUR	ENNEN VEROJA	VERO- VAIKUTUS	VEROJEN JÄLKEEN
Muuntoerot	5,5		5,5
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet	0,1	0,0	0,1
Rahavirran suojaus	0,6	-0,1	0,4
Nettosijoitukset ja niiden suojaus	-2,7	-0,2	-2,9
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>3,4</b>	<b>-0,3</b>	<b>3,2</b>

#### 2014

MILJ. EUR	ENNEN VEROJA	VERO- VAIKUTUS	VEROJEN JÄLKEEN
Muuntoerot	4,7		4,7
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet	-0,3	0,1	-0,2
Rahavirran suojaus	0,3	-0,1	0,2
Nettosijoitukset ja niiden suojaus	0,1	0,0	0,1
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>4,8</b>	<b>0,1</b>	<b>4,8</b>

**LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOS****2015**

MILJ. EUR	1.1.	TULOSLASKELMA	OMA PÄÄOMA	MUUNTOEROT	31.12.
Vahvistetut tappiot ja verohyvitykset	1,3	0,4		-0,1	1,6
Varaukset	0,1	0,0		0,0	0,1
Työsuhde-etuudet	0,6	0,1	0,0	0,0	0,7
Poistoerot	0,1	0,0		0,0	0,1
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	5,1	0,2		0,3	5,5
Muut tilapäiset erot	1,7	-0,2	-0,1	0,1	1,5
<b>LASKENNALLISET VEROSAAMISET YHTEENSÄ</b>	<b>9,0</b>	<b>0,4</b>	<b>-0,1</b>	<b>0,3</b>	<b>9,6</b>
Poistoerot ja muut verottamattomat varaukset	3,2	-2,2		0,3	1,2
Varastot	2,5	0,0		0,3	2,7
Hankittujen nettovarojen käyvän arvon muutokset	3,3	-0,6		0,1	2,8
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus					
Muut tilapäiset erot	0,3	2,8		0,1	3,2
<b>LASKENNALLISET VEROVELAT YHTEENSÄ</b>	<b>9,3</b>	<b>0,0</b>		<b>0,7</b>	<b>10,0</b>
<b>LASKENNALLINEN VEROSAAMINEN, NETTO</b>	<b>-0,3</b>	<b>0,4</b>	<b>-0,1</b>	<b>-0,3</b>	<b>-0,4</b>

**2014**

MILJ. EUR	1.1.	TULOSLASKELMA	OMA PÄÄOMA	MUUNTOEROT	31.12.
Vahvistetut tappiot ja verohyvitykset	2,0	-0,6		0,0	1,3
Varaukset	0,2	-0,1		0,0	0,1
Työsuhde-etuudet	0,5	0,0	0,1	0,0	0,6
Poistoerot	0,1	0,0		0,0	0,1
Konsernin yhdistelytoimenpiteiden ja eliminointien vaikutus	4,2	0,6		0,3	5,1
Muut tilapäiset erot	1,5	0,2	-0,1	0,1	1,7
<b>LASKENNALLISET VEROSAAMISET YHTEENSÄ</b>	<b>8,5</b>	<b>0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>0,3</b>	<b>9,0</b>
Poistoerot ja muut verottamattomat varaukset	2,8	0,1		0,3	3,2
Varastot	2,0	0,2		0,3	2,5
Hankittujen nettovarojen käyvän arvon muutokset	3,2	0,0		0,1	3,3
Muut tilapäiset erot	0,5	-0,1		0,0	0,3
<b>LASKENNALLISET VEROVELAT YHTEENSÄ</b>	<b>8,5</b>	<b>0,1</b>		<b>0,7</b>	<b>9,3</b>
<b>LASKENNALLINEN VEROSAAMINEN, NETTO</b>	<b>0,1</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>-0,4</b>	<b>-0,3</b>

Laskennallinen vero on taseessa esitetty nettona IAS 12 mukaisesti. Konsernilla oli 31.12.2015 vahvistettuja tappiota 30,9 milj. euroa (2014: 26,9 milj. euroa), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystyttäisiin hyödyntämään. Näistä tappioista 24,5 milj. euroa vanhenee seuraavan viiden vuoden kuluessa (2014: 21,7 milj. euroa).

Konsernissa ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, koska voitonjako on konsernin päätäntävällässä, eikä se ole todennäköistä lähitulevaisuudessa.

Taseeseen sisältyy 1,5 milj. euroa (2014: 1,1 milj. euroa) laskennallisia verosaamia sellaisissa tytäryhtiöissä, joiden tilikauden 2015 tai 2014 tulos on ollut tappiollinen. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu tulostenusteisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisoinnin olevan todennäköistä.



## 11 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

### 2015

MILJ. EUR	TAVARAMERKIT	ASIAKASSUHTEET	LIIKEARVO	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	22,9	4,1	47,9	7,6	82,5
Lisäykset				0,4	0,4
Vähennykset				-0,3	-0,3
Uudelleenryhmittelyt <sup>1)</sup>	2,0			-1,7	0,4
Kurssierot	1,6	0,2	2,2	0,1	4,1
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>26,5</b>	<b>4,2</b>	<b>50,1</b>	<b>6,2</b>	<b>87,0</b>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-0,5	-2,6		-4,9	-8,1
Vähennykset				0,3	0,3
Uudelleenryhmittelyt <sup>1)</sup>	-0,3	0,0		0,3	0,0
Tilikauden poistot		-0,4		-0,5	-0,9
Arvonalentumiset	-0,1				-0,1
Kurssierot	0,0	-0,1		0,0	-0,1
<b>KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.</b>	<b>-0,9</b>	<b>-3,1</b>		<b>-4,8</b>	<b>-8,9</b>
<b>KIRJANPITOARVO 1.1.</b>	<b>22,4</b>	<b>1,4</b>	<b>47,9</b>	<b>2,7</b>	<b>74,4</b>
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>25,6</b>	<b>1,1</b>	<b>50,1</b>	<b>1,4</b>	<b>78,2</b>

### 2014

MILJ. EUR	TAVARAMERKIT	ASIAKASSUHTEET	LIIKEARVO	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	21,5	3,8	44,9	7,1	77,2
Lisäykset				0,6	0,6
Yrityshankinnat (katso liitetieto 3)	0,0		0,3		0,3
Vähennykset				-0,1	-0,1
Uudelleenryhmittelyt			0,2	-0,2	
Kurssierot	1,5	0,3	2,5	0,2	4,4
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>22,9</b>	<b>4,1</b>	<b>47,9</b>	<b>7,6</b>	<b>82,5</b>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-0,5	-2,1		-4,5	-7,2
Vähennykset				0,1	0,1
Tilikauden poistot		-0,4		-0,4	-0,8
Kurssierot	0,0	-0,2		0,0	-0,2
<b>KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.</b>	<b>-0,5</b>	<b>-2,6</b>		<b>-4,9</b>	<b>-8,1</b>
<b>KIRJANPITOARVO 1.1.</b>	<b>20,9</b>	<b>1,7</b>	<b>44,9</b>	<b>2,6</b>	<b>70,0</b>
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>22,4</b>	<b>1,4</b>	<b>47,9</b>	<b>2,7</b>	<b>74,4</b>

<sup>1)</sup> Sisältää siirtoja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden välillä.

## LIKEARVO JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMAT TAVARAMERKIT LIIKETOIMINTASEGMENTEITTÄIN

MILJ. EUR	KONSERNIN KALASTUS- TUOTTEET	KONSERNIN MUUT TUOTTEET	KOLMANSIEN OSAPUOLIEN TUOTTEET	YHTEENSÄ
<b>2015</b>				
Liikearvo	48,2	0,0	1,9	50,1
Taloudelliselta vaikutus- ajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit	25,1		0,5	25,6
Diskonttokorko, %	8,9	8,9	9,6	
<b>2014</b>				
Liikearvo	45,9	0,0	2,0	47,9
Taloudelliselta vaikutusa- jaltaan rajoittamattomat tavaramerkit	21,8	0,1	0,5	22,4
Diskonttokorko, %	9,0	9,0	9,8	

## LIKEARVON JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN TAVARAMERKKIEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernia johdetaan yhtenä kokonaisuutena eikä sitä ole organisoitu tai johdettu itsenäisinä divisioonina. Suurin osa yksiköistä on toiminnassaan riippuvaisia toisistaan, eikä osalla yksiköistä ole omaa tuotanto- tai myyntitoimintoa, eivätkä ne ole siten kykeneviä toimimaan itsenäisesti. IFRS:n mukaan pienin erotettavissa oleva rahavirtaa tuottava yksikkö saa olla kuitenkin enintään niin laaja kuin yhteisön segmenttiraportointiin perustuva toiminnallinen segmentti. Tästä johtuen liikearvo ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat tavaramerkit testataan liiketoimintasegmenttitasolla.

Liikearvojen ja tavaramerkkien tasearvojen mahdollinen arvonalentuminen testataan käyttöarvon mukaisesti diskontattujen tulevaisuuden rahavirtojen avulla. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon tekemiin ja hallituksen hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Arvioidut myynti- ja tuotantomäärät on johdettu olemassa olevien tuotannon tekijöiden käytöstä. Tärkeimmät arviot ja oletukset, joihin johto perustaa rahavirtaennusteet, liittyvät tuotantomääriin ja katteisiin. Diskonttokorkona käytetään painotettua pääoman kustannusta (WACC) ennen veroja, joka on määritelty jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle erikseen. WACC:n laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, markkinariskipreemio, toimialakohtainen betakerroin, vieraan pääoman kustannus ja tavoitepääomarakenne. Sekä vuonna 2015 että 2014 toteutetuissa laskelmissa viiden vuoden ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä 0 %:n kasvutekijää. Suoritettujen liikearvojen ja tavaramerkkien arvonalentumistestien perusteella vuosina 2015 ja 2014 ei ole ollut tarvetta liikearvon arvonalennuksiin.

## Keskeiset muuttujat

Myynti – Konsernin ennustettu myynti perustuu nykyisiin ja tuleviin tuotesortimentteihin sekä jakelu- ja tuotantokapasiteetin hyödyntämiseen. Myyntiennusteen pohjana ovat lisäksi toimialan pitkän aikavälin kasvu ja konsernin strategian edelleentoteuttaminen.

Käyttökate – Konsernin ennustettu käyttökate, liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia, perustuu edellisten vuosien aikana toteutuneisiin katteisiin sekä johdon arvioihin myynnin ja myyntikatteen kehittymisestä. Käyttökateen kehittämisessä on lisäksi huomioitu yleinen kustannustason nousu.

Diskonttokorko – Diskonttokorkona käytetään painotettua pääoman kustannusta (WACC) ennen veroja. Painotettu pääoman kustannus kuvaa konsernin oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta ottaen huomioon omaisuuseriin liittyvät erityiset riskit.

Kasvutekijä – Käytetty kasvutekijä on johdon harkinnan mukaan konservatiivinen verrattuna konsernin pidemmän aikavälin toteutuneisiin myynnin kasvuprosentteihin.

## Herkkyyssanalyysi

Keskeisimmät liikearvon alentumistestaukseen vaikuttavat tekijät ovat ennustettu käyttökate ja diskonttokorko. Yhtiön johdon näkemyksen mukaan konsernin pääliiketoimintasegmenteissä (Konsernin Kalastustuotteet ja Kolmansien osapuolien tuotteet) minkään keskeisen tekijän todennäköinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa kirjanpitoarvo ylittäisi kerrytettävissä olevan rahamäärän. Vaikka ennustettu käyttökate olisi 33 prosenttia alhaisempi kuin johdon ennuste tai diskonttokorko 4,3 prosenttiyksikköä johdon laskelmissa käyttämää korkeampi, se ei johtaisi arvonalentumistappion kirjaamiseen missään näissä pääasiallisissa rahavirtaa tuottavassa yksikössä.

## 12 AINEELLISET HYÖDYKKEET

### 2015

MILJ. EUR	MAA-ALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	1,8	23,8	58,6	15,0	1,5	100,8
Lisäykset	0,1	2,2	2,1	2,8	1,5	8,7
Vähennykset			-0,1	-1,1		-1,3
Uudelleenryhmittelyt <sup>1)</sup>		0,0	-4,9	6,1	-1,9	-0,7
Kurssierot	0,0	0,1	0,7	0,4	0,0	1,3
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>2,0</b>	<b>26,1</b>	<b>56,3</b>	<b>23,3</b>	<b>1,1</b>	<b>108,7</b>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-16,5	-42,6	-9,7		-68,8
Vähennykset			0,1	0,8		1,0
Uudelleenryhmittelyt <sup>1)</sup>		0,0	4,5	-4,5		0,0
Tilikauden poistot		-0,7	-3,3	-2,0		-6,0
Kurssierot		-0,1	-0,5	-0,3		-1,0
<b>KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.</b>		<b>-17,2</b>	<b>-41,9</b>	<b>-15,7</b>		<b>-74,9</b>
<b>KIRJANPITOARVO 1.1.</b>	<b>1,8</b>	<b>7,3</b>	<b>16,0</b>	<b>5,4</b>	<b>1,5</b>	<b>32,0</b>
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>2,0</b>	<b>8,8</b>	<b>14,4</b>	<b>7,5</b>	<b>1,1</b>	<b>33,9</b>

### 2014

MILJ. EUR	MAA-ALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	1,8	22,9	55,3	13,7	1,7	95,3
Lisäykset	0,0	0,4	3,2	2,1	1,7	7,5
Yrityshankinnat (katso liitetieto 3)		0,0	0,0	0,0		0,1
Vähennykset			-1,9	-1,8	0,0	-3,8
Uudelleenryhmittelyt		0,2	1,2	0,4	-1,8	
Kurssierot	0,1	0,2	0,8	0,6	0,0	1,7
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>1,8</b>	<b>23,8</b>	<b>58,6</b>	<b>15,0</b>	<b>1,5</b>	<b>100,8</b>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-15,5	-40,2	-9,1		-64,7
Yrityshankinnat (katso liitetieto 3)		0,0	0,0	0,0		-0,1
Vähennykset			1,7	1,2		2,9
Uudelleenryhmittelyt		0,0	0,1	-0,1		
Tilikauden poistot		-0,8	-3,9	-1,6		-6,3
Arvonalentumiset		0,0	0,0	0,0		-0,1
Kurssierot		-0,1	-0,4	-0,1		-0,6
<b>KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.</b>		<b>-16,5</b>	<b>-42,7</b>	<b>-9,7</b>		<b>-68,8</b>
<b>KIRJANPITOARVO 1.1.</b>	<b>1,8</b>	<b>7,4</b>	<b>15,1</b>	<b>4,6</b>	<b>1,7</b>	<b>30,6</b>
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>1,8</b>	<b>7,3</b>	<b>16,0</b>	<b>5,4</b>	<b>1,5</b>	<b>32,0</b>

1) Sisältää siirtoja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden välillä.

**Rahoitusleasingopimuksella vuokratut aineelliset hyödykkeet**

MILJ. EUR	2015		2014	
	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,0	0,0	0,1	0,1
Lisäykset		0,1		
Vähennykset		0,0		
Uudelleenryhmittelyt		0,0		
Tilikauden poistot		0,0	0,0	0,0
Kurssierot	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
Kertyneet poistot 31.12.	-0,3	0,0	-0,3	-0,1
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>0,3</b>	<b>0,1</b>	<b>0,3</b>	<b>0,1</b>

**13 OSUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ**

Konsernilla on 50 %:n omistusosuus listaamattomassa Shimanon Normark UK Ltd:ssä, jonka kotipaikka on Iso-Britannia. Yhtiö jakelee yksinoikeudella Rapala-konsernin ja Shimanon tuotteita Irossa-Britanniassa. Yhtiön on todettu täyttävän yhteisyrityksen määritelmän ja sen mukaisesti se on käsitelty konsernissa pääomaosuusmenetelmällä. Kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa tai arvonalentumisia.

Konsernilla on 33,3 %:n omistusosuus listaamattomassa Lanimo Oü:ssä, jonka kotipaikka on Viro. Yhtiö valmistaa nahkatuotteita. Kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa tai arvonalentumisia. Lanimo Oü:n tuloslaskelma- ja tasetiedot perustuvat 30.9. päättyneen raportointikauden tietoihin raportointiaikatauluerojen vuoksi. 31.12.2014 päättyneen tilikauden tiedot ovat seuraavat: varat 0,1 milj. euroa, velat 0,1 milj. euroa, liikevaihto 0,2 milj. euroa ja tilikauden tulos 0,0 milj. euroa.

MILJ. EUR	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.	1,0	0,8
Osuus tuloksesta <sup>1)</sup>	0,4	0,2
Kurssierot	0,1	0,1
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>1,5</b>	<b>1,0</b>

<sup>1)</sup> Vuoden 2014 luku sisältää aiempia tilikausia koskevan erän

**Tiedot osakuus- ja yhteisyrityksistä**

MILJ. EUR	SHIMANO NORMARK UK LTD		LANIMO OÜ	
	2015	2014	2015	2014
Liikevaihto	13,4	11,4	0,1	0,2
Ostot ja muut kulut	-12,5	-10,6	-0,1	-0,1
Poistot	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Korkotuotot ja -kulut	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	0,8	0,7	0,0	0,0
Tilikauden laaja tulos	0,8	0,7	0,0	0,0
Pitkäaikaiset varat	0,1	0,1	0,0	0,0
Lyhytaikaiset varat	3,9	3,2	0,1	0,1
Joista rahavaroja	2,8	2,2	0,0	0,0
Pitkäaikaiset velat			0,0	0,0
Joista rahoitusvelkoja			0,0	0,0
Lyhytaikaiset velat	1,0	1,2	0,0	0,1
Osakuus-/yhteisyrityksen nettovarot	3,0	2,1	0,0	0,0
Konsernin osuus nettovaroista	1,5	1,0	0,0	0,0

**14 MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUDET**

Rapala-konserniin kuuluu yksi yhtiö, jonka määräysvallattomien omistajien osuus on olennainen perustuen konsernin konsolidoituun tilikauden tulokseen. Konsernilla on 50 % omistusosuus AO Normark -yhtiöstä, jonka kotipaikka on Venäjä. Loput 50 % omistaa Shimano Inc. Yhtiön toimiala on Rapala-konsernin ja Shimano Inc:n tuotteiden jakeluliiketoiminta Venäjällä. Rapala-konsernilla on yhtiössä määräysvalta, joka perustuu operatiivisen johtamismallin lisäksi osakassopimukseen, jonka antaa Rapala-konsernille äänenemmistön AO Normark -yhtiön omistavan hallintayhteisön hallituksessa. Yhtiö käsitellään konsernissa tytäryhtiönä ja konsolidoidaan konsernin lukuihin täysimääräisesti.

Alla esitetyt lyhennetyt tuloslaskelma- ja tasetiedot perustuvat AO Normarkin raportoituihin lukuihin ennen sisäisten erien eliminoiteja.

MILJ. EUR	MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS TILIKAUDEN TULOKSESTA		MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS OMASTA PÄÄOMASTA	
	2015	2014	2015	2014
AO Normark	0,9	2,0	3,2	2,7
Muut määräysvallattomien omistajien osuudet	0,5	-1,0	5,3	5,6
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>1,4</b>	<b>1,0</b>	<b>8,5</b>	<b>8,2</b>

**Lyhennetty tuloslaskelma, tase ja rahavirtalaskelma****AO Normark**

MILJ. EUR	2015	2014
Liikevaihto	17,5	31,5
Ostot ja muut kulut	-15,0	-27,0
Poistot	-0,1	-0,1
Korkotuotot ja -kulut	-0,6	-0,5
Tilikauden tulos	1,8	4,0
Tilikauden laaja tulos	1,8	4,0
Pitkäaikaiset varat	0,3	0,2
Lyhytaikaiset varat	9,0	10,8
Pitkäaikaiset velat	0,3	2,6
Lyhytaikaiset velat	2,6	3,1
Oma pääoma	6,4	5,4
Liiketoiminnan rahavirta	2,0	4,9
Investointien rahavirta	-0,1	-0,1
Rahoituksen rahavirta	-2,9	-3,5

## 15 MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

MILJ. EUR	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,3	0,3
Vähennykset	0,0	
Kurssierot	0,0	0,0
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>0,3</b>	<b>0,3</b>

Myytäviissä olevat rahoitusvarat koostuvat listaamattomista osakkeista, joista merkittävin on As Oy Tahkon Eagle.

## 16 SAAMISET

MILJ. EUR	2015	2014
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>		
Korolliset		
Lainasaamiset	0,9	1,8
Johdannaiset	1,9	1,2
Muut korolliset saamiset	0,0	0,0
Korottomat		
Myyntisaamiset	0,4	0,5
Johdannaiset	0,2	0,7
Muut saamiset	0,2	0,2
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Korolliset		
Lainasaamiset	1,0	1,1
Korottomat		
Myyntisaamiset	46,7	50,7
Johdannaiset	1,7	3,5
Arvonlisäverosaamiset	2,3	1,6
Muut siirtosaamiset	2,5	2,6
Muut saamiset	2,3	2,4
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>60,0</b>	<b>66,5</b>

Rahoitusvarojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 23.

Pitkäaikaisten lainasaamisten kesikorko oli 5,03 % (2014: 5,06 %). Lyhytaikaisten lainasaamisten kesikorko oli 3,90 % (2014: 4,03 %).

## KIRJATUT ARVONALENTUMISVARAUKSET MYYNTISAAMISISTA

MILJ. EUR	2015	2014
Arvonalentumiset myyntisaamisista 1.1.	2,5	3,1
Lisäykset	0,6	1,0
Vähennykset	-0,7	-1,2
Saadut suoritukset	-0,2	-0,3
Kurssierot	0,0	0,0
<b>ARVONALENTUMISET MYYNTISAAMISISTA 31.12.</b>	<b>2,2</b>	<b>2,5</b>

Useimmissa tapauksissa arvonalentuminen tehdään yksilöidysti, kun on olemassa perusteltu näyttö (kuten myyntisaamisten merkittävä viivästyminen sekä epäonnistuneet perintätoimenpiteet tai asiakkaan tunnetuista talousvaikeuksista johtuva korkeampi todennäköisyys maksukyvyttömyydelle), ettei kaikkia saamia saada alkuperäisin ehdoin. Muista saamisista ei ole kirjattu arvonalentumisia.

## 17 VAIHTO-OMAISUUS

MILJ. EUR	2015	2014
Aineet ja tarvikkeet	15,0	13,9
Keskeneräiset tuotteet	11,3	9,8
Valmiit tuotteet	95,2	94,2
Markkina-arvovaraukset	-5,3	-4,1
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>116,2</b>	<b>113,8</b>

## 18 RAHAVARAT

MILJ. EUR	2015	2014
Käteinen raha ja pankkitilit	11,2	11,9
Pankkitalletukset	0,2	0,3
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>11,4</b>	<b>12,2</b>

## 19 OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA

MILJ. EUR	2015	2014
Osakepääoma 1.1.	3,6	3,6
<b>OSAKEPÄÄOMA 31.12.</b>	<b>3,6</b>	<b>3,6</b>
Ylikurssirahasto 1.1.	16,7	16,7
<b>YLIKURSSIRAHASTO 31.12.</b>	<b>16,7</b>	<b>16,7</b>
Arvonmuutosrahasto 1.1.	-1,1	-1,4
Rahavirran suojaus, verovaikeus huomioitu	0,4	0,2
<b>ARVONMUUTOSRAHASTO 31.12.</b>	<b>-0,7</b>	<b>-1,1</b>
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	4,9	4,9
<b>SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO 31.12.</b>	<b>4,9</b>	<b>4,9</b>
Omat osakkeet 1.1.	-5,2	-4,4
Omien osakkeiden hankinta	-0,2	-0,9
<b>OMAT OSAKKEET 31.12.</b>	<b>-5,4</b>	<b>-5,2</b>
Vapaa pääoma 1.1.	109,5	103,7
Etuuspohjaiset työsuhde-etuudet	0,1	-0,2
Muuntoerot	5,9	6,0
Nettosijoitukset ja niiden suojaus, verovaikeus huomioitu	-2,0	0,1
Maksetut osingot	-7,7	-9,2
Tilikauden voitto	6,7	9,2
<b>VAPAA PÄÄOMA 31.12.</b>	<b>112,4</b>	<b>109,5</b>
<b>OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ</b>	<b>131,5</b>	<b>128,3</b>

Niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista on päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana, optioihin perustuvista osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset on kirjattu (mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuna) osakepääomaan (nimellisarvo) ja ylikurssirahastoon. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Uuden osakeyhtiölain (21.7.2006/624) voimaantulon jälkeen (1.9.2006) päätettyjen optio-ohjelmien perusteella tehdyistä osakemerkinnöistä saadut maksut merkitään kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet kurssierot ja kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön. Myös ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät käyvän arvon muutokset sisältyvät muuntoeroihin, silloin kun suojauslaskennan edellytykset täyttyvät. Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojaukseen käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset.

## OSINGOT

Vuodelta 2014 jaettu osinko oli 0,20 euroa osakkeelta, yhteensä 7,7 milj. euroa. Tulevassa yhtiökokouksessa 1.4.2016 esitetään maksettavaksi osinkoa 0,15 euroa osaketta kohden, yhteensä 5,8 milj. euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi vuoden 2015 tilinpäätöksessä.

## OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

KPL	2015	2014
Osakkeiden lukumäärä 1.1.	39 000 000	39 468 449
Mitätöinti		-468 449
<b>OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ 31.12.</b>	<b>39 000 000</b>	<b>39 000 000</b>
Omat osakkeet 1.1.	606 807	907 308
Mitätöinti		-468 449
Omien osakkeiden hankinta	32 864	167 948
<b>OMAT OSAKKEET 31.12.</b>	<b>639 671</b>	<b>606 807</b>

Yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2015 oli 3,6 milj. euroa ja osakemäärä 39 000 000. Lisätieto osakkeista ja osakepääomasta on esitetty osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

## HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Tietoja hallituksen valtuutuksista ja omista osakkeista on esitetty osiossa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

## OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Tietoja osakeperusteisista maksuista on esitetty liitetiedossa 29.

## 20 TYÖSUHDE-ETUUKSISTA JOHTUVAT VELVOITTEET

Konsernilla on pääosin maksupohjaisia eläkejärjestelyitä. Konsernissa on etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä Ranskassa sekä eräissä Muiden maiden maissa. Muiden maiden järjestelyt eivät ole kokonaisuuden kannalta olennaisia. Eläke-etuuden suuruus eläkkeellejäämishetkellä määritetään palkan ja työssäolovuosien perusteella. Kaikki vastuut ovat rahastoimattomia. Konsernissa ei ole vastuita muista työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista. Konsernin kotimaisten yhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TYEL-vakuutuksella eläkevakuutusyhtiössä. Työsuhte-etuuksista johtuvat velvoitteet sisältävät myös Ranskan sekä eräiden Muiden maiden ryhmään kuuluvien maiden työntekijöille maksettavan pitkäaikaisen voitto-osuuden.

### KULUT TULOSLASKELMASSA

MILJ. EUR	2015	2014
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	-0,2	-0,3
Korkomenot	0,0	-0,1
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-0,3</b>	<b>-0,3</b>

### VELVOITTEET TASESSA

MILJ. EUR	2015	2014
Muu Eurooppa	2,1	2,1
Muut maat	0,2	0,2
<b>RAHASTOIMATTOMIEN VELVOITTEIDEN NYKYARVO</b>	<b>2,3</b>	<b>2,3</b>

### TASEEN TÄSMÄYTYS

MILJ. EUR	2015	2014
Velvoitteet 1.1.	2,3	1,9
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	0,2	0,3
Korkomenot	0,0	0,1
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot		
Taloudellisten oletusten muutoksista	-0,1	0,3
Kokemusperusteisten oletusten muutoksista	0,0	0,0
Järjestelyn supistamisen tai velvoitteen täyttämisen vaikutukset	-0,2	-0,2
Kurssierot	0,0	0,0
<b>VELVOITTEET 31.12.</b>	<b>2,3</b>	<b>2,3</b>

Seuraava taulukko sisältää eläkevelvoitteesta tulevina vuosina suoritettavien maksujen odotetun ikäjakauman.

MILJ. EUR	2015	2014
Vuoden sisällä	0,1	0,1
1–5 vuotta	0,2	0,3
5–10 vuotta	0,5	0,5
Yli 10 vuotta	1,5	1,5
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>2,3</b>	<b>2,3</b>

## OLETTAMUKSET

Muu Eurooppa	2015	2014
%		
Diskonttokorko	2,0	1,8
Palkkatason nousu	2,6	2,6
Vuotuinen inflaatio	2,0	2,0

Muut maat	2015	2014
%		
Diskonttokorko	4,0	3,1 - 4,0
Palkkatason nousu	7,0	7,0

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletukset ovat diskonttokorko ja palkkatason nousu. Olettamuksissa tapahtuvilla muutoksilla ei ole kokonaisuuden kannalta olennaista vaikutusta velvoitteiden nykyarvoon.

Konserni ennakoi, että maksuja etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin ei tulla suorittamaan vuonna 2016.

## 21 VARAUKSET

MILJ. EUR	2015	2014
<b>Uudelleenjärjestelyvaraukset</b>		
Varaukset 1.1.	0,5	
Lisäykset		0,5
Käytetyt varaukset	-0,5	
<b>VARAUKSET 31.12.</b>	<b>0,5</b>	

Muut varaukset	2015	2014
Varaukset 1.1.	0,1	0,1
Lisäykset	0,0	
Käytetyt varaukset	-0,2	
Kurssierot	0,0	0,0
<b>VARAUKSET 31.12.</b>	<b>0,0</b>	<b>0,1</b>
Lyhytaikaiset	0,0	0,6
<b>VARAUKSET YHTEENSÄ</b>	<b>0,0</b>	<b>0,6</b>



## 22 RAHOITUSRISKIEN HALLINTA JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Konsernin rahoitusriskien hallinnan ensisijainen tavoite on vähentää rahoitusmarkkinoiden hintavaihteluiden ja muiden epävarmuustekijöiden vaikutusta konsernin tulokseen, kassavirtaan ja taseeseen sekä ylläpitää riittävää maksuvalmiutta. Konsernin hallitus on hyväksynyt konsernin riskienhallinnan periaatteet ja konsernin toimitusjohtaja vastaa yhdessä konsernin talousjohdon kanssa rahoitusriskien hallinnan kehittämistä ja toteuttamisesta.

Konserni jatkoi vuoden 2015 aikana riskienhallintaprosessiensa kehittämistä. Konsernin riskienhallintaorganisaatio, joka koostuu konsernin talous- ja rahoitusjohtajasta sekä rahoitusjohtajasta, seuraa rahoitusriskejä säännöllisesti ja tekee tarvittavat päätökset rahoitusriskien hallinnoimiseksi. Maailmantalous ja rahoitusmarkkinat olivat vuonna 2015 edelleen epävarmassa tilassa ja konsernin riskienhallintaorganisaatio jatkoi valuuttakurssi-, korko-, likviditeetti- ja vastapuolen maksukyvyttömyysriskien säännöllistä seuranta- ja hallinnoimista.

Rahoitusriskit jaetaan markkina-, luotto- ja maksukyvyttömyys sekä likviditeettiriskeihin. Tässä liitetiedossa käsitellään myös konsernin pääomarakenteen hallintaa.

### MARKKINARISKIT

Konsernin markkinariskit aiheutuvat pääsääntöisesti valuuttakurssissa ja markkinakorkotasossa tapahtuvista muutoksista. Näillä muutoksilla voi olla huomattava vaikutus konsernin tuottoihin, kassavirtoihin ja taseeseen. Konserni altistuu myös tiettyjen hyödykkeiden hinnoiteltujen raaka-aineiden, lähinnä metallien ja muovien, markkinahintojen vaihtelulle.

#### 1. Valuuttariski

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttamääräisen erän käyvän arvon, tai siitä johtuvien tulevien kassavirtojen vaihtelua, joka aiheutuu valuuttakurssissa tapahtuvista muutoksista. Konserni altistuu valuuttariskille lähinnä operatiivisen toimintansa kautta, kun tuotto tai kulu määräytyy ulkomaan rahan määräisenä, rahoituksen kautta, kun velka on ulkomaan rahan määräistä, sekä konsernin ulkomaisiin yksikköihin tekemien nettosijoitusten kautta.

Konsernin valuuttariskien hallinnoimisesta vastaa liiketoimintayksiköt sekä konsernin riskienhallintaorganisaatio konsernin hallituksen hyväksymän valuuttariskien hallintapolitiikan mukaisesti.

#### Transaktioriski

Transaktioriski syntyy, kun liiketoimintayksiköllä on muissa kuin sen toimintavaltuutuksessa tapahtuvia joko kaupallisia tai rahoitukseen liittyviä transaktioita ja kun niistä aiheutuvat tulevat ja lähtevät kassavirrat eivät tapahdu samanaikaisesti tai saman määräisinä.

Johtuen ulkomaanrahan määräisistä myynneistä ja ostoista sekä liiketoiminnasta useilla eri lainsäädäntöalueilla, konsernilla on ulkomaanrahan määräisiä saatavia ja velkoja, jotka altistuvat valuuttakurssien muutoksille. Eri valuutoissa syntyvät tuotot ja kulut netottavat osittain toisensa muodosten tällä tavoin tehokkaan, luonnollisen suojauksen. Jäljelle jäävä arvioitu tulevien 12-15 kuukauden nettopositio suojataan systemaattisesti käyttämällä johdannaisinstrumentteja. Valuuttakurssivoitot /-tappiot kirjataan tuloslaskelmaan joko operatiivisen tuloksen ylä- tai alapuolelle

riippuen siitä, aiheutuvatko ne ostoista ja myynneistä vai rahoitusriskistä.

Konsernilla on myös sellaisia ulkomaanrahan määräisiä sisäisiä lainoja, jotka altistavat konsernin valuuttariskille, joka ei täysin eliminoidu konsolidoitaessa. Konsernin sisäisistä lainoista aiheutuvan valuuttariskin suojaamiseksi osa konsernin ulkoisesta rahoituksesta on ulkomaanrahan määräistä. Riippuen siitä, onko lainat luokiteltu ulkomaisiin yksikköihin tehdyksi nettosijoituksiksi vai lainasaataviksi, niistä aiheutuvat valuuttakurssivoitot / -tappiot kirjataan joko laajaan tulokseen tai tuloslaskelmaan.

Liiketoimintayksiköt vastaavat ulkomaanrahan määräisten kassavirtojen ennustamisesta ja tekevät valuuttasuojauksia koskevat transaktionsa pääsääntöisesti konsernin emoyhtiön kanssa. Konsernin riskienhallintaorganisaatio vastaa konsernin konsolidoidun valuuttariskiposition hallinnasta ja tekee tarvittaessa johdannaistransaktioita konsernin ulkopuolisten vastapuolten kanssa.

Suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaisoppimusten juoksuajaksi on pääsääntöisesti lyhyt ja ne käsittävät termiinisopimuksia, optioita ja strukturoituja instrumentteja. Koska konserni ei sovellu valuuttajohdannaisiin suojauslaskentaa, johdannaisoppimusten käypien arvojen muutoksista aiheutuva tulosvaikutus kohdistuu joko osittain tai kokonaan eri tilikaudelle, kuin suojatuista kassavirroista aiheutuvat voitot ja tappiot.

Tilikaudella 2015 operatiivisesti suojaavista valuuttajohdannaisista aiheutui 2,0 milj. euron tulosvaikutus (2014: 4,8 milj. euroa). Valuuttajohdannaisien käyvät arvot ja nimellisarvot on esitetty osiossa 4. Johdannaisoppimukset.

Alla on esitetty tilikausien 2015 ja 2014 lopussa rahoitusinstrumenteista aiheutuva valuuttapositio keskeisten valuuttojen osalta:

#### Transaktioriskipositio

##### 2015

MILJ. EUR	USD	JPY	RUB	SEK
<b>Transaktioriski ja valuuttasuojat</b>				
Transaktiopositio	-27,8	-4,7	0,3	1,0
Valuuttajohdannaiset <sup>1)</sup>	10,5	1,7	-3,7	-2,8

##### 2014

MILJ. EUR	USD	JPY	RUB	SEK
<b>Transaktioriski ja valuuttasuojat</b>				
Transaktiopositio	-30,4	-4,4	2,9	0,4
Valuuttajohdannaiset <sup>1)</sup>	12,5	3,8	-8,1	-5,1

<sup>1)</sup> Valuuttajohdannaisilla suojataan transaktioriskien lisäksi myös translaatoriskejä, jolloin johdannaisia ja transaktioriskejä ei voi netottaa nettopositioiksi.

#### Translaatoriski

Konserni altistuu translaatoriskille sellaisten ulkomaisiin yksikköihin tekemiensä sijoitusten, sekä yhteistyrytys- ja osakkuusyhdistöisijoitusten kautta, joissa oma pääoma on ulkomaanrahan määräinen. Merkittävimmät ulkomaanrahan määräiset nettosijoitukset ovat USD, HKD, IDR, CAD ja RUB -määräisiä ja ne muodostavat noin 77,8 % translaatoriskistä. Valuuttakurssien muutoksista aiheutuva vaikutus esitetään konsernitilinpäätöksessä omassa pääomassa muuntoerona.

Konsernin riskienhallintaorganisaatio seuraa säännöllisesti ulkomaanrahan määräisten nettosijoitusten määriä ja tekee tarvittaessa suojaavia transaktioita konsernin omaan pääomaan kohdistuvan volatilitteen pienentämiseksi. Tilikaudella 2015 konserni ei suojannut translaatoriskiä.

Konsernin tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden ulkomaanrahan määräinen oma pääoma ilman tilikauden tulosta oli 142,4 milj. euroa 31.12.2015 (2014: 117,1 milj. euroa). Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto translaatiopositioista.

KONSERNIN TRANSLAATIOPOSITIO	2015		2014	
	MILJ. EUR	NETTO- INVESTOINNIT	NETTO- INVESTOINNIT	NETTO- INVESTOINNIT
USD		48,5	33,0	
HKD		34,1	29,4	
IDR		15,7	7,3	
CAD		7,2	12,4	
RUB		5,4	3,0	
<b>YHTEENSÄ</b>		<b>110,9</b>	<b>85,1</b>	

### Herkkyysanalyysi

USD:n, RUB:n, IDR:n, SEK:n ja CAD:n 10 % heikentymisen (suhteessa euroon) vaikutus euroissa perustuen seuraaviin oletuksiin ja tekijöihin:

- Herkkyysanalyysi perustuu yksittäisen analysoitavan valuutan arvonmuutoksen vaikutukseen olettaen muiden tekijöiden (ml. muiden valuuttojen arvot) pysyvän muuttumattomina. Valuuttojen välillä mahdollisesti vallitsevia kytköksiä ei ole huomioitu.
- Muutos lasketaan suhteessa tilinpäätöspäivänä vallinneisiin tuloslaskelma- ja tasekursseihin.
- Analyysi sisältää analysoitavassa valuutassa 1.1.-31.12. tehtyjen tuloslaskelmatransaktioiden vaikutuksen yhtiöissä, joiden toiminnallinen valuutta poikkeaa analysoitavasta valuutasta (ns. transaktiovaikutus), sekä yhtiöissä joiden toiminnallinen valuutta vastaa analysoitavaa valuutaa (ns. translaatiovaikutus) Analyysissä on huomioitu 31.12. voimassa olleet valuuttasuojaukset. Tuloslaskelmatransaktioiden analyysissä konsernin sisäiset analysoitavassa valuutassa tapahtuvat transaktiot netottuvat pois.
- Herkkyysanalyysi pitää sisällään analysoitavassa valuutassa raportoitavien tytäryhtiöiden 31.12. oman pääoman translaation vaikutuksen.
- Alla on analysoitu keskeisimpien valuuttojen vaikutus.

### Konsernin transaktioriski

#### 2015

MILJ. EUR	USD	RUB	IDR	SEK	CAD
Liikevoitto	0,4	-1,1	0,8	-1,1	-0,6
Oma pääoma <sup>2)</sup>	-4,8	-0,5	-1,6	-0,1	-0,7

#### 2014

MILJ. EUR	USD	RUB	IDR	SEK	CAD
Liikevoitto	0,1	-1,7	-0,7	-0,5	-0,8
Oma pääoma <sup>2)</sup>	-3,3	-0,3	0,7	-0,4	-1,2

<sup>2)</sup> Ei sisällä tilikauden voiton vaikutusta.

## 2. Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan tulevien kassavirtojen ja käypien arvojen vaihtelua, joka aiheutuu markkinakorkotasossa tapahtuvista muutoksista. Konserni altistuu markkinakorkotason muutoksista aiheutuvalle riskille lähinnä pitkäaikaisten vaihtuvakorkoisten velkasitoumustensa kautta. Konsernin korollisten rahoitusvelkojen korkokauden pituus on pääsääntöisesti alle vuosi.

Konsernin rahoitus, ja tämän seurauksena myös korkoriskien hallinta, on järjestetty keskitetysti konsernin emoyhtiön toimesta. Konsernin riskienhallintaorganisaatio analysoi keskitetysti korkoriskiä, kattaen sekä rahavirran että käyvän arvon riskin, ja vastaa myös tarvittavista toimenpiteistä konsernin riskiposition muuttamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat ulkoisen lainasalkun valuuttajakauman muuttaminen, valinta eri rahoituslähteiden välillä, korkojen duraation muuttaminen sekä johdannaistransaktioiden tekeminen.

Suojaamistarkoituksessa käytettävät johdannaissopimukset käsittävät koronvaihtosopimukset, joissa konserni maksaa kiinteää korkoa ja saa vaihtuvaa korkoa. 31.12.2015 konsernin koronvaihtosopimukset oli määritetty suojausinstrumenteiksi IAS 39:n mukaisiin rahavirran suojaussuhteisiin. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot ja nimellispääomat on esitetty osiossa 4. Johdannais-sopimukset.

### Herkkyysanalyysi

Seuraavassa on esitetty vaihtuvakorkoisten velkojen ja koronvaihtosopimusten vaikutus tilikauden voittoon ja omaan pääomaan, jos korko nousee yhden prosenttiyksikön. Herkkyysanalyysi perustuu seuraaviin oletuksiin ja tekijöihin:

- Muiden muuttajien, erityisesti valuuttakurssien, oletetaan pysyvän muuttumattomina.
- Herkkyysanalyysi tehdään suhteessa 31.12. sovellettuihin korkoihin.
- Herkkyysanalyysi pitää sisällään 31.12. voimassa olleet vaihtuvakorkoiset velat sekä koronvaihtosopimukset.

MILJ. EUR	2015		2014	
	TILIKAUDEN VOITTO	OMA PÄÄOMA <sup>3)</sup>	TILIKAUDEN VOITTO	OMA PÄÄOMA <sup>3)</sup>
Vaihtuvakorkoiset lainat rahoituslaitoksilta	-0,8	0,9	-1,0	2,2
Vaihtuvakorkoinen yritystodistusohjelma	-0,5		-0,2	

<sup>3)</sup> Ei sisällä tilikauden voiton vaikutusta.

## 3. Muut markkinariskit

Konserni ostaa tiettyjä raaka-aineita, joiden hinta määräytyy globaaleilla rahoitusmarkkinoilla. Näihin kuuluvat hyödykemetallit kuten kupari, sinkki ja lyijy sekä tietyt muovit. Koska näiden ostojen arvo on vähäinen, hintariskin hallintaa koskevasta päätöksestä ja toimenpiteistä vastaa kukin tuotantoyksikkö paikallisesti. Konserni ei tällä hetkellä suojaa hyödykkeiden hintariskiä.

Konsernilla on vähäinen määrä sijoituksia myytävissä oleviin rahoitusvaroihin ja ne muodostuvat sijoituksista kiinteistöosakkeisiin ja muihin noteeraamattomiin osakkeisiin, joille ei ole saatavilla luotettavaa markkina-arvoa.

#### 4. Johdannaiset

Konserni käyttää johdannaissopimuksia, kuten termiinisopimuksia, optioita, koronvaihtosopimuksia ja strukturoituja instrumentteja, hallinoidakseen korko- ja valuuttariskiä konsernin riskienhallinta-politiikan edellyttämällä tavalla.

Valuuttajohdannaista, käsittäen termiinisopimukset, optiot ja strukturoidut instrumentit, käytetään vähentämään tuleviin kassavirtoihin liittyvää valuuttakurssimuutosten aiheuttamaa epävarmuutta. Sellaisten johdannaissopimusten käyvät arvot, jotka eivät täytä IAS 39:n mukaisia suojausinstrumentin kriteereitä, kirjataan sopimuksen luonteesta riippuen joko operatiivisiin kuluihin, jos suojauskohteena on operatiivinen liiketapahtuma, tai rahoitustuotoihin ja kuluihin, jos suojauskohteena on monetaarinen liiketapahtuma. Koska suojauslaskentaa ei sovelleta, johdannaissopimusten käypien arvojen muutoksista aiheutuva tulosvaikutus kohdistuu joko osittain tai kokonaan eri tilikaudelle, kuin suojatuista kassavirroista aiheutuvat voitot ja tappiot.

Korkojohdannaista, käsittäen koronvaihtosopimukset, käytetään vähentämään tuloslaskelmaan kirjattavien korkokulujen vaihtelua ja muokkaamaan velkasalkun duraatiota. Osa korkojohdannaista on määritetty suojausinstrumenteiksi sekä rahavirran että käyvän arvon suojauksiin ja niiden kirjanpitoikäsihtely vastaa edellä mainittua luokittelua riippuen siitä sovelletaanko suojauslaskentaa.

#### Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojaukseen määritettyjen, ehdot täyttävien johdannaissopimusten käypien arvojen muutosten tehokas osuus merkitään laajaan tulokseen. Mahdollinen tehostomuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan rahoitustuotoihin ja -kuluihin. Laajaan tulokseen kerrytetty määrä siirretään luokittelun muutoksena tilikauden tulokseen vastaavilla kausilla, kuin suojauskohteesta aiheutuu tulosvaikutuksia. Vaihtuvakorkoisten velkojen korkoriskiä suojaavien johdannaisten korot kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuotoihin ja -kuluihin.

Tilikaudella 2015 tuloslaskelman rahoitustuotoihin ja -kuluihin kirjattu koronvaihtosopimusten käypien arvojen tehoton osuus oli -0,1 milj. euroa (2014: 0,0 milj. euroa). Suojaussuhteiden tehokkuutta arvioidaan kuukausitasolla.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty konsernin johdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot per 31.12.2015.

MILJ. EUR	2015		2014	
	NIMELLIS-ARVO	KÄYPÄ ARVO	NIMELLIS-ARVO	KÄYPÄ ARVO
<b>Rahavirran suojaukseen määritellyt johdannaissopimukset</b>				
Koronvaihtosopimukset, 1–5 vuotta	58,9	-0,4	61,4	-0,4
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>58,9</b>	<b>-0,4</b>	<b>61,4</b>	<b>-0,4</b>

#### Rahavirran ja käyvän arvon suojaukseen määritellyt johdannaissopimukset

MILJ. EUR	2015		2014	
	NIMELLIS-ARVO	KÄYPÄ ARVO	NIMELLIS-ARVO	KÄYPÄ ARVO
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset, 1–5 vuotta	15,0	1,3	20,0	0,1
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>15,0</b>	<b>1,3</b>	<b>20,0</b>	<b>0,1</b>

#### Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaissopimukset

MILJ. EUR	2015		2014	
	NIMELLIS-ARVO	KÄYPÄ ARVO	NIMELLIS-ARVO	KÄYPÄ ARVO
Koronvaihtosopimukset, 1–5 vuotta	20,0	-0,4	20,0	-0,4
Valuuttajohdannaiset, alle 12kk	70,9	1,6	67,4	2,3
Valuuttajohdannaiset, 1–5 vuotta			7,3	0,7
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>90,9</b>	<b>1,2</b>	<b>94,6</b>	<b>2,6</b>

#### LIKVIDITEETTIRISKI

Likviditeettiriski on määritetty riskiksi siitä että tilanteessa, jossa olemassa oleva velka joudutaan uudelleen rahoittamaan tai liiketoiminnan kannattavuuden heiketessä odottamattomasti liiketoimintaa joudutaan rahoittamaan, konserni ajautuu likvidien varojen puutteessa rahoitusvaikeuksiin tai joutuu maksamaan rahoituksestaan poikkeuksellisen korkean kustannuksen. Transaktioperusteisella likviditeettiriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa konserni joutuu toteuttamaan rahoitusta koskevan transaktion alle käyvän markkina-arvon tai tilannetta, jossa haluttua transaktiota ei pystytä toteuttamaan lainkaan tietyllä ajanjaksolla.

Likviditeettiriskin hallinnan tavoitteena on ylläpitää riittävä likvidien varojen määrä ja saatavuus riittävällä nopeudella arvoa vaarantamatta ja että rahoitusvaikeudet pystytään välttämään kaikissa tilanteissa.

Konsernin kassavirran kausiluontoisuus on yleensä melko ennustettavissa ja konsernin rahoitusorganisaatio seuraa konsernin maksuvalmiutta konsernitilijärjestelmän ja kuukausittaisen rahavirta- ja likviditeettiraportoinnin avulla.

Konsernin korollinen rahoitus on järjestetty pääsääntöisesti keskitetysti konsernin rahoitusorganisaation toimesta. Konserni pyrkii vähentämään likviditeetti- ja jälleenrahoitusriskiä tasapainottamalla lainojen maturiteettijakaumaa sekä ylläpitämällä riittävän määrän luottolimiittejä. Konsernilla on käytössä 80 milj. euron kotimainen yritystodistusohjelma, jota käytetään yhdessä konsernin luottolimiittien kanssa tasapainottamaan konsernin kassavirran kausiluontoisuutta. Liikkeeseenlaskettavien yritystodistusten määrästä ja juoksuajasta päättää konsernin rahoitusorganisaatio perustuen ennustettuihin kassavirtoihin, yritystodistusmarkkinan tilanteeseen ja vallitsevaan korkotasoon. Yritystodistusten uusiminen niiden erääntyessä muodostaa likviditeettiriskin, jota hallitaan ylläpitämällä eräpäivinä riittävä määrä muita likviditeettireservejä. Tilikaudella 2015 konserni käytti yritystodistusohjelmaa aktiivisesti osana konsernin rahoitusta ja sai tältä markkinalta kilpailukykyisesti hinnoiteltua velkarahoitusta.

Konsernin vuonna 2014 uudelleenjärjestetty velkarahoitus käsittää tavanomaiset kovenantit koskien velkaantumisasetta ja korollisten nettovelkojen suhdetta EBITDA:n (liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia). Hallitus ja konsernin johto seuraavat kovenanttiehtojen täyttymistä kuukausitasolla. Konserni on neuvotellut rahoittajiensa kanssa tilapäisesti korkeammasta kovenanttitunnusluvusta nettovelan ja käyttökatteen suhteessa vuoden 2015 lopussa ja vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen ajan.

Pääosa konsernin luottolimiiteistä on osa konsernin vuonna 2014 uudistettua rahoituspakettia. Alla on esitetty konsernin käyttämättömät luottolimiitit. Lisäksi kotimaisen yritystodistusohjelman käyttämätön osa 31.12.2015 oli 33,0 milj. euroa (2014: 59,0 milj. euroa).

#### Käyttämättömät sitovat luottolimiittisopimukset

MILJ. EUR	2015	2014
Tililuottolimiitit, erääntyvät vuoden sisällä	24,1	12,7
Valmiusluottojärjestelyt, erääntyvät yli vuoden päästä	79,9	73,4
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>104,0</b>	<b>86,1</b>

**Konsernin rahoitusvelkojen erääntymisajat**

Alla on esitetty konsernin rahoitusvelkojen sopimukseen perustuvat rahavirrat, sisältäen mahdolliset korkomaksut.

**2015**

MILJ. EUR	KIRJANPITO- ARVO	RAHOITUS- VELKOJA <sup>4)</sup>	SOPIMUKSEEN PERUSTUVAT RAHAVIRRAT	2016	2017	2018	2019	2020 ETEENPÄIN	YHTEENSÄ
<b>Korolliset velat</b>									
Lainat rahoituslaitoksilta	76,3	76,3	79,8	19,2	27,1	17,4	16,2		79,8
Yritystodistusohjelma	47,0	47,0	47,0	47,0					47,0
Rahoitusleasing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Korottomat velat</b>									
Ostovelat ja muut korottomat velat	34,7	16,6	16,6	16,6					16,6
<b>Johdannaisvelat ja -saamiset</b>									
Korko- ja valuuttajohdannaiset - suojauslaskennassa	-0,9	-0,9	-0,7	0,6	-1,2	0,0	0,0		-0,7
Korkojohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2				0,4
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6					-1,6
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>156,0</b>	<b>137,8</b>	<b>141,6</b>	<b>82,0</b>	<b>26,1</b>	<b>17,4</b>	<b>16,2</b>	<b>0,0</b>	<b>141,6</b>

**2014**

MILJ. EUR	KIRJANPITO- ARVO	RAHOITUS- VELKOJA <sup>4)</sup>	SOPIMUKSEEN PERUSTUVAT RAHAVIRRAT	2015	2016	2017	2018	2019 ETEENPÄIN	YHTEENSÄ
<b>Korolliset velat</b>									
Lainat rahoituslaitoksilta	95,2	95,2	99,3	24,1	11,0	15,8	15,7	32,5	99,3
Yritystodistusohjelma	21,0	21,0	21,0	21,0					21,0
Rahoitusleasing	0,0	0,0	0,0	0,0					0,0
Muut korolliset velat	0,0	0,0	0,0	0,0					0,0
<b>Korottomat velat</b>									
Ostovelat ja muut korottomat velat	41,1	20,8	20,8	20,8					20,8
<b>Johdannaisvelat ja -saamiset</b>									
Korko- ja valuuttajohdannaiset - suojauslaskennassa	0,3	0,3	0,6	0,4	0,4	-0,2	0,0	0,0	0,6
Korkojohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,4	0,4	0,5	0,2	0,2	0,1			0,5
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	-3,0	-3,0	-3,0	-2,3	-0,7				-3,0
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>155,0</b>	<b>134,6</b>	<b>139,2</b>	<b>64,2</b>	<b>10,9</b>	<b>15,7</b>	<b>15,7</b>	<b>32,5</b>	<b>139,2</b>

<sup>4)</sup> Määrä kirjanpitoarvoista, jotka luokitellaan IAS 39:n mukaisiksi rahoitusveloiksi.

**LUOTTO- JA MAKSUKYVYTTÖMYYSRISKI**

Luottoriski on riski siitä, että vastapuoli ei suoriudu rahoitusinstrumentista tai asiakassopimuksesta johtuvista velvoitteistaan ja aiheuttaa tällä tavoin rahoituseristä johtuvan tappion. Konserni altistuu luottoriskille sekä liiketoiminnasta johtuvien tapahtumien (pääsääntöisesti myyntisaamiset) että rahoitustoiminnoista johtuvien tapahtumien kautta. Rahoitustoiminnoista johtuvat tapahtumat sisältävät talletukset pankeissa ja muissa rahoituslaitoksissa, valuuttamääräiset liiketapahtumat ja muut rahoitusinstrumentteja koskevat sopimukset. Luottoriskin enimmäismäärä rajoittuu konsernitaseessa esitettyyn rahoitusvarojen kirjanpitoarvoon. Rahoitusvarojen kirjanpitoarvon on esitetty liitetiedossa 23.

Konserni seuraa aktiivisesti asiakkaista ja muista vastapuolista aiheutuvaa luotto- ja maksukyvyttömyysriskiä. Konsernin

luotto- ja maksukyvyttömyysriskissä ei tapahtunut olennaisia muutoksia kuluneella tilikaudella. Konsernin erääntyneiden myyntisaamisten osuus pysyi lähes samana kuin tilikaudella 2014. Myyntisaamisista kirjatun luottotappiovarauksen määrä pieneni maltillisesti tilikaudesta 2014.

**Liiketoiminnasta aiheutuva luottoriski**

Konsernin myyntisaamiset koostuvat saatavista suurelta määrältä asiakkaita maailmanlaajuisesti, eivätkä ne sisällä olennaisia asiakaskohtaisia tai maantieteellisiä riskikeskittymiä.

Luottoriskin hallinta on kunkin operatiivisen liiketoimintayksikön vastuulla. Ennen luotonantoa uudelle asiakkaalle asiakkaan tausta tarkistetaan. Käteiskauppaa, ennakkomaksuja ja remburseja käytetään sekä uusien että olemassa olevien asiakkaiden

kanssa. Kukin liiketoimintayksikkö vastaa luottorajojen määrittämisestä ja luottollisten asiakkaiden taloudellisen tilanteen seuraamisesta. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä seurataan säännöllisesti ja maksuviiveistä voi seurata maksuistutuksia, toimitusten keskeyttäminen, vaatimus ennakkomaksusta koskien tulevia toimituksia ja lopulta saamisten perintä oikeusteitse. Merkittävässä tapauksissa liiketoimintayksiköt neuvottelevat konsernin talous- ja rahoitusjohtajan kanssa ennen lopullista päätöksentekoa. Poikkeustilanteissa maksuehtoihin voidaan neuvotella muutoksia.

Konserni kirjaa myyntisaamiin arvonalentumisen kun sillä on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia alkuperäisen sopimuksen ehtojen mukaisia saataviaan. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, todennäköisyys velallisen konkurssista tai taloudellisesta uudelleenjärjestelystä sekä kyvyttömyys suorittaa maksuja antavat viitteitä siitä, että myyntisaaminen on arvoltaan alentunut. Eräpäivän ylittäneisiin myyntisaamiin ei kirjata arvonalentumista silloin kun asiakasta voidaan pitää vakavaraisena. Arvonalentumistarkastelu ja arvonalentumisten kirjaaminen tehdään tapauskohtaisesti paikallisesti kussakin liiketoimintayksikössä.

Myyntisaamiin kohdistuvasta luottotappiovarauksesta on esitetty lisätietoja liitetiedossa 16.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ikäanalyysi erääntyneistä myyntisaamisista, joiden arvo ei ole alentunut.

#### Ikäanalyysi erääntyneistä myyntisaamisista, joiden arvo ei ole alentunut

MILJ. EUR	2015	2014
Erääntymättömät, joiden arvo ei ole alentunut	36,7	40,0
Erääntyneet, joiden arvo ei ole alentunut		
Alle 1 kuukautta	4,3	4,9
1-3 kuukautta	3,1	2,8
3-6 kuukautta	1,4	1,7
Yli 6 kuukautta	1,5	1,7
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>47,0</b>	<b>51,1</b>

#### Rahoitusinstrumenteista aiheutuva luottoriski

Rahoitusinstrumentit sisältävät riskielementin, joka syntyy vastapuolten luottokelpoisuuden muutoksesta johtuvasta vaikutuksesta instrumentin käypään arvoon tai luottotappiosta, joka syntyy kun vastapuoli ei suoriudu sopimusperusteisista velvoitteistaan. Tätä riskiä mitataan ja seurataan keskitetysti konsernin riskienhallintaorganisaation toimesta.

Rahoitustoiminnoista johtuvaa luottoriskiä hallinnoidaan aktiivisesti rajoittamalla vastapuolten määrä riittävään määrään merkittäviä pankkeja ja rahoituslaitoksia, tarkkailemalla luottokelpoisuutta ja position suuruutta säännönmukaisesti sekä solmimalla tiettyjen vastapuolten kanssa vakuussopimuksia. Konserni pienentää luottoriskiä tekemällä rahoitusinstrumentteja koskevia transaktioita vain hyväksytyjen vastapuolten kanssa. Kaikilla merkittävillä vastapuolilla on luottoluokitus, jonka minimitaso on BBB (S&P). Ulkomaisilla tytäryrityksillä saattaa olla pankkitilejä myös rahoituslaitoksissa, joilla ei ole luottoluokitusta. Paikallisiin rahoituslaitoksiin liittyvän luottoriskin pienentämiseksi ulkomaisen tytäryritysten on säännönmukaisesti talletettava ylimääräiset rahavaransa konsernitileille.

Konsernin likviditeettihallintaan liittyvät sijoitukset on tehty likvideihin instrumentteihin joiden luottoriski on pieni. Konsernilla ei esimerkiksi ole yrittödistussijoituksia.

#### PÄÄOMARAKENTEEN HALLINTA

Rapala-konsernin strateginen tavoite on kannattava kasvu. Konsernin tavoitteena pääomarakenteen hallinnassa on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka tukee konsernin liiketoimintaa ja maksimoi osakkeenomistajien sijoituksen arvoa.

Konserni hallinnoi pääomarakennetta ja muokkaa sitä ottaen huomioon taloudelliset olosuhteet ja strategian toteuttamisen asettamat vaatimukset. Ylläpitääkseen tai kehittääkseen pääomarakennettaan konserni voi muuttaa osingonjakokäytäntöä, palauttaa pääomaa osakkeenomistajille ostamalla takaisin osakkeitaan, laskea liikkeelle uusia osakkeita sekä/tai lisätä/lyhentää lainojaan.

Pääomarakenteen hallintaa varten konsernin tavoitteena on pitää:

1. Velkaantumisaste (netto) alle 150 %:ssa ja
2. korollisen nettovelan suhde EBITDA:an (rullaava 12 kuukautta) alle 3,8.

Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti. Konsernilla ei ole muita ulkopuolisia pääomavaatimuksia kuin pankin asettamat kovenantit, jotka perustuvat samoihin tunnuslukuihin. Tarkempaa tietoa pankin asettamista kovenanteista on esitetty osiossa likviditeettiriski. Konserni on tilapäisesti ylittänyt korollisen nettovelan suhteen EBITDA:an, mutta konsernin tavoite on saavuttaa tämä tavoite vuoden 2016 aikana. Konserni on sopinut pankkiensa kanssa tähän liittyen korkeamman kovenanttitason vuoden 2015 viimeiselle vuosineljännekselle sekä vuoden 2016 ensimmäiselle vuosineljännekselle. Konserni uskoo täyttävänsä nämä kovenanttitasot.

Konsernin pääoman hallintaa koskevat tavoitteet ja niiden saattaminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivulla 48.

	TAVOITETASO	2015	2014
Velkaantumisaste (netto) %	alle 150 %	77,3	73,2
Korollisen nettovelan suhde EBITDA:an	alle 3,8	3,9	3,3

## 23 RAHOITUSVARAT JA -VELAT LUOKITTAIN SEKÄ KÄYVÄT ARVOT

MILJ. EUR	2015			2014			LIITE
	KIRJANPI- TOARVO	RAHOITUSVAROJA JA -VELKOJA <sup>2)</sup>	RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYPÄ ARVO <sup>1)</sup>	KIRJANPI- TOARVO	RAHOITUSVAROJA JA -VELKOJA <sup>2)</sup>	RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYPÄ ARVO <sup>1)</sup>	
<b>RAHOITUSVARAT</b>							
<b>Lainat ja saamiset <sup>2)</sup></b>							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Lainasaamiset	0,9	0,9	0,9	1,8	1,8	1,8	16
Muut korolliset saamiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	0,5	0,4	0,4	0,7	0,5	0,5	16
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Rahavarat	11,4	11,4	11,4	12,2	12,2	12,2	18
Lainasaamiset	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	16
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	53,8	46,7	46,7	57,4	50,7	50,7	16
<b>Myytävässä olevat rahoitusvarat</b>							
Myytävässä olevat sijoitukset	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	15
<b>Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät</b>							
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	1,8	1,8	1,8	4,2	4,2	4,2	16, 22
<b>Suojauslaskennan alaiset johdannaiset</b>							
Valuuttajohdannaiset - käyvän arvon suojauslaskennassa	1,9	1,9	1,9	1,2	1,2	1,2	16, 22
<b>RAHOITUSVELAT</b>							
<b>Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät</b>							
Korko- ja valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,6	0,6	0,6	1,6	1,6	1,6	22, 25
<b>Suojauslaskennan alaiset johdannaiset</b>							
Korkojohdannaiset - rahavirran suojauslaskennassa	1,0	1,0	1,0	1,4	1,4	1,4	22, 25
<b>Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvelat <sup>2)</sup></b>							
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Lainat rahoituslaitoksilta	58,5	58,5	58,7	72,3	72,3	72,7	24
Rahoitusleasing	0,0	0,0	0,0				24
Korottomat velat	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	25
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Lainat rahoituslaitoksilta	17,8	17,8	17,8	22,9	22,9	22,9	24
Yritystodistusohjelma	47,0	47,0	47,0	21,0	21,0	21,0	24
Rahoitusleasing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24
Muut korolliset velat				0,0	0,0	0,0	24
Ostovelat ja muut korottomat velat	34,6	16,6	16,6	41,0	20,8	20,8	25

<sup>1)</sup> Määrä kirjanpitoarvoista, jotka luokitellaan IAS 39:n mukaisiksi rahoitusvaroiksi ja -veloiksi.

<sup>2)</sup> Käyvän arvon hierarkian taso 2.

## KÄYVÄN ARVON HIERARKIA KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA -VELOISTA

MILJ. EUR	YHTEENSÄ	TASO 1	TASO 2	2015		2014		
				TASO 3	YHTEENSÄ	TASO 1	TASO 2	TASO 3
<b>KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VARAT</b>								
<b>Myytävissä olevat rahoitusvarat</b>								
Myytävissä olevat sijoitukset	0,3			0,3	0,3			0,3
<b>Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät</b>								
Valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	1,8		1,8		4,2		4,2	
<b>Suojauslaskennan alaiset johdannaiset</b>								
Valuuttajohdannaiset - käyvän arvon suojauslaskennassa	1,9		1,9		1,2		1,2	
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>4,0</b>		<b>3,7</b>	<b>0,3</b>	<b>5,7</b>		<b>5,4</b>	<b>0,3</b>
<b>KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VELAT</b>								
<b>Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat - kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät</b>								
Korko- ja valuuttajohdannaiset - ei suojauslaskennassa	0,6		0,6		1,6		1,6	
<b>Suojauslaskennan alaiset johdannaiset</b>								
Korkojohdannaiset - rahavirran suojauslaskennassa	1,0		1,0		1,4		1,4	
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>1,6</b>		<b>1,6</b>		<b>3,1</b>		<b>3,1</b>	

## KÄYVÄT ARVOT

## Käyvän arvon hierarkian tasot

Hierarkian tason 1 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat samanlaisten instrumenttien noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Tällä hetkellä tason 1 rahoitusvaroja tai -velkoja ei ole.

Tason 2 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat merkittävilä osin muihin kuin noteerattuihin hintatietoihin. Nämä arvostuksessa käytetyt syöttötiedot pohjautuvat merkittävilä osin joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina) todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot perustuvat kyseistä omaisuus- tai velkaerää koskeviin muihin kuin todettavissa oleviin markkinaperusteisiin tietoihin, esimerkiksi johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen erän kannalta merkittävän, alimmalla tasolla olevan arvostustiedon perusteella. Tiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

Päättäneen tilikauden aikana ei tapahtunut merkittäviä siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen välillä.

## Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset koostuvat listaamattomista osakkeista ja osuuksista, jotka on kirjattu käypään arvoon. Ne listamattomat osakkeet, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, on kirjattu hankintamenoa vähennettyinä mahdollisilla arvonalentumisilla.

## Johdannaiset

Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optoiden arvonnäilysmalleihin.

## Rahoitusleasingsopimukset

Rahoitusleasingsopimusten käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja. Rahoitusleasingvelkojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttokorkona on käytetty samanlaisten rahoitusleasingsopimusten vastaavaa korkoa.

## Lyhytaikaiset rahoitusvarat ja -velat

Lyhyestä maturiteetista johtuen lyhytaikaisten rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa.

## Pitkäaikaiset rahoitusvarat

Pitkäaikaisten rahoitusvarojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty tilinpäätöspäivän markkinakorkoa.

## Pitkäaikaiset korolliset velat

31.12.2015 pitkäaikaisista vaihtuvakorkoisista lainoista 27,8 % (2014: 21,9 %) oli sidottu yhden kuukauden euriboriin, liboriin tai vastaavaan ja loput maksimissaan kuuden kuukauden euriboriin, liboriin tai vastaavaan. Näin ollen pitkäaikaisten vaihtuvakorkoisten lainojen käyvän arvon katsotaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa. Osa pitkäaikaisista vaihtuvakorkoisista lainoista on suojattu erillisillä korkojohdannaissopimuksilla, joista on kerrottu liitetiedossa 22. Kiinteäkorkoisten lainojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty tilinpäätöspäivän markkinakorkoa.

## Pitkäaikaiset korottomat velat

Yrityshankintojen ja muiden hankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvat lisävastikkeet kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin.



## 24 KOROLLISET VELAT

MILJ. EUR	KESKIKORKO, 2015, % <sup>1)</sup>	2015	2014
<b>Pitkäaikaiset korolliset velat</b>			
Lainat rahoituslaitoksilta	2,05	58,5	72,3
Rahoitusleasing	6,45	0,0	
<b>Lyhytaikaiset korolliset velat</b>			
Lainat rahoituslaitoksilta	2,47	2,4	12,6
Pikäaikaisten lainojen lyhytaikaiset osuudet	1,42	15,5	10,3
Yritystodistusohjelma	0,59	47,0	21,0
Rahoitusleasing	6,34	0,0	0,0
Muut lyhytaikaiset velat			0,0
<b>YHTEENSÄ</b>		<b>123,4</b>	<b>116,2</b>

1) Osa lainoista on koronvaihtosopimusten kohteena. Keskikortot on laskettu ilman koronvaihtosopimusten vaikutusta. Lisätietoa liitetiedossa 22.

Rahoitusvelkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 23.

### KOROLLISET VELAT VALUUTOITTAIN

MILJ. EUR	2015		2014	
	PITKÄ-AIKAISET	LYHYT-AIKAISET	PITKÄ-AIKAISET	LYHYT-AIKAISET
<b>Lainat rahoituslaitoksilta</b>				
EUR	22,3	14,1	34,5	14,1
USD	19,3	3,4	21,8	3,3
GBP	16,9		15,9	5,3
AUD	0,1	0,0	0,0	0,0
ZAR		0,3		0,2
<b>Eläkelainat ja yritystodistusohjelma</b>				
EUR		47,0		21,0
<b>Rahoitusleasing</b>				
GBP				0,0
Muut	0,0	0,0		0,0
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>58,6</b>	<b>64,8</b>	<b>72,3</b>	<b>43,9</b>

### RAHOITUSLEASING

MILJ. EUR	2015		2014	
	VÄHIMMÄIS-LEASING-MAKSUT	VÄHIMMÄIS-LEASING-MAKSUJEN NYKYARVO	VÄHIMMÄIS-LEASING-MAKSUT	VÄHIMMÄIS-LEASING-MAKSUJEN NYKYARVO
Vuoden sisällä				
1-3 vuotta	0,0	0,0	0,0	0,0
3-5 vuotta	0,0	0,0		
<b>VÄHIMMÄISLEASINGMAKSUT YHTEENSÄ</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,1</b>	<b>0,1</b>
Vähennetään tulevat rahoituskulut				
	0,0		0,0	
<b>VÄHIMMÄISLEASINGMAKSUJEN NYKYARVO</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,1</b>	<b>0,1</b>

## 25 KOROTTOMAT VELAT

MILJ. EUR	2015	2014
<b>Pitkäaikaiset korottomat velat</b>		
Johdannaiset	1,3	1,9
Muut pitkäaikaiset velat	0,1	0,1
<b>Lyhytaikaiset korottomat velat</b>		
Ostovelat	16,6	20,8
Palkka- ja henkilöstösivukulujaksotukset	9,7	9,2
Arvonlisäverovelka	1,0	1,5
Johdannaiset	0,2	1,2
Saadut ennakot	0,5	0,5
Muut siirtovelat	5,9	6,4
Muut lyhytaikaiset velat	1,0	2,7
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>36,3</b>	<b>44,2</b>

Muut pitkäaikaiset korottomat velat sisältävät yrityshankintojen ja muiden hankintojen tulevaisuuden tapahtumiin perustuvia lisävastikkeita.

Velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 23.

## 26 VASTUUSITOUUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Koska emoyhtiön 100 %:sti omistama tytäryhtiö Normark Sport Finland Oy toimii Shimanon kanssa perustetun jakeluyhteisyrityksen juridisena osakkaana, on emoyhtiö sitoutunut vastaamaan tytäryhtiönsä yhteisyritykseen liittyvien veloitteiden täyttämistä suhteessa Shimanoon.

Konsernin vuokravastuut on esitetty liitetiedossa 27.

### RIITA-ASIAT JA OIKEUSPROSESSIT

Konserni sai vuonna 2013 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen koskien Suomen veroviranomaisten vuonna 2007 tekemää päätöstä, jonka perusteella konsernin emoyhtiön verotusta on oikaistu vuosilta 2004–2005. Oikaisuprosessi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen soveltamisesta vuosien 2006–2013 verotukseen saatettiin päätökseen vuoden 2014 aikana ja sen seurauksena päättyneen tilikauden aikana saatettiin päätökseen Suomen ja Viron väliseen verosopimukseen perustuva veroviranomaisten keskinäinen sopimusmenettely (MAP), jonka perusteella poistettiin kaksinkertainen verotus koskien vuosia 2004–2013. Lopputuloksella ei ollut vaikutusta konsernin veropositioon.

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa avoimia riita-asioita tai oikeusprosesseja, joilla olisi merkittävä vaikutus yhtiön taloudelliseen asemaan.

## 27 VUOKRASOPIMUKSET

### KONSERNI VUOKRALLE OTTAJANA

#### Ei-purettavissa olevien vuokravastuiden erääntymisaikataulu

MILJ. EUR	2015	2014
Vuoden sisällä	4,7	5,2
1–3 vuotta	5,7	5,9
3–5 vuotta	2,8	3,8
Yli 5 vuotta	1,2	1,5
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>14,4</b>	<b>16,4</b>

Konsernilla on useita ei-purettavissa olevia ja ehdoiltaan sekä pituuksiltaan vaihtelevia vuokrasopimuksia toimistotiloista sekä varasto- ja tehdastiloista. Joihinkin vuokrasopimukseen sisältyy uudistamisoptio.

### KONSERNI VUOKRALLE ANTAJANA

#### Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat

MILJ. EUR	2015	2014
Vuoden sisällä	0,0	0,1
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>0,0</b>	<b>0,1</b>

Osa tällä hetkellä käyttämättömistä varasto- ja toimistotiloista on annettu vuokralle. Sopimukset ovat ehdoiltaan ja pituuksiltaan vaihtelevia. Joihinkin vuokrasopimukseen sisältyy uudistamisoptio.

## 28 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt, johto sekä huomattavan vaikutusvallan omaavat yhteisöt. Emoyhtiön suoraan tai välillisesti omistamat tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt sekä ulkomaiset sivuliikkeet on lueteltu liitetiedossa 32. Lähipiiritapahtumat konserniyhtiöiden välillä on eliminoitu. Huomattavan vaikutusvallan omaavat yhteisöt on eritelty osiossa 'Osakkeet ja osakkeenomistajat'.

### LIIKETOIMET JA AVOIMET SALDOT LÄHIPIIRIN KANSSA

MILJ. EUR	MYYNIT JA MUUT TUOTOT	OSTOT	MAKSETUT VUOKRAT	MUUT KULUT	SAAMISET	VELAT
<b>2015</b>						
Yhteisyritys Shimano Normark UK Ltd.	3,6			0,0	0,1	
Osakkuusyhtiö Lanimo Oü	0,0	0,1			0,0	
Yhteisö, joka käyttää konsernissa huomattavaa vaikutusvaltaa <sup>1)</sup>			0,2	0,1	0,0	
Johto			0,2	0,0		0,0
<b>2014</b>						
Yhteisyritys Shimano Normark UK Ltd.	3,2				0,1	0,0
Osakkuusyhtiö Lanimo Oü	0,0	0,1			0,0	
Yhteisö, joka käyttää konsernissa huomattavaa vaikutusvaltaa <sup>1)</sup>			0,2	0,1	0,0	0,0
Johto			0,3		0,0	0,0

1) Ranskan Morvillarsissa sijaitsevan jakelukeskusteistön vuokrasopimus sekä palvelumaksu. Määräysvaltaa käyttävä taho on Viellard Migeon & Cie, jonka omistus- ja ääniosuus yksin ja yhdessä tytäryhtiön kanssa on esitetty osiossa 'Osakkeet ja osakkeenomistajat'.

### YLIMMÄN JOHDON TYÖSUHDE-ETUUKSET

MILJ. EUR	2015	2014
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	-3,6	-3,3
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-3,6</b>	<b>-3,3</b>

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä muusta johtoryhmästä. Hallituksen kokoonpanossa ei tapahtunut muutoksia vuoden aikana. 24.9.2015 Aku Valta ja Cyrille Viellard nimitettiin uusiksi jäseniksi konsernin johtoryhmään.

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten hallussa oli 31.12.2015 suorassa omistuksessa 3 000 yhtiön osaketta (31.12.2014: 3 000). Ylin johto omisti 31.12.2015 0,0 % (0,0 %) yhtiön osakepääomasta ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Vuosina 2015 ja 2014 johdolle ei myönnetty osakeperusteisia kannustusjärjestelmiä.

Tarkemmat tiedot osakeperusteisista kannustusjärjestelmistä löytyvät liitetiedosta 29 ja osiosta 'Osakkeet ja osakkeenomistajat'. Lisätietoja johdon osakeomistuksesta on esitetty osiossa 'Hallitus ja johto'.

Konsernin lähipiiritapahtumat ylimmän johdon tai heidän läheisten perheenjäseniensä kanssa on esitetty edellä olevassa taulukossa 'Liiketoimet ja avoimet saldot lähipiirin kanssa'.

### TOIMITUSJOHTAJAN TYÖSUHDE-ETUUKSET

MILJ. EUR	2015	2014
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet <sup>2)</sup>	-0,5	-0,7
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-0,5</b>	<b>-0,7</b>

<sup>2)</sup> Pois lukien toimitusjohtajalle maksettu palkkio hallitusjäsenyydestä, joka on esitetty kohdassa hallituksen työsuhte-etuudet.

Vuonna 2015 toimitusjohtajan vuosipalkka luontoisetuineen oli 355 960 euroa, josta suoritettiin 55 960 euroa rahapalkkana ja 300 000 euroa lisäeläkkeenä. Lisäeläke on toimitusjohtajan henkilökohtainen järjestely. Toimitusjohtaja on oikeutettu myös bonuksiin konsernin johdon bonusjärjestelmän periaatteiden mukaisesti.

Vuonna 2015 hänelle suoritettiin maksuperusteisesti bonusta 110 433 euroa vuodelta 2014. Suoriteperusteisesti vuodelta 2015 kertyi bonusta 74 384 euroa. Toimitusjohtaja ei ole Suomen lakisääteisen eläketurvan piirissä. Vuosipalkan lisäksi toimitusjohtajalle maksettiin vuonna 2015 sopimusperusteisesti 53 410 euroa Suomen lakisääteistä eläketurvaa vastaavan eläketurvan järjestämiseen. Eläkeikä vastaa Suomen lakisääteistä eläketurvaa. Tämän lisäksi toimitusjohtajalla on oikeus 8 400 euron vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen vuodessa tai muuhun vastaavaan järjestelyyn. Toimitusjohtajalle maksetaan sama palkkio hallitusjäsenyydestään kuin muillekin hallituksen jäsenille, joka on 45 000 euroa vuodelta 2015.

Yhtiö voi irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen milloin tahansa tai 24 kuukauden pituisella irtisanomisajalla. Toimitusjohtaja voi irtisanoa toimitusjohtajasopimuksen kolmen tai kuuden kuukauden pituisella irtisanomisajalla. Irtisanomisajan pituus on riippuvainen irtisanomisen perusteesta. Toimitusjohtaja on oikeutettu 24 kuukauden palkan suuruiseen erokorvaukseen (pois lukien bonukset), mikäli yhtiö irtisanoa sopimuksen ilman sopimuksen mukaista syytä.

### MUUN JOHTORYHMÄN TYÖSUHDE-ETUUKSET

MILJ. EUR	2015	2014
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet <sup>3)</sup>	-2,7	-2,3
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-2,7</b>	<b>-2,3</b>

<sup>3)</sup> Vuoden 2015 työsuhte-etuudet sisältää uusien jäsenien koko vuoden palkat ja työsuhte-etuudet.

Kuukausipalkan lisäksi konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat konsernin johdon bonusjärjestelmään. Allokoitavan bonuksen määrä perustuu hallituksen kyseisen vuoden tulokselle ja kassavirralle asetettiin tavoitteisiin. Jos tavoitetasoa ei saavuteta, bonuksen maksaminen perustuu täysin hallituksen harkintaan. Bonukset maksetaan kahdessa erässä: ensimmäinen erä, kun tilintarkastettu tulos kyseiselle vuodelle on tiedossa ja toinen erä muutaman kuukauden määrärajan kuluttua, johdon työsuhteiden pysyvyyden kannustamiseksi.

**HALLITUKSEN TYÖSUHDE-ETUUDET**

MILJ. EUR	2015	2014
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuuDET	-0,4	-0,4
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-0,4</b>	<b>-0,4</b>

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosittain 100 000 euron palkkio ja muille hallituksen jäsenille 45 000 euron palkkio. Palkitsemisvaliokunnan jäsenet eivät ole oikeutettuja muuhun palkkioon. Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja yhtiön matkustussäännön mukaiseen kulukorvaukseen matkustuskuluista. Tilikaudella 2015 hallituksen jäsenille maksettiin yhteensä 370 000 euroa heidän työstään hallituksessa ja palkitsemisvaliokunnassa (2014: 370 000 euroa).

**29 OSAKEPERUSTEISET MAKSUT**

Tilikauden aikana konsernilla ei ollut voimassa olevia osakepalkkiojärjestelmiä.

**30 OSAKEKOHTAINEN TULOS**

	2015	2014
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. euroa	6,7	9,2
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	38 366	38 506
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	38 366	38 506
<b>Osakekohtainen tulos, EUR</b>	<b>0,17</b>	<b>0,24</b>
<b>Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR</b>	<b>0,17</b>	<b>0,24</b>

Tarkemmat tiedot osakekohtaisen tuloksen laskemisesta on esitetty konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

**31 TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT**

Konsernilla ei ole tiedossa sellaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet olennaisesti vuoden 2015 tilinpäätökseen. Merkittävät tilinpäätöshetken jälkeiset tapahtumat on käsitelty hallituksen toimintakertomuksessa.

## 32 KONSERNIYRITYKSET

TYTÄRYHTIÖT ALUEITTAIN		MAA	KONSERNIN OMISTUSOSUUS (%)	TOIMINNAN LUONNE
<b>Pohjoismaat</b>				
Rapala VMC Iceland ehf	*	Islanti	100	Jakelu
Normark Norway AS	*	Norja	100	Jakelu
Remen Slukfabrikk AS		Norja	100	Hallinto
Vangen AS		Norja	100	Hallinto
Mora Ice AB	*	Ruotsi	100	Hankinta
Normark Scandinavia AB	*	Ruotsi	100	Jakelu
KL-Teho Oy	*	Suomi	100	Tuotanto
Marttiini Oy	*	Suomi	100	Tuotanto
Normark Sport Finland Oy	*	Suomi	100	Hankinta
Normark Suomi Oy		Suomi	100	Jakelu
Peltonen Ski Oy		Suomi	100	Tuotanto
Rapala Shimano East Europe Oy	<sup>1)</sup>	Suomi	50	Hallinto
Normark Denmark A/S	*	Tanska	100	Jakelu
<b>Muu Eurooppa</b>				
Rapala Europe Finance N.V.	<sup>2)</sup>	Belgia	100	Hallinto
Rapala Finance N.V.	*	Belgia	100	Hallinto
Normark Spain SA	*	Espanja	100	Jakelu
Rapala B.V.	*	Hollanti	100	Hallinto
ACE Ltd.		Iso-Britannia	100	Hallinto
Dynamite Baits Ltd.	*	Iso-Britannia	100	Tuotanto
Normark Sport Ltd.		Iso-Britannia	100	Hallinto
SIA Normark Latvia		Latvia	100	Jakelu
Normark UAB		Liettua	100	Jakelu
Normark Portugal SA		Portugali	100	Jakelu
Normark Polska Sp.z.o.o.	*	Puola	100	Jakelu
Mystic s.a.r.l.		Ranska	100	Tuotanto
Rapala France SAS	*	Ranska	100	Jakelu
VMC Pêche SA	*	Ranska	100	Tuotanto
SC Normark Sport Romania S.r.l.		Romania	66,6	Jakelu
Rapala-Fishco AG	*	Sveitsi	100	Jakelu
Normark S.r.o.	<sup>1)</sup>	Tsekin tasavalta	50	Jakelu
Normark Hungary Ltd	*	Unkari	66,6	Jakelu
VMC-Water Queen Ukraine	<sup>1)</sup>	Ukraina	50	Jakelu
FLLC Normark	<sup>1)</sup>	Valko-Venäjä	50	Jakelu
OOO Raptech	*	Venäjä	100	Tuotanto
AO Normark	<sup>1)</sup>	Venäjä	50	Jakelu
Marttiini Oü		Viro	100	Tuotanto
Normark Eesti Oü		Viro	100	Jakelu
Rapala Eesti AS	*	Viro	100	Tuotanto
<b>Pohjois-Amerikka</b>				
Normark Inc.		Kanada	100	Jakelu
NC Holdings Inc.	*	USA	100	Hallinto
Normark Corporation		USA	100	Jakelu
Normark Innovations, Inc.		USA	100	Hankinta
VMC Inc.		USA	100	Jakelu

TYTÄRYHTIÖT ALUEITTAIN		MAA	KONSERNIN OMISTUSOSUUS (%)	TOIMINNAN LUONNE
<b>Muut maat</b>				
Rapala VMC Australia Pty Ltd	*	Australia	100	Jakelu
Rapala V.M.C. Do Brazil	*	Brasilia	100	Jakelu
Normark Chile Ltd		Chile	100	Jakelu
Rapala VMC South-Africa Distributors Pty Ltd.	*	Etelä-Afrikka	70	Jakelu
Rapala VMC Korea Co., Ltd	*	Etelä-Korea	100	Jakelu
Willtech (PRC) Ltd.		Hongkong	100	Hankinta
PT Rapala Indonesia	*	Indonesia	100	Jakelu
PT Rapala VMC Batam		Indonesia	100	Tuotanto
PT VMC Fishing Tackle Indonesia		Indonesia	100	Tuotanto
Rapala Japan K.K.	*	Japani	100	Jakelu
Normark Kazakhstan LLP	<sup>1)</sup>	Kazakstan	50	Jakelu
Kentec Gift (Shenzhen) Ltd		Kiina	100	Jakelu
Rapala VMC China Co.	*	Kiina	100	Jakelu
Rapala VMC (ShenZhen) Ltd		Kiina	100	Tuotanto
Rapala VMC (Asia Pacific) Sdn Bhd.	*	Malesia	100	Jakelu
Rapala VMC Mexico S. de R.L. de C.V		Meksiko	100	Jakelu
Rapala VMC Singapore Pte. Ltd.		Singapore	100	Hallinto
Rapala VMC (Thailand) Co., Ltd.	*	Thaimaa	100	Jakelu

OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSET		MAA	KONSERNIN OMISTUSOSUUS (%)	TOIMINNAN LUONNE
Shimano Normark UK Ltd.	*	Iso-Britannia	50	Jakelu
Lanimo Oü		Viro	33,3	Tuotanto

#### ULKOMAISET SIVULIIKKEET

Rapala VMC (Hong Kong) Ltd, sivuliike Taiwanilla  
 Normark S.r.o., sivuliike Slovakian tasavallassa

<sup>1)</sup> Määräysvalta Rapala-konsernilla

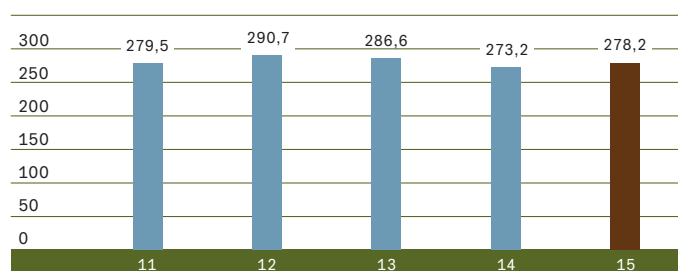
<sup>2)</sup> Perustettu 2015

\* Emoyhtiön omistamat osakkeet

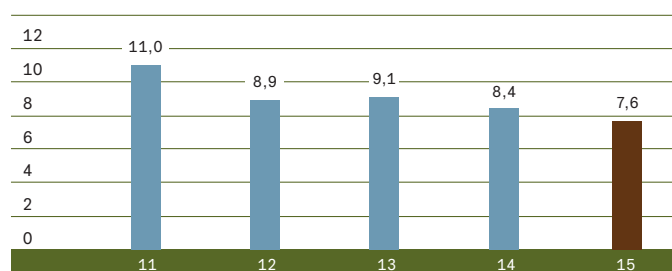
# TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

		2015	2014	2013	2012	2011
<b>Toiminnan laajuus ja kannattavuus</b>						
Liikevaihto	MILJ. EUR	278,2	273,2	286,6	290,7	279,5
Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia	MILJ. EUR	28,1	30,0	33,6	32,7	37,7
suhteessa liikevaihtoon	%	10,1	11,0	11,7	11,2	13,5
Liikevoitto	MILJ. EUR	21,0	22,9	26,1	25,9	30,7
suhteessa liikevaihtoon	%	7,6	8,4	9,1	8,9	11,0
Voitto ennen veroja	MILJ. EUR	14,2	15,7	20,6	21,0	25,2
suhteessa liikevaihtoon	%	5,1	5,8	7,2	7,2	9,0
Tilikauden voitto	MILJ. EUR	8,1	10,2	16,1	14,0	17,2
suhteessa liikevaihtoon	%	2,9	3,7	5,6	4,8	6,2
Jakautuminen						
Emoyhtiön omistajille	MILJ. EUR	6,7	9,2	12,5	10,1	14,0
Määräysvallattomille omistajille	MILJ. EUR	1,4	1,0	3,6	3,8	3,2
Investoinnit	MILJ. EUR	9,1	8,7	10,7	14,4	10,0
suhteessa liikevaihtoon	%	3,3	3,2	3,7	5,0	3,6
Tutkimus- ja kehityskulut	MILJ. EUR	2,1	2,0	1,6	2,0	2,1
suhteessa liikevaihtoon	%	0,8	0,7	0,6	0,7	0,7
Korollinen nettovelka kauden lopussa	MILJ. EUR	108,2	99,9	96,3	89,9	91,1
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	MILJ. EUR	248,1	236,5	231,4	227,5	226,9
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	%	8,7	9,8	11,4	11,4	13,8
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	5,9	7,5	11,8	10,2	13,0
Omavaraisuusaste kauden lopussa	%	44,7	44,1	44,5	42,2	43,2
Velkaantumisaste (netto) kauden lopussa	%	77,3	73,2	71,2	65,3	67,1
Henkilöstö keskimäärin	Henkilöä	3 078	2 716	2 428	2 127	2 208
Henkilöstö kauden lopussa	Henkilöä	3 159	2 822	2 590	2 090	1 921

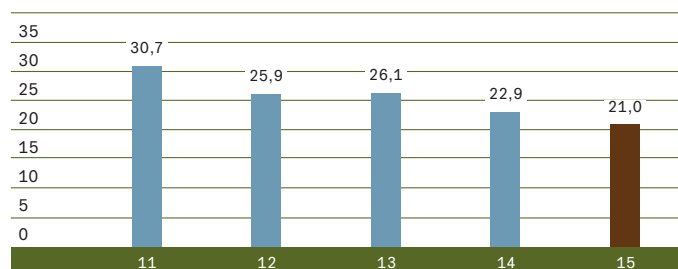
### LIKEVAIHTO, MILJ. EUR



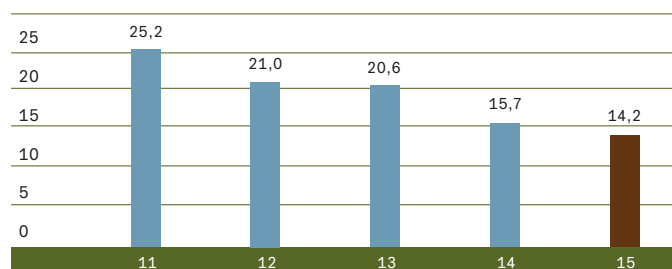
### LIKEVOITTO MARGINAALI, %



### LIKEVOITTO, MILJ. EUR



### VOITTO ENNEN VEROJA, MILJ. EUR





		2015	2014	2013	2012	2011
<b>Osakekohtaiset tunnusluvut</b>						
Osakekohtainen tulos	EUR	0,17	0,24	0,32	0,26	0,36
Osakekohtainen tulos, laimennettu	EUR	0,17	0,24	0,32	0,26	0,36
Oma pääoma/osake	EUR	3,43	3,34	3,19	3,32	3,30
Osakekohtainen osinko <sup>1)</sup>	EUR	0,15	0,20	0,24	0,23	0,23
Osinko/tulos <sup>1)</sup>	%	86,3	83,3	74,3	88,5	63,7
Efektiiivinen osinkotuotto <sup>1)</sup>	%	3,16	4,25	4,62	4,74	4,07
Hinta/voittosuhte		27,3	19,6	16,1	18,7	15,7
Osakkeen viimeinen kurssi kauden lopussa	EUR	4,74	4,71	5,20	4,85	5,65
Osakkeen alin kurssi	EUR	4,57	4,69	4,56	4,52	4,86
Osakkeen ylin kurssi	EUR	5,85	6,00	5,50	6,50	7,38
Tilikauden keskipurssi	EUR	5,11	5,17	4,88	5,50	6,23
Osakkeiden vaihto	kpl	2 074 690	1 065 880	3 122 353	5 679 621	6 479 735
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä	%	5,41	2,77	8,08	14,61	16,65
Osakepääoma	MILJ. EUR	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Osinko tilikaudelta <sup>1)</sup>	MILJ. EUR	5,8	7,7	9,3	8,9	8,9
Osakekannan markkina-arvo <sup>2)</sup>	MILJ. EUR	181,8	180,8	200,5	188,0	219,9
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa <sup>2)</sup>	1 000 kpl	38 360	38 393	38 561	38 767	38 916
Omien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa	1 000 kpl	640	607	907	701	552
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä <sup>2)</sup>	1 000 kpl	38 366	38 506	38 660	38 885	38 928
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, laimennettu <sup>2)</sup>	1 000 kpl	38 360	38 393	38 561	38 767	38 916
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, laimennettu <sup>2)</sup>	1 000 kpl	38 366	38 506	38 660	38 885	38 928

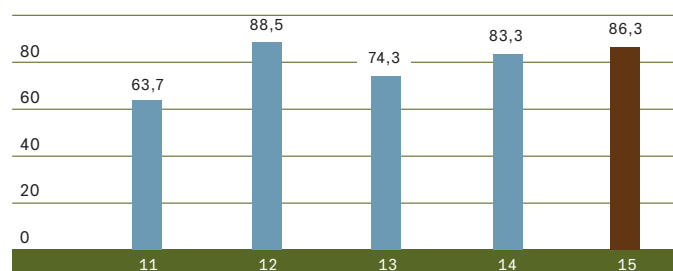
<sup>1)</sup> Vuoden 2015 osalta hallituksen esitys.

<sup>2)</sup> Ei sisällä omia osakkeita.

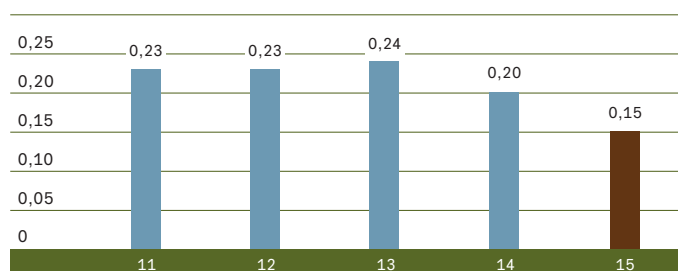
#### OSAKEKOHTAINEN TULOS, EUR



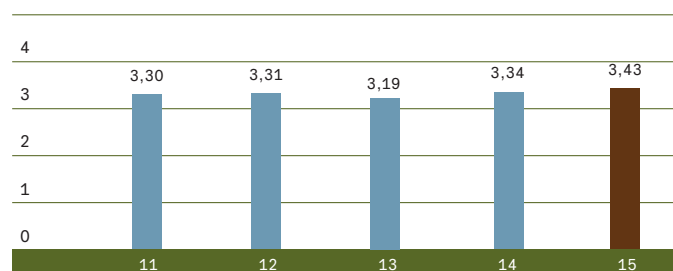
#### OSINKO/TULOS, %



#### OSAKEKOHTAINEN OSINKO, EUR



#### OMA PÄÄOMA/OSAKE, EUR



**TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT**

Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia (EBITDA)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat - korolliset saamiset
Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma yhteensä + korollinen nettovelka
Käyttöpääoma	=	Vaihto-omaisuus + korottomat saamiset - korottomat velat
Korottomat saamiset	=	Varat yhteensä - korolliset saamiset - aineettomat ja aineelliset hyödykkeet - myytävänä olevat omaisuuserät
Korottomat velat	=	Velat yhteensä - korolliset velat
Korollinen nettovelka/EBITDA -suhde	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Liikevoitto} \times 100}{\text{Sijoitettu pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Velkaantumisaste (netto), %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Oma pääoma ja velat yhteensä - saadut ennakot}}$
Osakekohtainen tulos, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Osakkeiden painotettu keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/tulos, %	=	$\frac{\text{Tilikaudella jaettu osinko} \times 100}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}$
Oma pääoma/osake, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakkeen osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}$
Hinta/voittosuhte (P/E)	=	$\frac{\text{Osakkeen osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskimääräinen kurssi, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakkeen markkina-arvo, EUR	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (ilman omia osakkeita) x viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	=	Keskiarvo laskettu kuukausien loppujen keskiarvona

# EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

## EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

EUR	2015	2014	LIITETIETO
<b>Liikevaihto</b>	<b>31 694 302</b>	32 985 612	2
Liiketoiminnan muut tuotot	114 096	27 838	3
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	461 538	-805 454	
Valmistus omaan käyttöön	157 516	80 551	
Materiaalit ja palvelut	-11 978 615	-12 426 657	5
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-8 646 927	-8 725 266	6
Liiketoiminnan muut kulut	-1 867 196	-1 015 050	4
<b>Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia</b>	<b>9 934 715</b>	10 121 573	
Poistot ja arvonalentumiset	-1 244 087	-1 163 661	7
<b>Liikevoitto</b>	<b>8 690 627</b>	8 957 912	
Rahoitustuotot ja -kulut	11 845 902	-8 695 911	8
<b>Voitto ennen satunnaisia eriä</b>	<b>20 536 529</b>	262 001	
Satunnaiset erät		900 000	9
<b>Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja</b>	<b>20 536 529</b>	1 162 001	
Tilinpäätössiirrot	-158 110	-72 698	10
Tuloverot	-66 463	801 258	11
<b>TILIKAUDEN VOITTO</b>	<b>20 311 956</b>	1 890 562	

## EMOYHTIÖN TASE

### VARAT

EUR	2015	2014	LIITETIETO
<b>Pitkäaikaiset varat</b>			
Aineettomat hyödykkeet	854 868	539 536	12
Aineelliset hyödykkeet	6 289 099	6 663 740	13
Sijoitukset	174 976 608	180 234 386	14
Korolliset saamiset	15 477 948	3 788 133	16
Korottomat saamiset	186 328	2 391 091	16
<b>Pitkäaikaiset varat yhteensä</b>	<b>197 784 851</b>	193 616 886	
<b>Lyhytaikaiset varat</b>			
Vaihto-omaisuus	6 815 290	6 532 531	15
Sijoitukset ja saamiset			
Korolliset	25 620 798	26 325 910	16
Korottomat	8 769 015	12 202 817	16
Rahat ja pankkisaamiset	63 400	255 604	
<b>Lyhytaikaiset varat yhteensä</b>	<b>41 268 502</b>	45 316 862	
<b>VARAT YHTEENSÄ</b>	<b>239 053 353</b>	238 933 748	

### OMA PÄÄOMA JA VELAT

EUR	2015	2014	LIITETIETO
<b>Oma pääoma</b>			
Osakepääoma	3 552 160	3 552 160	
Ylikurssirahasto	16 680 961	16 680 961	
Arvonmuutosrahasto	-874 141	-1 433 036	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4 914 371	4 914 371	
Omat osakkeet	-5 392 359	-5 220 639	
Edellisten tilikausien voitto	10 198 535	15 980 038	
Tilikauden voitto	20 311 956	1 890 562	
<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>49 391 483</b>	36 364 417	
Tilinpäätössiirtojen kertymä	1 495 036	1 336 926	
<b>Pitkäaikaiset velat</b>			
Korolliset	66 432 052	73 637 901	
Korottomat	1 430 308	1 969 813	
<b>Pitkäaikaiset velat yhteensä</b>	<b>67 862 360</b>	75 607 714	17
<b>Lyhytaikaiset velat</b>			
Korolliset	115 981 641	97 258 774	
Korottomat	4 322 832	28 365 917	
<b>Lyhytaikaiset velat yhteensä</b>	<b>120 304 473</b>	125 624 690	17
<b>OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ</b>	<b>239 053 353</b>	238 933 748	

## EMOYHTIÖN RAHAVIRTUALASKELMA

TUHAT EUR	2014		
	2015	OIKAISTU <sup>1)</sup>	
<b>Tilikauden voitto</b>	<b>20 312</b>	1 891	
<b>Oikaisuerät</b>			
Tuloverot	66	-801	11
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 846	8 695	8
Ei-rahamääräisten erien oikaisu			
Poistot ja arvonalentumiset	1 244	1 163	7
Muut oikaisut	2 400	-4 946	
<b>Oikaisuerät yhteensä</b>	<b>-8 136</b>	<b>4 112</b>	
<b>Rahoituserät</b>			
Maksetut korot	-3 699	-3 081	
Saadut korot	585	1 093	
Maksetut verot	-568	1 933	
Muut rahoituserät, netto	127	-592	
<b>Rahoituserät yhteensä</b>	<b>-3 555</b>	<b>-647</b>	
<b>Käyttöpääoman muutos</b>			
Saamisten muutos	2 242	3 142	
Vaihto-omaisuuden muutos	-283	573	
Velkojen muutos	-22 722	-3 789	
<b>Käyttöpääoman muutos yhteensä</b>	<b>-20 763</b>	<b>-74</b>	
<b>Liiketoiminnan nettorahavirta</b>	<b>-12 143</b>	5 281	
<b>Investointien rahavirta</b>			
Aineettomien hyödykkeiden ostot	-127	-16	12
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	53	66	13
Aineellisten hyödykkeiden ostot	-1 101	-1 389	13
Sijoitukset tytäryhtiöihin ja tytäryhtiöiden hankinnat	-545	-272	14
Tytäryhtiöosakkeiden luovutukset	4		14
Pääomanpalautukset	563		14
Korollisten saamisten muutos	-8 099	-10 876	
Saadut osingot	27 001	1	8
<b>Investointien rahavirta yhteensä</b>	<b>17 750</b>	<b>-12 486</b>	
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Maksetut osingot	-7 672	-9 248	
Omien osakkeiden hankinta	-172	-860	
Lainojen nostot	121 889	196 889	
Lainojen takaisinmaksut	-120 888	-181 602	
Saadut konserniavustukset	900	1 000	
<b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>	<b>-5 943</b>	<b>6 179</b>	
Rahavarojen muutos	-336	-1 026	
Rahavarat tilikauden alussa	256	1 077	
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	143	205	
<b>RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA</b>	<b>63</b>	<b>256</b>	

1) Vertailuvuoden tiedot oikaistu, ks. konsernin liitetieto 1

## LASKELMA EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

EUR	2015	2014
Osakepääoma 1.1.	3 552 160	3 552 160
<b>OSAKEPÄÄOMA 31.12.</b>	<b>3 552 160</b>	<b>3 552 160</b>
Ylikurssirahasto 1.1.	16 680 961	16 680 961
<b>YLIKURSSIRAHASTO 31.12.</b>	<b>16 680 961</b>	<b>16 680 961</b>
Arvonmuutosrahasto 1.1.	-1 433 036	-1 694 767
Voitot ja tappiot rahavirran suojauksista	558 895	261 731
<b>ARVONMUUTOSRAHASTO 31.12.</b>	<b>-874 141</b>	<b>-1 433 036</b>
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	4 914 371	4 914 371
<b>SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO 31.12.</b>	<b>4 914 371</b>	<b>4 914 371</b>
Omat osakkeet 1.1.	-5 220 639	-4 360 358
Omien osakkeiden hankinta	-171 720	-860 281
<b>OMAT OSAKKEET 31.12.</b>	<b>-5 392 359</b>	<b>-5 220 639</b>
Kertyneet voittovarot 1.1.	17 870 601	25 228 340
Maksetut osingot	-7 672 066	-9 248 302
Tilikauden tulos	20 311 956	1 890 562
<b>KERTYNEET VOITTOVARAT 31.12.</b>	<b>30 510 491</b>	<b>17 870 600</b>
<b>JAKOKELPOISET VARAT</b>		
EUR	2015	2014
<b>Jakokelpoiset voittovarot</b>		
Edellisten tilikausien voitto	17 870 601	25 228 340
Maksetut osingot	-7 672 066	-9 248 302
Omien osakkeiden hankinta	-5 392 359	-5 220 639
Arvonmuutosrahasto	-874 141	-1 433 036
Tilikauden tulos	20 311 956	1 890 562
<b>JAKOKELPOISET VOITTOVARAT</b>	<b>24 243 991</b>	<b>11 216 925</b>
<b>Muut jakokelpoiset varat</b>		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4 914 371	4 914 371
<b>JAKOKELPOISET VARAT YHTEENSÄ</b>	<b>29 158 362</b>	<b>16 131 296</b>
<b>EMOYHTIÖN OSAKEPÄÄOMA</b>		
	2015	2014
Osaketta	39 000 000	39 000 000
EUR	3 510 000	3 510 000

Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen. Tarkempaa tietoa hallituksen valtuutuksista ja omien osakkeiden ostoista on esitetty osiossa Osakkeet ja Osakkeenomistajat.

# EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

1

## LAADINTAPERIAATTEET

Rapala VMC Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaan.

### Ulkomaanrahanmääräiset tapahtumat

Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssilla ja muuntamisessa syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan.

### Tuottojen kirjaaminen

Tuotteiden ja palvelujen myynti kirjataan suoriteperiaatteen mukaisesti, kun myytäviin tuotteisiin ja palveluihin liittyvät olennaiset riskit siirtyvät ostajalle eikä ole todennäköistä, että asiakas palauttaisi tavaran. Liikevaihto koostuu laskutuksesta vähennettynä kassa-alennuksilla ja valmisteveroilla.

### Tutkimus- ja tuotekehityskulut

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnasta syntyneet kulut kirjataan vuosikuluiksi, lukuun ottamatta kuluja, jotka kohdistuvat selvästi uusien liiketoiminta-alueiden kehittämiseen. Tällaiset kehittämisskulut on aktivoitu, jos ne ovat selvästi erotettavissa ja jos yhtiö hyväksyy kehitetyt tuotteet teknisesti toteutuskelpoisiksi ja kaupallisesti kannattaviksi, olettaen että tuotot kattavat jaksotetut ja tulevat kehitys- ja tuotantokulut, myynti- ja hallintokulut sekä mahdolliset muut projektiin liittyvät kulut.

Kehityskulut jaksotetaan enintään viidelle vuodelle ja poistetaan tasapoistoina.

### Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan FIFO-periaatetta noudattaen hankintamenoon tai alempana todennäköiseen luovutushintaan. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno on laskettu välittömät aineet, palkat sosiaalikuluneen sekä muut välittömät kustannukset. Vaihto-omaisuus esitetään epäkuranttiskirjauksilla vähennettynä.

### Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on esitetty alkuperäisen hankintameno mukaisina vähennettynä suunnitelman mukaisilla kertyneillä poistoilla. Suunnitelman mukaiset tasapoistot perustuvat hankintamenoon ja arvioituu taloudelliseen käyttöikään.

Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioituiden taloudellisten käyttöajajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	3–15 vuotta
Rakennukset	10–20 vuotta
Koneet ja kalusto	5–10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

### Eläkejärjestelyt

Kaikki yhtiön eläkejärjestelyt ovat luonteeltaan sellaisia, joissa vain työnantajan maksama osuus on määrätty. Näistä suurin osa on lakisääteistä eläketurvaa ja viranomaisten määräyksiin perustuvia maksuja. Eläkemenot kirjataan kuluksi työntekijöiden työssäoloaikana suoriteperusteisesti.

### Rahoitusjohdannaisten arvostaminen

Kaikki johdannaiset kirjataan käypään arvoon kaupantekopäivänä ja myöhemmin ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin, rahavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmääritysmalleihin. Tavallisten valuuttatermiinien käyvät arvot määritellään diskonttaamalla tulevaisuuden nimellismääräiset kassavirrat vastaavilla koroilla ja muuntamalla näin saadut diskonttatut kassavirrat spot-kursseilla. Muiden johdannaisinstrumenttien käyvät arvot lasketaan Bloombergin markkinatietotyökalun avulla tai saadaan vastapuolena olevalta pankilta.

Rahavirran suojauslaskennan soveltamiskriteerit täyttävien johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan suoraan omaan pääomaan siltä osin kun suojaus on tehokas. Suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten sekä suojauksen tehostamaan osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

### Omat osakkeet

Yhtiön hankkimat omat osakkeet niihin suoraan liittyvine menoineen kirjataan oman pääoman vähennykseksi kaupankäyntipäivänä. Omien osakkeiden hankinta ja luovutus sekä niihin liittyvät kuluerät esitetään oman pääoman muutoksena.

### Rahavirtalaskelma

Muutokset rahavirrassa on esitetty liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoina.

## 2 LIIKEVAIHTO

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Kohdemaan mukaan</b>		
Pohjois-Amerikka	18 942	17 382
Pohjoismaat	2 811	2 632
Muu Eurooppa	5 906	8 854
Muut maat	4 035	4 118
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>31 694</b>	<b>32 986</b>

Emoyhtiön liikevaihto muodostuu uistinliiketoiminnasta, joka kuuluu Konsernin tuotteet -segmenttiin konsernin liiketoimintasegmentti-raportoinnissa.

## 3 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

TUHAT EUR	2015	2014
Vuokratuotot	21	20
Tuotot korvauksista riita-asioissa	66	
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	20	
Muut tuotot	8	8
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>114</b>	<b>28</b>

## 4 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

TUHAT EUR	2015	2014
Kunnossapito	-1 441	-1 362
Myynti- ja markkinointikulut	-788	-723
Matkakulut	-525	-481
IT ja tietoliikenne	-486	-354
Maksetut vuokrat	-402	-275
Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut	-120	-105
Rahdit	-76	-75
Myyntikomissiot	-54	-87
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntitappiot	-3	-21
Valuuttajohdannaiset	4 600	4 643
Muut kulut	-2 573	-2 174
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-1 867</b>	<b>-1 015</b>

### TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT JA PALVELUT

TUHAT EUR	2015	2014
Tilintarkastuspalkkiot	-120	-105
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-120</b>	<b>-105</b>

## 5 MATERIAALIT JA PALVELUT

TUHAT EUR	2015	2014
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-11 774	-12 614
Varaston muutos	-179	232
Ulkopuoliset palvelut	-25	-45
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-11 979</b>	<b>-12 427</b>

## 6 TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

TUHAT EUR	2015	2014
Palkat ja palkkiot	-6 953	-7 076
Eläkekulut	-1 231	-1 173
Muut henkilöstösivukulut	-462	-476
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-8 647</b>	<b>-8 725</b>

**Henkilöstö keskimäärin** 156 158

Hallituksen palkat ja palkkiot olivat yhteensä 370 tuhatta euroa (2014: 370 tuhatta euroa).

## 7 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Poistot aineettomista hyödykkeistä</b>		
Tavaramerkit	-92	-92
Muut aineettomat hyödykkeet	-94	-53
<b>Poistot aineellisista hyödykkeistä</b>		
Rakennukset ja rakennelmat	-103	-135
Koneet ja kalusto	-841	-801
Muut aineelliset hyödykkeet	-114	-82
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-1 244</b>	<b>-1 164</b>

## 8 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

TUHAT EUR	2015	2014
Osinkotuotot	27 001	1
Kurssivoitot	6 338	4 864
Kurssitappiot	-12 565	-13 093
Arvonalentumiset		
Tytäryhtiöosakkeet	-5 233	
Pitkäaikaiset lainasaatavat	-1 675	
Korko- ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot	1 376	877
Muut rahoitustuotot	1 550	2 833
Korko- ja muut rahoituskulut		
Korkokulut	-3 378	-3 032
Muut rahoituskulut	-1 567	-1 147
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>11 846</b>	<b>-8 696</b>

### RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT TYTÄRYHTIÖILLE/TYTÄRYHTIÖILTÄ

TUHAT EUR	2015	2014
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	27 000	
Arvonalentumiset		
Tytäryhtiöosakkeet	-5 233	
Pitkäaikaiset lainasaatavat	-1 675	
Korko- ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot	1 356	873
Muut rahoitustuotot	212	205
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut	-274	-271
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>21 386</b>	<b>807</b>

### TULOSLASKELMAAN KIRJATUT KURSSIEROT

TUHAT EUR	2015	2014
Liikevaihtoon sisältyvät kurssierot	1 023	814
Ostoihin ja muihin kuluihin sisältyvät kurssierot	40	12
Valuuttakurssierot rahoitustuotoissa ja -kuluissa	-6 227	-8 229
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-5 164</b>	<b>-7 402</b>

## 9 SATUNNAISET ERÄT

TUHAT EUR	2015	2014
Saadut konserniavustukset		900
<b>YHTEENSÄ</b>		<b>900</b>

## 10 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Poistoeron muutos</b>		
Aineettomat hyödykkeet	-36	21
Rakennukset ja rakennelmat	12	39
Koneet ja kalusto	-134	-133
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-158</b>	<b>-73</b>

## 11 TULOVEROT

### TULOVEROT TULOSLASKELMASSA

TUHAT EUR	2015	2014
Tuloerot satunnaisista eristä		-180
Tuloerot varsinaisesta toiminnasta	-63	-46
Aikaisempien tilikausien tuloerot	-4	1 027
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>-66</b>	<b>801</b>

Emoyhtiön laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole merkitty taseeseen.

## 12 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

### 2015

TUHAT EUR	TAVARAMERKIT	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	924	1 780	2 704
Lisäykset		127	127
Uudelleen ryhmittelyt		374	374
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>924</b>	<b>2 282</b>	<b>3 206</b>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-470	-1 695	-2 165
Tilikauden poistot	-92	-94	-186
<b>KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.</b>	<b>-563</b>	<b>-1 789</b>	<b>-2 352</b>

Kirjanpitoarvo 1.1.	454	85	539
Kirjanpitoarvo 31.12.	361	493	854

### 2014

TUHAT EUR	TAVARAMERKIT	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	924	1 765	2 689
Lisäykset		16	16
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>924</b>	<b>1 780</b>	<b>2 704</b>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-378	-1 642	-2 020
Tilikauden poistot	-92	-53	-145
<b>KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.</b>	<b>-470</b>	<b>-1 695</b>	<b>-2 165</b>

Kirjanpitoarvo 1.1.	546	122	669
Kirjanpitoarvo 31.12.	454	85	539



## 13 AINEELLISET HYÖDYKKEET

### 2015

TUHAT EUR	MAA-ALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	106	4 646	17 123	1 504	849	24 227
Lisäykset		16	145	121	836	1 118
Vähennykset			-12	-118		-130
Uudelleen ryhmittelyt		17	877	28	-1 296	-374
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>106</b>	<b>4 679</b>	<b>18 132</b>	<b>1 536</b>	<b>389</b>	<b>24 842</b>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-3 841	-12 849	-873		-17 563
Vähennykset				68		68
Tilikauden poistot		-103	-841	-114		-1 058
<b>KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.</b>		<b>-3 944</b>	<b>-13 690</b>	<b>-919</b>		<b>-18 553</b>
Kirjanpitoarvo 1.1.	106	805	4 273	630	849	6 664
Kirjanpitoarvo 31.12.	106	735	4 442	617	389	6 289

### 2014

TUHAT EUR	MAA-ALUEET	RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	106	4 532	16 561	1 316	411	22 925
Lisäykset		6	91		1 285	1 382
Vähennykset				-65	-24	-88
Uudelleen ryhmittelyt		108	471	252	-823	8
<b>HANKINTAMENO 31.12.</b>	<b>106</b>	<b>4 646</b>	<b>17 123</b>	<b>1 504</b>	<b>849</b>	<b>24 227</b>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-3 706	-12 048	-791		-16 545
Tilikauden poistot		-135	-801	-82		-1 018
<b>KERTYNEET POISTOT JA ARVONALENTUMISET 31.12.</b>		<b>-3 841</b>	<b>-12 849</b>	<b>-873</b>		<b>-17 563</b>
Kirjanpitoarvo 1.1.	106	826	4 513	525	411	6 380
Kirjanpitoarvo 31.12.	106	805	4 273	630	849	6 664

## 14 SIJOITUKSET

### 2015

TUHAT EUR	TYTÄRYHTIÖ- OSAKKEET	OSUDET YHTEISYRITYKSISSÄ	MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIJOITUKSET	YHTEENSÄ
Kirjanpitoarvo 1.1.	178 388	1 612	234	180 234
Lisäykset	545			545
Vähennykset	0		-6	-6
Pääoman palautukset	-563			-563
Arvonlennukset	-5 233			-5 233
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>173 136</b>	<b>1 612</b>	<b>228</b>	<b>174 976</b>

### 2014

TUHAT EUR	TYTÄRYHTIÖ- OSAKKEET	OSUDET YHTEISYRITYKSISSÄ	MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIJOITUKSET	YHTEENSÄ
Kirjanpitoarvo 1.1.	178 116	1 612	234	179 962
Lisäykset	273			273
<b>KIRJANPITOARVO 31.12.</b>	<b>178 388</b>	<b>1 612</b>	<b>234</b>	<b>180 234</b>

## 15 VAIHTO- OMAISSUUS

TUHAT EUR	2015	2014
Aineet ja tarvikkeet	2 073	2 252
Keskeneräiset tuotteet	3 101	3 147
Valmiit tuotteet	1 641	1 133
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>6 815</b>	<b>6 533</b>

## 16 SAAMISET

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>		
Korolliset		
Lainasaamiset	13 611	2 627
Johdannaiset	1 867	1 162
Korottomat		
Johdannaiset	186	727
Muut saamiset		1 664
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Korolliset		
Lainasaamiset	25 621	26 326
Korottomat		
Myyntisaamiset	3 300	6 295
Siirtosaamiset	1 172	798
Muut saamiset	2 642	1 603
Johdannaiset	1 656	3 507
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>50 054</b>	<b>44 708</b>

### SAAMISET TYTÄRYHTIÖILTÄ

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>		
Korolliset		
Lainasaamiset	13 611	2 627
Korottomat		
Muut saamiset		1 664
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Korolliset		
Lainasaamiset	25 621	26 326
Korottomat		
Myyntisaamiset	3 289	6 180
Siirtosaamiset	13	24
Muut saamiset	2 642	1 603
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>45 175</b>	<b>38 424</b>

**17 VELAT**

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Pitkäaikaiset velat</b>		
Korolliset		
Lainat rahoituslaitoksilta	58 632	72 688
Muut pitkäaikaiset velat	7 800	950
Korottomat		
Muut velat	103	97
Johdannaiset	1 327	1 873
<b>Lyhytaikaiset velat</b>		
Korolliset		
Lainat rahoituslaitoksilta	16 681	21 805
Yritystodistusohjelma	47 000	21 000
Muut lyhytaikaiset velat	52 300	54 453
Korottomat		
Johdannaiset	308	1 288
Saadut ennakot		6
Ostovelat	1 672	24 228
Siirtovelat	2 343	2 844
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>188 167</b>	<b>201 232</b>

**VELAT TYTÄRYHTIÖILLE**

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Pitkäaikaiset velat</b>		
Korolliset		
Muut pitkäaikaiset velat	7 800	950
<b>Lyhytaikaiset velat</b>		
Korolliset		
Muut lyhytaikaiset velat	52 300	54 453
Korottomat		
Ostovelat	788	23 232
Siirtovelat	12	3
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>60 900</b>	<b>78 639</b>

Kaikki pitkäaikaisen vieraan pääoman velat erääntyvät alle viiden vuoden kuluessa.

**18 VUOKRASOPIMUKSET****EMOYHTIÖ VUOKRALLE OTTAJANA****Ei-purettavissa olevien vuokravastuiden erääntymisaikataulu**

TUHAT EUR	2015	2014
Vuoden sisällä		
1-3 vuotta	374	380
3-5 vuotta	844	1055
	3	231
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>1221</b>	<b>1666</b>

**19 VASTUUSITOUMUKSET JA EHDOLLISET VELAT****ANNETUT VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET**

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Omasta ja tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet</b>		
Takaukset	4 661	6 517
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>4 661</b>	<b>6 517</b>

Takaukset koostuvat tytäryhtiöiden vuokrasopimusten nimitakauksista sekä muista tytäryhtiöiden puolesta annetuista takauksista. Yhtiön lainasopimukset ovat vakuudettomia, ja niihin sisältyy tavanomaiset taloudelliset kovenantit.

Koska emoyhtiön 100 %:sti omistama tytäryhtiö Normark Sport Finland Oy toimii jakeluyhteisyrityksen juridisena osakkaana, on emoyhtiö sitoutunut vastaamaan tytäryhtiönsä yhteisyritykseen liittyvien veloitteiden täyttämisestä suhteessa Shimano Inc:iin.

**20 JOHDANNAISET**

TUHAT EUR	2015	2014
<b>Valuuttajohdannaiset pankin kanssa</b>		
Käypä arvo	1 598	3 029
Nimellisarvo	70 940	74 650
<b>Valuuttajohdannaiset tytäryhtiöiden kanssa</b>		
Käypä arvo	19	-85
Nimellisarvo	2 777	659
<b>Korkojohdannaiset</b>		
Käypä arvo	540	-711
Nimellisarvo	93 905	101 436

Vuonna 2015 valuuttajohdannaisten arvonmuutoksesta on kirjattu -1 412 tuhatta euroa tuloslaskelmaan (2014: 2 936 tuhatta euroa) ja korkojohdannaista 692 tuhatta euroa (2014: 1 064 tuhatta euroa). Osaan korkojohdannaista sovelletaan suojauslaskentaa, ja niiden osalta arvonmuutos on kirjattu suoraan oman pääoman arvonmuutosrahastoon.

# RISKIENHALLINTA

Rapala-konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea konsernin strategian toteuttamista ja liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallintaa toteutetaan seuraamalla ja hallitsemalla konsernin toimintaan liittyviä riskejä ja uhkia sekä samanaikaisesti tunnistamalla ja hyödyntämällä mahdollisuuksia.

## RISKIENHALLINNAN LÄHESTYMISTAPA

Hallitus seuraa ja arvioi säännöllisesti konsernin taloudellista, toiminnallista ja strategista riskipositiota ja asettaa tähän liittyviä toimintaperiaatteita ja ohjeita konsernijohdon toteutettavaksi ja koordinoitavaksi. Päivittäinen riskienhallintatyö on ensisijaisesti delegoitu kunkin liiketoimintayksikön johdon vastuulle.

Riskienhallinnan merkitys on kasvanut konsernin liiketoiminnan laajentuessa. Riskienhallinta oli vuonna 2015 konsernijohdon huomion ja kehityshankkeiden kohteena. Vuonna 2015 konsernitason riskienhallintatyön painopiste oli valuuttakurssiriskienhallinnassa sekä likviditeetti-, korko- ja vahinkoriskien hallinnassa. Konsernillaajuiset vakuutusohjelmat sekä strategisen toimitusketjun kehittäminen olivat myös muita painopistealueita vuoden aikana.

Seuraavassa on yhteenveto konsernin keskeisistä strategisista, toiminnallisista ja taloudellisista riskeistä sekä riskienhallintatoimenpiteistä.

## STRATEGISET RISKIT

Urheilukalastus on yksi vapaa-ajan harrastuksen muoto ja konsernin tuotteiden kanssa kilpailee suuri joukko eri harrastusmuotoja. Konserni edistää urheilukalastuksen houkuttelevuutta aktiivisilla myynti- ja markkinointitoimilla sekä konsernin tuotemerkkien määrätietoisella kehittämisellä ja vahvistamisella. Ainutlaatuisia tutkimus- ja tuotekehitysprosessejaan ja -resurssejaan hyödyntäen konserni kehittää jatkuvasti uusia tuotteita tyydyttämään kysyntää sekä luo uutta kulutuskysyntää.

Brändiportfolio ja yritysmaine ovat konsernin arvokkaimpien aineettomien omaisuusserien joukossa. Konserni pyrkii aktiivisesti rakentamaan brändejään ja niiden identiteettiä sekä turvaamaan brändien ja yritysmaineen arvon säilymisen. Konsernin tuotemerkit on suojattu myös juridisin keinoin. Vuonna 2015 konserni kehitti yritysvastuujärjestelmiään ja konsernissa julkaistiin ja implementoitiin globaalit toimintaohjeet (Code of Conduct).

Kuluttajat yhdistävät konsernin brändit korkeaan laatuun, ainutlaatuiseen kalastuskokemukseen ja toiminnallisuuksiin sekä luotettavaan jakelukanavaan. Kuluttajat kykenevät erottamaan konsernin tuotteet laittomista kopiotuotteista, eikä kopiointi muodosta konsernille strategista riskiä. Konserni puolustaa aineettomia oikeuksiaan voimakkaasti ja ryhtyy toimenpiteisiin oikeuksien loukkaajia vastaan.

Urheilukalastus on riippuvainen puhtaista kalastusvesistä. Ympäristön likaantuminen sekä mahdolliset ympäristökatastrofit ovat konsernille huolenaihe. Konserni edistää aktiivisesti ympäristönsuojeluun liittyviä aloitteita ja lisää valmiuksiaan noudattaa jatkuvasti tiukentuvia ympäristömääräyksiä pyrkimällä asteittain pienentämään toimintojensa ja tuotteidensa ympäristövaikutuksia. Konserni on myös eturintamassa kehittämässä tuotteitaan kalaystävällisemmiksi, esimerkkinä ”pyydystä ja päästä” (”catch and release”) -tuotteet. Lisätietoja ympäristöasioista on esitetty ”Yritysvastuu ja kestävä kehitys” -raportissa, joka on saatavilla konsernin internetsivuilta ([www.rapalavmc.com](http://www.rapalavmc.com)).

Konserni kohtaa kilpailua kaikilla markkinoilla, joilla sen tuotteita myydään. Ainutlaatuisen laajan jakeluverkoston ansiosta

konsernin maantieteellinen riski on jakautunut maailmanlaajuisesti, mikä tasoittaa kausittaista ja paikallista markkinavaihtelua.

Konsernilla on rajallinen määrä maailmanlaajuisia kilpailijoita. Suurimmat kilpailijat ovat kotimarkkinoillaan hyvinkin voimakkaita, mutta maailmanlaajuisesti toiminta on suppeampaa. Rapala-konsernin maailmanlaajuinen jakeluyhtiöverkosto on tällä teollisuuden alalla ainutlaatuinen ja vaikeasti jäljiteltävissä. Kullakin markkinalla konsernin kilpailijat ovat usein paikallisia kalastustarvikealan yrityksiä, jotka toimivat kapealla maantieteellisellä alueella ja rajatulla tuotevalikoimalla.

Eräissä maissa kilpailua luovat omia kalastustuotemerkkejään myyvät jälleenmyyjät. Rajat ylittävä internetmyynti on kasvava trendi, joka saattaa aiheuttaa hintaeroosiota. Lisäksi vakiintuneiden kalastustarvikebrändien laajentuminen uusiin tuotekategorioidiin on luonut kilpailua joihinkin tuotesegmentteihin. Konsernin vahva tuotekehitys ja brändiportfolio sekä joustavuus palvelulla eri markkinoita paikallisilla tuotevalikoimilla ovat keskeisessä asemassa tässä kilpailussa menestymisessä.

Konsernin tuotantotoiminta on maantieteellisesti hajautunut usean valtion ja maanosan alueelle. Osassa näistä alueista poliittiset riskit ovat korkeammat, mutta samanaikaisesti työvoimakustannukset ovat alhaisemmat. Konserni seuraa maariskien ja kustannusten kehitystä ja pyrkii aktiivisesti löytämään keinoja tuotanto- ja jakelukustannusten hallintaan. Maailman suurimman uistintehtaan perustaminen Batamille, Indonesiaan, turvaa konsernin maltilliset tuotantokustannukset tulevaisuudessa.

Urheilukalastustuotteiden valmistus ei ole riippuvaista mistään suojatusta valmistusteknologiasta tai patenteista. Konsernin tuotantoyksiköt seuraavat aktiivisesti yleisten valmistusteknologioiden kehitystä ja arvioivat näiden soveltuvuutta omaan tuotantonsa.

Kolmansien osapuolien kalastus- ja ulkoilutuotteiden jakelu muodostaa merkittävän osan konsernin myynnistä. Konserni ei ole kriittisesti riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä raaka-aine- tai lopputuotetoimittajasta, sillä olemassa olevia ja potentiaalisia toimittajia on runsaasti ja lisäksi ne ovat maantieteellisesti hajautuneet. Konsernin strateginen yhteistyö Shimanon (lähinnä vavat ja kelat) sekä Yao I:n (konsernin Suffix-kalastusliimojen valmistaja) kanssa on osoittautunut menestyksekkääksi.

Konsernin asiakaskunta on maantieteellisesti ja määrällisesti hyvin hajautunut. Asiakkaat ovat lähtökohtaisesti maakohtaisia eivätkä toimi maailmanlaajuisesti. Konserni ei ole kriittisellä tavalla riippuvainen yhdestäkään yksittäisestä asiakkaasta: suurimman yksittäisen asiakkaan osuus on noin viisi prosenttia konsernin liikevaihdosta. Konserni ei harjoita merkittävästi suoraa kuluttajamyyntiä. Tämän ei katsota muodostavan riskiä, sillä kuluttajakysyntä on pitkälti sidoksissa brändiuskollisuuteen ja vaihtoehtoisten myyntikanavien avaaminen on tarvittaessa mahdollista.

Konserni kasvaa sekä orgaanisesti että yrityshankintojen avulla. Huolellinen kohdevalinta, asianmukaiset due diligence -prosessit sekä yrityskaupan jälkeinen integraatiotyö ovat olleet ja tulevat jatkossakin olemaan keskeisessä asemassa sen varmistamiseksi, että kasvuhankkeet onnistuvat ja ovat konsernin kannattavaa kasvua tavoittelevan strategian mukaisia.

Hallitus arvioi konsernin strategisia riskejä vuosittain osana strategiaprosessia. Konsernijohto seuraa jatkuvasti liiketoimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Paikallinen strateginen riskienhallinta on kussakin toimintavaltiossa delegoitu paikallisen liiketoimintayksikön johdon vastuulle.

## TOIMINNALLISET RISKIT JA VAHINKORISKIT

Kalastusarvikeliiketoiminta on perinteisesti ollut kohtalaisen vastustuskykyinen yleisessä taloudellisessa ilmapiirissä lisääntyneille epävarmuuksille ja laskusuhdanteille. Konsernin myynnin ja toimintojen jakautuminen aidosti ympäri maailmaa hajauttaa maailmantalouden epävarmuuteen liittyvää markkinariskiä.

Vuoden aikana konsernin tuotteiden kulutuskysyntä on perusluonteeltaan kausittaista ja siihen vaikuttavat myös ennalta arvaamattomat tekijät kuten säätilat. Kysynnän kausivaihteluita tasoittaakseen ja tasapainottaakseen konserni valmistaa ja jakelee myös talviurheilu- ja talvikalastusvälineitä. Kausivaihteluita vähentääkseen konserni on laajentanut omaa jakeluyhtiöverkostoaan eteläiselle pallonpuoliskolle sekä kehittää tuotannosuunnitteluun vastatakseen paremmin markkinakysynnän muutoksiin.

Kysynnän kausiluonteisuudesta johtuen toimitushuiput keskittyvät vuosittain verraten lyhyelle ajanjaksolle, jolloin toimitusvaikeudet voivat vaarantaa kauden myyntiä. Vastaavasti ennakoitua alhaisemmat myyntivolyymit saattavat johtaa ylisuurien varastojen muodostumiseen, sillä tehtyjen tilausten peruuttaminen on lyhyellä aikavälillä vaikeaa.

Konsernin valmistus- ja jakeluyhtiöt ovat suuresti riippuvaisia toisistaan. Häiriö tuotantoketjun aikaisemmassa vaiheessa saattaa aiheuttaa ketjureaktion läpi koko konsernin. Tilausten ennustamisen ja tuotannosuunnittelun merkitys on myös kasvanut. Näihin liittyviä riskejä hallitaan valmistus- ja jakeluyhtiöiden tiiviillä yhteistyöllä, varmuusvarastoilla sekä kattavalla vakuutusturvalla. Konsernin toimitusketjua ja logistiikkaa kehittävää projektia jatkettiin vuonna 2015 ja näillä toimenpiteillä pienennettiin toiminnalliseen tehokkuuteen liittyviä riskejä.

Tuotteiden myyntihinnat määritellään lähtökohtaisesti kerran tai kahdesti vuodessa, tavallisesti ennen kutakin myyntikautta. Nopeat muutokset raaka-aineiden hinnoissa tai valuuttakursseissa saattavat merkittävästi vaikuttaa joidenkin tuotteiden kustannuksiin. Konserni pyrkii siirtämään kustannuksissa tapahtuneet nousut myyntihintoihin joko välittömästi tai pidemmän ajan kuluessa. Konsernin markkinariskejä ja niiden hallitsemiseksi tehtyjä toimenpiteitä käsitellään tarkemmin osiossa ”Taloudelliset riskit” ja konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 22.

Valmistustoimintojen osalta konserni ei ole kriittisesti riippu-

vainen yhdestäkään yksittäisestä tuotantotekijöistä toimittavasta tahosta. Osaava tuotantohenkilöstö on konsernille tärkeää ja tämän turvaamiseksi konserni pyrkii ylläpitämään hyvää työnantajamainetta ja hyviä henkilöstösuhteita.

Konsernin tuotantoyksiköiden välillä on merkittäviä riippuvuussuhteita, jotka saattavat johtaa toimitusongelmiin esimerkiksi tulipalon tai muun vastaavan vahingon sattuessa. Vahinko voi kohdistua suoraan aineelliseen omaisuuteen, mutta samalla johtaa liiketoiminnan keskeytyksestä aiheutuviin tappioihin läpi koko toimitusketjun. Tästä johtuen konserni on panostanut vahinkoriskien hallintaan. Konserni on yhdessä vahinkovakuutusyhtiönsä kanssa jatkanut konsernin keskeisiä tuotanto- ja jakeluyksiköitä kattavan vuosittaisen riskienkartoitusohjelman toteuttamista. Konsernijohto on myös jatkanut konserniyksiköiden riskitietoisuuden lisäämistä.

Konserni on jatkanut globaalien vakuutusohjelmien kehittämistä, joiden piiriin kuuluvat miltei kaikki konserniyhtiöt. Ohjelmat ottavat huomioon konserniyhtiöiden väliset riippuvuudet ja ne kattavat omaisuus- ja keskeytysvahingot, kuljetusvahingot sekä vastuuvahingot. Konserni on parantanut petosriskien hallintaa ottaessaan käyttöön useampia konsernin monitoroimia cash pool -rakenteita ja vuoden 2015 aikana konsernissa implementoitiin globaalit toimintaohjeet (Code of Conduct) sekä sisäisiä kontrolliprosesseja.

Hallitus arvioi konsernin toiminnallisia riskejä vähintään kerran vuodessa osana liiketoimintasuunnitelmien ja budjettien käsitelyä. Konsernijohto seuraa ja koordinoi päivittäistä operatiivista riskienhallintatyötä, joka on kunkin liiketoimintayksikön johdon vastuulla.

## TALOUDELLISET RISKIT

Konsernin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja maksukyvyttömyys- sekä likviditeettiriskeistä. Hallitus arvioi konsernin taloudellisia riskejä useasti vuoden aikana ja konsernijohto seuraa ja hallinnoi niitä jatkuvasti. Taloudellisia riskejä käsitellään tarkemmin IFRS 7:n edellyttämällä tavalla konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 22.

# OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Rapalan VMC Oyj:n osakkeella on käyty kauppaa Nasdaq Helsingissä vuodesta 1998. Vuonna 2015 osakkeen kurssi vaihteli 4,57 euron ja 5,85 euron välillä keskimäärin ollessa 5,11 euroa.

## Osakkeet ja äänioikeudet

Yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2015 oli 3 552 160,41 euroa ja osakemäärä 39 000 000. Keskimääräinen osakemäärä vuoden aikana oli 39 000 000. Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen.

Osakepääomassa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2015. Tilikauden 2014 alussa yhtiön osakemäärä oli 39 468 449. 10.4.2014 Rapala VMC Oyj:n hallitus päätti mitätöidä 468 449 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta. Mitätöinnillä ei ollut vaikutusta yhtiön osakepääomaan. Omien osakkeiden mitätöinti merkittiin kaupparekisteriin 28.4.2014. Mitätöinnin jälkeen ja tilikauden 2015 alussa osakemäärä on 39 000 000. Keskimääräinen osakemäärä vuoden 2014 aikana oli 39 151 030.

## Hallituksen valtuutukset

Uusien osakkeiden antaminen osakeannilla, yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttaminen sekä optio- ja muiden erityisten oikeuksien antaminen

Varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään uusien osakkeiden antamisesta osakeannilla ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta sekä osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamisesta.

Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään enintään 10 000 000 uuden osakkeen antamisesta ja yhtiön hallussa olevien yhtiön omien osakkeiden luovuttamisesta yhdellä tai useammalla päätöksellä. Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Lisäksi hallitus on oikeutettu antamaan osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja optio- ja muita erityisiä oikeuksia, jotka oikeuttavat saamaan maksua vastaan yhtiön uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Optioiden ja erityisten oikeuksien perusteella annettavat osakkeet sisältyvät edellä mainittuun osakkeiden enimmäismäärään.

Uudet osakkeet, osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen optio- ja muut erityiset oikeudet ja yhtiöllä olevat omat osakkeet voidaan antaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Tällainen syy voi olla esimerkiksi yhtiön pääomarakenteen kehittäminen, yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittaminen tai toteuttaminen taikka osakkeiden käyttäminen osana kannustinjärjestelmää. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy.

Hallitus päättää muista osakeanteihin ja osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen erityisten oikeuksien antamiseen liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa 31.3.2017 saakka.

## Omien osakkeiden ostot

Varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 2 000 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaaseen pääomaan kuuluvilla varoilla. Ehdotettu osakemäärä on alle 10 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Osakkeet voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi. Lisäksi osakkeita voidaan hankkia yrityskauppojen tai muiden järjestelyiden rahoittamiseen tai toteuttamiseen, yhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseen, tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Osakkeet voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Osakkeet hankitaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä hankintahetken markkinahintaan. Osakkeet hankitaan ja maksetaan Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjen ja kulloinkin soveltuvien osakekaupan maksuaikaa ja muita maksuehtoja koskevien sääntöjen mukaisesti. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2016 saakka.

## Omat osakkeet

Yhtiökokouksen valtuutuksen mukaisesti vuoden 2015 aikana ostettiin takaisin 32 864 omaa osaketta. Vuoden aikana takaisin ostettujen osakkeiden keskihinta oli 5,23 euroa. Joulukuun lopussa yhtiön hallussa oli 639 671 omaa osaketta, joiden osuus yhtiön koko osake- ja äänimäärästä oli 1,6 %. Kaikkien takaisinostettujen ja yhtiön hallussa olevien osakkeiden keskihinta oli 5,13 euroa.

## Osakerekisteri

Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään. Osakkeenomistajien tulee ilmoittaa omalle arvo-osuusrekisterilleen osoitteen tai pankkitilin muutoksista osinkojen maksamiseksi ja mahdollisten muiden osakeomistukseen liittyvien asioiden hoitamiseksi.

## Osakeperusteiset kannustusjärjestelmät

Vuonna 2015 ei päätetty uusista osakeperusteisista kannustusjärjestelmistä eikä konsernilla ole voimassa olevia osakepalkkiojärjestelmiä.

## Johdon osakkeenomistus

Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten hallussa oli 31.12.2015 suorassa omistuksessa 3 000 yhtiön osaketta, mikä vastaa yhteensä 0,0 % kaikista osakkeista ja äänimäärästä. Lisätietoja johdon osakeomistuksesta on esitetty sivulla 61.

## Osakkeen noteeraus ja kaupankäynti

Yhtiön osake (RAP1V) on noteerattu Nasdaq Helsingissä. Vuoden 2015 viimeinen noteeraus oli 4,74 euroa. Ylin kurssinoteeraus vuonna 2015 oli 5,85 euroa ja alin 4,57 euroa, keskimäärin ollessa 5,11 euroa. Kaikkiaan 2 074 690 yhtiön osaketta vaihdettiin vuonna 2015, mikä edustaa 5,3% osakkeiden kokonaismäärästä 31.12.2015.

Koko osakekannan markkina-arvo 31.12.2015 ilman omia osakkeita oli 181,8 milj. euroa. Osakekohtainen tulos (laimentamaton) oli 0,17 euroa (0,24 euroa vuonna 2014). Lisää osakekohtaisia tunnuslukuja on esitetty sivulla 47.

## Osinko

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 2015 osinkoa jaetaan 0,15 euroa osakkeelle.

**SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2015**

OSAKKEENOMISTAJAT	OSAKKEITA, KPL	%
Viellard Migeon & Cie	13 219 038	33,9
Sofina S.A.	7 500 000	19,2
Nordea rahastot	4 138 906	10,6
Odin rahastot	1 355 200	3,5
Valtion eläkerahasto	1 290 000	3,3
Shimano Singapore Private Limited	889 680	2,3
Taaleritehdas rahastot	650 000	1,7
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	408 899	1,0
Tapiola rahastot	375 200	1,0
Evli rahastot	255 000	0,7
Rapala VMC Oyj (omat osakkeet)	639 671	1,6
Muut osakkeenomistajat yhteensä	8 278 406	21,2
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>39 000 000</b>	<b>100,0</b>

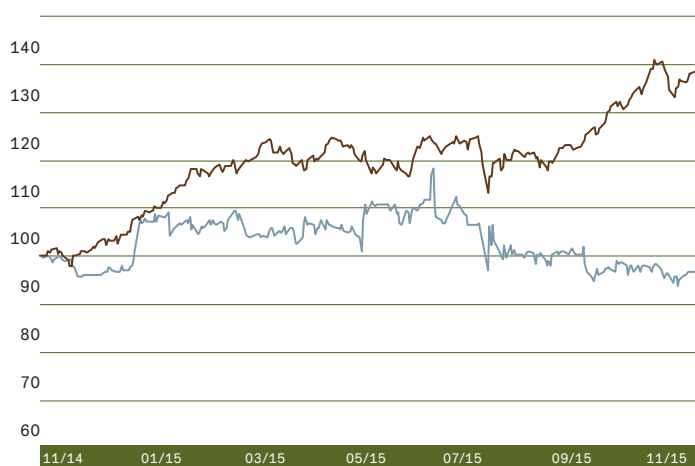
\* Viellard Migeon & Cie'n omistaa tytäryhtiönsä De Pruines Industriesin kanssa yhteensä 13 324 348 osaketta, joiden osuus yhtiön koko osake- ja äänimäärästä on 34,2 %.

**OSAKKEENOMISTAJAT OMISTAJARYHMITÄIN 31.12.2015**

OMISTAJARYHMÄ	OSAKKEITA, KPL	%
Yritykset	1 680 774	4,3
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	5 014 535	12,9
Julkisyhteisöt	1 854 199	4,8
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	64 255	0,2
Kotitaloudet	1 937 934	5,0
Ulkomaat	23 075 028	59,2
Hallintarekisteröidyt	5 373 275	13,8
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>39 000 000</b>	<b>100,0</b>

**OMISTUSJAKAUMA OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄN MUKAAN 31.12.2015**

OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ	OSAKKEEN- OMISTAJIA KPL	%	OSAKEMÄÄRÄ, KPL	%
1 - 100	1 097	31,9	71 490	0,2
101 - 500	1 481	43,1	413 322	1,1
501 - 1 000	466	13,5	381 233	1,0
1 001 - 10 000	343	10,0	937 834	2,4
10 001 - 1 000 000	45	1,3	5 060 279	13,0
1 000 001 -	8	0,2	32 135 842	82,4
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>3440</b>	<b>100,0</b>	<b>39 000 000</b>	<b>100,0</b>

**OSAKKEEN HINNAN KEHITYS, 2011-2015, EUR****OSAKKEEN HINTA VUONNA 2015, %**

■ Rapala VMC Oyj  
■ OMX Nordic Mid Cap

# HALLITUS JA JOHTO

## HALLITUKSEN JÄSENET

### EMMANUEL VIELLARD

#### Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2005 lähtien  
Viellard Migeon & Cie, toimitusjohtaja  
Lisi Industries, hallituksen varapuheenjohtaja ja varatoimitusjohtaja  
B.A. ja CPA  
Syntymävuosi: 1963  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### JORMA KASSLIN

#### Toimitusjohtaja

Hallituksen jäsen vuodesta 1998 lähtien  
Diplomi-insinööri  
Syntymävuosi: 1953  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### EERO MAKKONEN

Hallituksen jäsen vuodesta 1998 lähtien  
Hallituksen puheenjohtaja 1999–2005  
Insinööri  
Syntymävuosi: 1946  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### JAN-HENRIK SCHAUMAN

Hallituksen jäsen vuodesta 1999 lähtien  
KTM ja MBA  
Syntymävuosi: 1945  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### CHRISTOPHE VIELLARD

Hallituksen jäsen vuodesta 2000 lähtien  
Viellard Migeon & Cie, hallituksen puheenjohtaja  
Diplomiekonomi (ESCP)  
Syntymävuosi: 1942  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### MARC SPEECKAERT

Hallituksen jäsen vuodesta 2005 lähtien  
Sofina NV, johtaja  
MBA  
Syntymävuosi: 1951  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### JULIA AUBERTIN

Hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien  
Varatoimitusjohtaja, Good Goût Babyfood  
KTM (EDHEC)  
Syntymävuosi: 1979  
Osakeomistus ja optiot\*:-

## KONSERNIN JOHTORYHMÄ

### JORMA KASSLIN

#### Toimitusjohtaja

Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998 lähtien  
Lisätietoja kohdassa ”Hallituksen jäsenet”

### JUSSI RISTIMÄKI

Varatoimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, jakelutoiminta pohjoismaissa, Itä-Euroopassa (pois lukien Venäjä) sekä Etelä-Afrikassa, kokonaisvastuu toimitusketjun ja käyttöpääoman hallinnasta  
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2010 lähtien  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### OLLI AHO

Executive Vice President, lakimies, sijoittajasuhteet, hallituksen sihteeri  
Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998 lähtien  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### JUHANI PEHKONEN

Executive Vice President, uistinvalmistus ja tuotekehitys  
Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998 lähtien  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### STANISLAS DE CASTELNAU

Executive Vice President, koukku- ja karppiliiketoiminta, konsernin valmistustoiminnan kehitys sekä Ranskan- ja Sveitsin-jakeluliiketoiminta  
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2002 lähtien  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### TOM MACKIN

Executive Vice President, Pohjois-Amerikan-jakelutoiminta ja brändit  
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2007 lähtien  
Osakeomistus\*: 3 000  
Optioita\*: -

### LARS OLLBERG

Executive Vice President, tarvike- ja ulkoiluliiketoiminta, Aasian-, Tyynenmeren- ja Lähi-Idän-jakelutoiminta  
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2008 lähtien  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### VICTOR SKVORTSOV

Executive Vice President, Venäjän-, Valko-Venäjän- ja Kazakstanin-jakelutoiminnan johtaja  
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2013 lähtien  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### CYRILLE VIELLARD

Executive Vice President, toimitusketjun hallinta ja kehittäminen, Shimano-yhteistyön koordinointi  
Johtoryhmän jäsen 24.9.2015 lähtien  
Osakeomistus ja optiot\*: -

### AKU VALTA

Executive Vice President, kansainvälinen uistinmyynti ja -brändit  
Johtoryhmän jäsen 24.9.2015 lähtien  
Osakeomistus ja optiot\*:-

\*Osakeomistus ja optiot 31.12.2015.



# LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

## RAPALA VMC OYJ

### Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tasekirja	Sidottu
Päivä- ja pääkirja	DVD-levy
Reskontraerittelyt	ATK-tuloste
Myyntireskontratositteet	Paperitositteina
Ostoreskontratositteet	Sähköisinä tositteina
Kassa- ja pankkitositteet	Paperitositteina
Muistiotositteet	Paperitositteina

### Tositelajit

0	Tilinavaus
10, 11, 13, 14	Myyntilaskut
18, 180, 181, 185	Myyntireskontran suoritukset
31, 32, 321, 33, 34	Ostolaskut
29	Matkalaskut
38, 379, 380, 381, 382, 385, 386	Ostoreskontran maksut
12, 35, 125	Korkolaskut
40, 41	Lainasaamiset, konserni
43, 44, 45, 46, 47, 450, 451	Lainat ja yritystodistukset
55, 56, 59	Pankki- ja kassatositteet
60, 62, 90, 92, 95	Muistiotositteet ja sisäiset kirjaustositteet
65, 66	Konsernitilit / Cash Pool
71, 79	Jaksotukset ja laskennalliset tositteet
80	KOM-poistolaskenta

## RAPALA-KONSERNI

Kirjausluettelo	ATK-tuloste
Pääkirja	ATK-tuloste
Pääkirjayhdistelmä	ATK-tuloste

Tilinpäätös osana Rapala VMC Oyj:n sidottua tilinpäätöstä  
Konsernitilinpäätöksen yhdistelylaskelmat

# HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUKSEN SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 8.2.2016

---

Emmanuel Viellard  
Hallituksen puheenjohtaja

---

Jan-Henrik Schauman

---

Christophe Viellard

---

Marc Speeckaert

---

Jorma Kasslin  
Toimitusjohtaja

---

Eero Makkonen

---

Julia Aubertin

## TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.  
Helsingissä \_\_\_\_\_.\_\_\_\_\_.2016

Ernst & Young Oy  
KHT-YHTEISÖ

---

Mikko Rytilahti  
KHT

## **YHTEYSTIEDOT**

### **RAPALA VMC OYJ**

Mäkelänkatu 91  
00610 HELSINKI

### **JUSSI RISTIMÄKI**

**Varatoimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja**

Puh: +358 9 7562 5435

E-mail: [jussi.ristimaki@rapala.fi](mailto:jussi.ristimaki@rapala.fi)

### **OLLI AHO**

**Lakimies, hallituksen sihteeri, sijoittajasuhteet**

Puh: +358 9 7562 540

E-mail: [olli.aho@rapala.fi](mailto:olli.aho@rapala.fi)

[www.rapalavmc.com](http://www.rapalavmc.com)